



วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น

Academy Journal of Northern

ISSN : 2651 - 1509

ปีที่ 7 ฉบับที่ 4 ประจำเดือน ตุลาคม - ธันวาคม 2563

การบริหารงานงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสหประชา-ไทรเวศม์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 กาญจนารัตน์ ศรีนครักษ์.....	1
การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่องการสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียน โดยอิงแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น กรรณิการ์ ทองรักษ์.....	16
การศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นของผู้บริโภคผ่านการตลาดออนไลน์ใน จังหวัดพิษณุโลก ฐิชากร แยมสมพร, ลลิตา ยาวีละ และรัตน สิกขิธอม.....	26
ส่วนประสมทางการตลาดของธุรกิจที่พักปลอดสารพิษ อำเภอเมืองจังหวัดตาก ศิริอมร กาวิระ ชิตินา ตกแก้ว และแสงอุดม กุมราเสวต.....	35
การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชนบัตร อ่อนกล, สุภากรณ์ หนูเมือง และจริยา พิชัยคำ.....	44
การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม ณัฐชา พลเยี่ยม.....	58
การศึกษาสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยปทุมธานี นวลลักษณ์ วามขำ, นิรนาท จุลเนียม และบุริมปรัชญ์ ไพบูลย์สุข.....	70
แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ โรงเรียนไทยราษฎร์คีรี ศิริกัสสร ชุมภูเกพ.....	83
แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลนาครีว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง กิตติศักดิ์ กลิ่นหมื่นไวย , ปุณทริกา ปินพันธ์ , ศัสชัย ถ้วนันท์ และอรรณพ จำพูน.....	94



สารบัญ

หน้า

การบริหารงานงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไพรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3	
กาญจนารัตน์ ศรีณรงค์.....	1
การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่อง การสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียน โดยอิงแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม สำหรับนักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น	
กรรณิการ์ ทองรักษ์.....	16
การศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นของผู้บริโภคผ่านการตลาดออนไลน์ใน จังหวัดพิษณุโลก	
จิรากร แยมสมพร, ลัดดา ยาวีระ และรัตนา สีทธิอ่วม.....	26
ส่วนประสมทางการตลาดของธุรกิจผักปลอดสารพิษ อำเภอเมืองจังหวัดตาก	
ศรอมร กาวิระ ธิติมา ตกแต่ง และแสงอุดม ภูมิราเศวต.....	35
การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือ การ์ตูน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	
ธนบัตร อ่อนกล, สุภาภรณ์ หนูเมือง และจริยา พิชัยคำ.....	44
การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม	
ณัฐชา พลเยี่ยม.....	58
การศึกษาสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา สาขาวิชาการศึกษา ปฐมวัย มหาวิทยาลัยปทุมธานี	
นงลักษณ์ งามขำ, นีรนาท จุลเนียม และปริมปรัชญ์ ไพบูลย์สุข.....	70



สารบัญ (ต่อ)

หน้า

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพสำหรับ
นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ โรงเรียนไทยราษฎร์คีรี

ศิริภัสสร ชุมภูเทพ..... 83

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลนาครีว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง
กิตติศักดิ์ กลิ่นหมื่นไวย, ปุณทริกา ปินพันธ์, หัสชัย ตั้งมั่งมี

และอรรณณ จำพุฒ..... 94



การบริหารงานงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
Budget Management of Sadao Sai-ngam Schools Group under the
jurisdiction of Primary Education Area Office 3

กาญจนารัตน์ ศรีณรงค์¹
Kanchanarat Srinarong

Received: 8 October 2020; Revised: 27 October 2020; Accepted: 5 November 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานงบประมาณของครู กลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำนวน 140 คน ซึ่งได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น และสุ่มอย่างง่าย ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 – 1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการบริหารการเงิน ด้านการบริหารบัญชี ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน และด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ

2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ และด้านการระดม

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา



ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน

3. ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหาร งานงบประมาณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

Abstract

The objectives of this study were to study and compare budget management situation of teachers as classified by educational level and school size. The study sample were 140 teachers of Sadao Sai-ngam Schools Group selected by simple random sampling. The sample size was determined by Krejcie & Morgan. The study instrument was questionnaire with IOC between .60-1.00 and reliability of .95. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and one way ANOVA.

The study results revealed that 1) budget management of Sadao Sai-ngam Schools Group as a whole was at much level. When considered each aspect found that they were all at much level as organized from high to low included financial management, accounting management, resource recruitment and educational investment, material and asset management, budget allocation, monitoring and evaluation, money usage report, performance, and preparation and proposal for a budget. 2) The opinion of teachers with different educational level to budget management of the schools as a whole was not different. When considered each aspect found that preparation and proposal for a budget and resource recruitment and educational investment showed statistically significant different at .05. The others were not different. 3) The opinion of teacher in different school size to budget management of the schools both as a whole and each aspect were not different.

Keywords : budget management, Sadao Sai-ngam Schools Group

บทนำ

งบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญของการบริหารจัดการองค์กร ช่วยในการขับเคลื่อนนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นรวมทั้งพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนในทุกด้าน เน้นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นประเด็นสำคัญ ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 มาตรา 30 (5) บัญญัติว่า การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนที่เกี่ยวกับการบริการสาธารณะในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น สำหรับแผนการกระจายอำนาจได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดมาตรการเพื่อเร่งสร้างวินัยทางการเงินการคลังทั้งในด้านรายได้และรายจ่าย ตลอดจนการเร่งสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนในท้องถิ่นในการเข้าไปมีบทบาทการตรวจสอบการบริหารการคลังของท้องถิ่นและมาตรการในการกำกับดูแลการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพภายใต้กรอบแห่งความเป็นอิสระของท้องถิ่น (วุฒิสาร ตันไชย, 2547: 35)

จากแนวทางดังกล่าวส่งผลต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ซึ่งมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญภายใต้การบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานตามโครงสร้างการกระจายอำนาจที่กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และให้จัดสรรเงินอุดหนุนแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเหมาะสมและเท่าเทียมกัน รวมทั้งให้จัดเงินสมทบแก่ผู้เรียนที่มีความจำเป็นพิเศษ และจัดสรรเงินอุดหนุนการศึกษาที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว ชุมชนและองค์กรต่างๆ ในสังคมนั้นเป็นพันธกิจสำคัญที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษา ซึ่งจะต้องพัฒนาให้เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพเพื่อช่วยผลักดันให้การปฏิรูปการศึกษาเป็นไปในทิศทางที่กำหนดและพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 รัฐกำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล เพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัวมีอิสระและมีความเข้มแข็ง (พนม พงษ์ไพบูลย์ และคนอื่นๆ 2546 : 118-145) และจากงานวิจัยของเชษฐา ชาญพานิชย์ (2548 : 1-2) ได้สรุปไว้ว่าการจัดการศึกษาในโรงเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญภายใต้การบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานตามโครงสร้างการกระจายอำนาจเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างทั่วถึง จำเป็นต้องใช้ระบบงบประมาณใหม่เป็นกลไก/เครื่องมือที่สำคัญที่จะกระตุ้นให้โรงเรียนดำเนินการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดสรรงบประมาณที่ดี คือ หลักความเป็นธรรม (Equity) เป็นการจัดสรร



งบประมาณในจำนวนที่เท่ากันให้กับผู้เรียนที่มีลักษณะความต้องการความจำเป็นแบบเดียวกัน เพื่อให้ทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกันตามหลักความเสมอภาคเป็นการจัดสรรงบประมาณโดยพิจารณาจากความแตกต่างในคุณลักษณะของโรงเรียน โดยโรงเรียนที่มีคุณลักษณะเหมือนกันควรจะได้รับงบประมาณเท่าเทียมกัน ส่วนโรงเรียนที่มีคุณลักษณะแตกต่างกันเนื่องจากขนาดและที่ตั้งของโรงเรียนควรจะได้รับงบประมาณที่แตกต่างกัน หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) การจัดสรรงบประมาณจำเป็นต้องคำนึงถึงต้นทุนค่าใช้จ่ายสำคัญ การศึกษาภายใต้ระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการใช้งบประมาณอย่างประหยัดและเกิดประสิทธิผล หลักความพอเพียง (Adequacy) การจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาจำเป็นต้องจัดสรรให้พอเพียงสำหรับผู้เรียน และงานวิจัยของดำรงค์ ไตโย (2557 : 76) ได้กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 ในภาพรวม 3 ลำดับ คือ ด้านการจัดทำและเสนอขอ งบประมาณ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน และด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

สำหรับการจัดการด้านงบประมาณ ในปัจจุบันใช้หลักการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic Performance Based Management) มุ่งเน้นการทำงานโดยยึดผลลัพธ์เป็นหลัก มีการวัดผลและค่าใช้จ่ายอย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีวิธีการทำงานที่รวดเร็วและคล่องตัว เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชน ในการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานนั้น สำนักงบประมาณได้กำหนดมาตรการขึ้นเพื่อประกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเนื่องจากหน่วยงานภาครัฐจะนำงบประมาณไปใช้อย่างไม่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ในการดำเนินงานกำหนดมาตรการที่เรียกว่า “มาตรฐานการจัดทำทางการเงิน 7 ประการ” (7 Hurdles) ได้แก่ การวางแผนงบประมาณ การคำนวณต้นทุนผลผลิต การบริหารการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน การบริหารสินทรัพย์ การตรวจสอบภายใน (สายชล เพชรตระหง่าน , 2554 : 1)

สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานมีการจัดการผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษารวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ 2546 : 39) มีความสำคัญยิ่งต่อระบบการศึกษาที่กำลังมีการปฏิรูปการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความเท่าเทียมกันมีความสำคัญต่อการพิจารณาคุณภาพการศึกษาและกระบวนการติดตาม ประเมินผล อีกทั้งเป็นเงื่อนไขสำคัญในการผลักดัน เอื้ออำนวย ส่งเสริมให้กระบวนการปฏิรูป

การศึกษาบรรลุผลได้โดยมีอุปสรรคและปัญหาน้อยที่สุดและช่วยลดปัญหาความไม่เท่าเทียมกัน ในโอกาสและการได้รับบริการทางการศึกษา การรวมศูนย์อำนาจ การอาศัยรูปแบบเดียวในการปฏิบัติภารกิจภายใต้เงื่อนไขที่แตกต่างหลากหลาย (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2543 : 1-2)

สภาพการดำเนินงานด้านการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เนื่องจากการบริหารงบประมาณโรงเรียนในปัจจุบัน ยังพบปัญหาและอุปสรรคอยู่มาก เนื่องจากการปฏิบัติงานด้านงบประมาณนั้น จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามที่ระเบียบกำหนด หรืออยู่ในกรอบของกฎ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง และที่สำคัญระเบียบแนวปฏิบัติ หรือคู่มือการปฏิบัติงานด้านงบประมาณนั้นมักจะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและแก้ไขอยู่เป็นประจำจึงจำเป็นต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่จะปฏิบัติเป็นอย่างดี อีกทั้งผู้บริหารก็ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์และทันต่อเหตุการณ์จึงจะสามารถบริหารงบประมาณของโรงเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และประสบผลสำเร็จได้ แต่ในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนั้น โรงเรียนแทบทุกแห่ง ยังขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านงบประมาณ การเงิน บัญชี พัสดุ โดยตรงอยู่จำนวนมาก (เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา, 2560 : ออนไลน์)

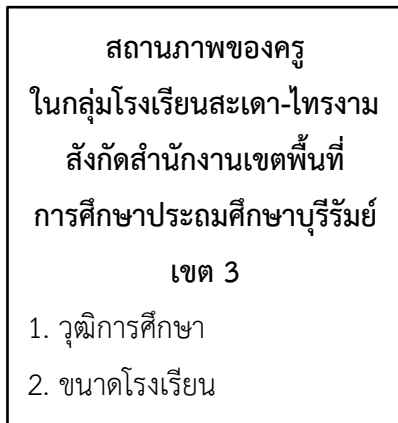
จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ประกอบการแก้ไขปรับปรุงพัฒนาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาได้อย่างดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

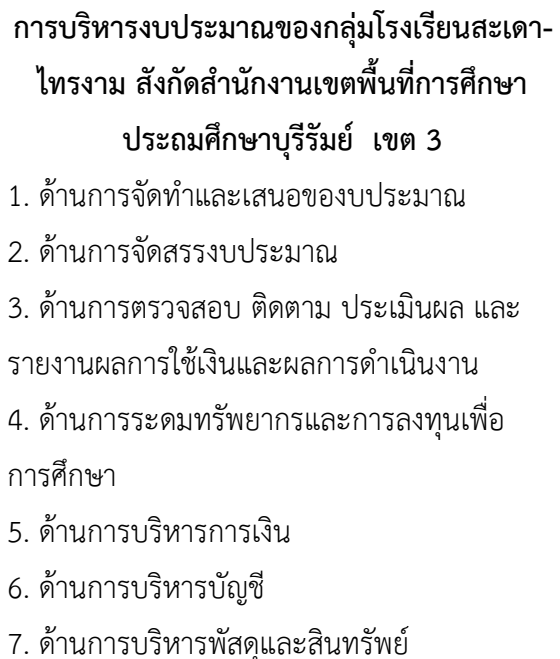
1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานงบประมาณกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานงบประมาณของครูกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ



ตัวแปรตาม



วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำนวน 219 คน จาก 8 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำนวน 140 คน ซึ่งได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970:610) แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการสอบถามการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูใน กลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ วุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนเสเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ใน 7 ด้านประกอบด้วย ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการบริหารการเงิน ด้านการบริหารบัญชี ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาและค้นคว้าเอกสาร งานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณสถานศึกษา ตามแนวคิดของภารดี อนันต์นาวิ (2551 : 286) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับตามแบบของของลิเคิร์ท (Likert)

3. สร้างแบบสอบถามโดยกำหนดประเด็นของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยามปฏิบัติการของตัวแปรในการวิจัย

4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence : IOC) กำหนดค่า IOC ตั้งแต่ .60 ขึ้นไป ถือได้ว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60-1.00

6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แล้วไปทดลองใช้ (Try - Out) กับครูจำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. จัดส่งหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปพบกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวน 140 คน โดยชี้แจงวัตถุประสงค์และอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามเพื่อให้เกิดความเข้าใจและเก็บแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามแล้วตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 140 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด มาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูในกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ วุฒิการศึกษาและขนาดโรงเรียน โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) การหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและแปลผลด้วยการบรรยาย

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยหาค่าเฉลี่ย (mean: $\bar{X}$) และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบ การบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test for Independent Samples) และจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance : ANOVA) แล้วนำกลับด้วยรูปตารางและประมวลผลด้วยการบรรยาย

ผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานงบประมาณกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการบริหารการเงิน ($\bar{X} = 4.28$; S.D.= 0.71) ด้านการบริหารบัญชี ($\bar{X} = 4.18$; S.D.= 0.65) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.16$; S.D.= 0.75) ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ($\bar{X} = 4.16$; S.D.= 0.72) ด้านการจัดสรรงบประมาณ ($\bar{X} = 4.13$; S.D.= 0.69) ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล การใช้เงินและผลการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.11$; S.D.= 0.66) และด้านการจัดทำและเสนอขอ งบประมาณ ($\bar{X} = 4.05$; S.D. = 0.75)

1.1 การบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไพรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนของงบประมาณประจำปี มีการจัดทำ แผนกลยุทธ์ และแผนพัฒนาโรงเรียน และมีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ปัญหาอุปสรรค เพื่อใช้ เป็นข้อมูลประกอบการขอตั้งงบประมาณประจำปี

1.2 การบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไพรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ด้านการจัดสรรงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ มีการบริหารเน้นการพัฒนางานในอนาคตเพื่อให้เกิดผลผลิต ผลลัพธ์ โดยใช้ต้นทุนต่ำที่สุด มีการวางแผนด้านการติดตามตรวจสอบการจัดเตรียมงบประมาณ และมีการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานหรือโครงการอย่างเหมาะสม

1.3 การบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไพรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล การใช้เงินและผลการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกดังนี้ มีการติดตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี แผนกลยุทธ์ และแผนพัฒนางบประมาณ มีการรายงานผลเป็นรายไตรมาส รายปี ตามผลที่เกิดขึ้นจริงจากการดำเนินงาน ทั้งส่วนที่เป็น ผลผลิตผลลัพธ์ของแผนงาน / โครงการ และมีการกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติที่สนับสนุนให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

1.4 การบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไพรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ มีการประชาสัมพันธ์ให้ครู บุคลากรทางการศึกษาและโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาทราบรายการทรัพย์สินของโรงเรียน เพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนที่ประสงค์จะขอยืมเงินกองทุนเพื่อการศึกษา และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกนักเรียนเพื่อพิจารณาให้กู้ยืมเงินกองทุนเพื่อการศึกษา

1.5 การบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไพรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ด้านการบริหารการเงิน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้รับผิดชอบมีการควบคุมติดตาม กำกับการใช้งบประมาณ มีการดำเนินการรับเงินเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการตามระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติของ

โรงเรียน และมีการดำเนินการนำส่งเงินเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการตามระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติของโรงเรียน

1.6 การบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ด้านการบริหารบัญชี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ มีการบันทึกบัญชีครุภัณฑ์เป็นสินทรัพย์เป็นปัจจุบัน มีการดำเนินการจัดทำรายงานประเภทเงินคงเหลือ และมีการดำเนินการจัดทำหลักฐานหรือเอกสารที่จำเป็นเพื่อใช้ในการลงบัญชีที่มีการอนุมัติก่อนจ่ายทุกครั้ง

1.7 การบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ มีการจัดเก็บ จำหน่ายและการใช้พัสดุและทรัพย์สินถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุประจำปี และมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบงานพัสดุอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

2. เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานงบประมาณของครุกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียน

2.1 ครูที่มีวุฒิ การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ และด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัย เรื่องการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูในกลุ่มโรงเรียน

สะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา เป็นไปในทิศทางเดียวกันว่า การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา คือ การจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การแสดงบัญชีรายรับและรายจ่าย การจัดทำเอกสารรายงานผลการดำเนินงาน การบริการอาหารกลางวันเหมาะสม มีการสรุปค่าใช้จ่ายในการจัดทำโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ มีการจัดหารายได้เพื่อพัฒนาโรงเรียน จัดหาวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุญทัย สุระมูล (2550: 89-90) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พบว่า 1. ข้าราชการครูมีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการศึกษาตามลำดับดังนี้

2.1 ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูในกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีความคิดเห็นว่า กลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนของงบประมาณประจำปี มีการจัดทำ แผนกลยุทธ์ และแผนพัฒนาโรงเรียน และมีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ปัญหาอุปสรรค เพื่อใช้ เป็นข้อมูลประกอบการขอตั้งงบประมาณประจำปี สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปิติพร อาธิเวช (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงาน งบประมาณในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่พบมากที่สุดคือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ รองลงมาคือ ด้านการจัดสรรงบประมาณและตรวจสอบติดตามประเมินผล และด้านที่พบน้อยที่สุดคือด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

2.2 ด้านการจัดสรรงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูในกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีความคิดเห็นว่า กลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีการบริหารเน้นการพัฒนางานในอนาคตเพื่อให้ เกิดผลผลิต ผลลัพธ์ โดยใช้ต้นทุนต่ำที่สุด มีการวางแผนด้านการติดตามตรวจสอบการจัดเตรียมงบประมาณ และมีการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานหรือโครงการอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุญทัย สุระมูล (2550: 89-90) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี

เขต 2 พบว่า 1. ข้าราชการครูมีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูในกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีความคิดเห็นว่า กลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีการติดตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี แผนกลยุทธ์และแผนพัฒนางบประมาณ มีการรายงานผลเป็นรายไตรมาส รายปี ตามผลที่เกิดขึ้นจริงจากการดำเนินงาน ทั้งส่วนที่เป็น ผลผลิตผลลัพธ์ของแผนงาน/โครงการ และมีการกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติที่สนับสนุนให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปิติพร อาธิเวช (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงาน งบประมาณในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่พบมากที่สุดคือ ด้านการจัดทำและเสนอ ของงบประมาณ รองลงมาคือ ด้านการจัดสรรงบประมาณและตรวจสอบติดตามประเมินผล และด้านที่ พบน้อยที่สุดคือด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

2.4 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูในกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีความคิดเห็นว่า กลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีการประชาสัมพันธ์ให้ครู บุคลากรทางการศึกษาและกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ทราบรายการทรัพยากรของโรงเรียน เพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนที่ประสงค์จะขอกู้ยืมเงินกองทุนเพื่อการศึกษา และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกนักเรียนเพื่อพิจารณาให้กู้ยืมเงินกองทุนเพื่อการศึกษา สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปิยะดา อริยะวงศ์ (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูการเงิน พัสดุ และเจ้าหน้าที่การเงิน หัวหน้าฝ่าย และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่มีต่อการบริหารงานงบประมาณของ สถานศึกษา โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผลมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการ บริหารพัสดุ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านบริหารการเงิน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2.5 ด้านการบริหารการเงิน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูในกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีความคิดเห็นว่า กลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้รับผิดชอบมีการควบคุมติดตาม กำกับการใช้งบประมาณ มีการดำเนินการรับเงินเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการตามระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติของโรงเรียน และมีการดำเนินการนำส่งเงินเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการตามระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติของโรงเรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุญทัย สุระมูล (2550: 89-90) ได้วิจัยเรื่องการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุภราชธานี เขต 2 พบว่า 1. ข้าราชการครูมีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุภราชธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2.6 ด้านการบริหารบัญชี โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าครูในกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีความคิดเห็นว่า กลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีการบันทึกบัญชีครุภัณฑ์เป็นสินทรัพย์เป็น ปัจจุบันมีการดำเนินการจัดทำรายงานประเภทเงินคงเหลือ และมีการดำเนินการจัดทำหลักฐานหรือเอกสารที่จำเป็นเพื่อใช้ในการลงบัญชีมีการอนุมัติก่อนจ่ายทุกครั้ง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปิติพร อาธิเวช (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพ ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงาน งบประมาณในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่พบมากที่สุดคือ ด้านการจัดทำและเสนอ ของงบประมาณ รองลงมาคือ ด้านการจัดสรรงบประมาณและตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และด้านที่ พบน้อยที่สุดคือด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

2.7 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีความคิดเห็นว่า กลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีการจัดเก็บ จำหน่ายและการใช้พัสดุและทรัพย์สินถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุประจำปี และมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบงานพัสดุอย่างถูกต้องตามกฎหมาย สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุญทัย สุระมูล (2550: 89-90) ได้วิจัยเรื่องการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุภราชธานี เขต 2 พบว่า 1. ข้าราชการครูมีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุภราชธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียน ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลตามสมมติฐาน ดังนี้

3.1 ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ และด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุญทัย สุระมูล (2550: 89-90) ได้วิจัยเรื่องการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 2 พบว่า ผู้บริหารและครูการเงินมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 2 โดยรวมและด้าน การวางแผนงบประมาณ และการรายงานทรัพย์สินทางการเงินและผลการดำเนินงานมีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการจัดระบบจัดซื้อจัดจ้าง การบริหาร การเงินและการควบคุมงบประมาณไม่แตกต่างกัน

3.2 ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สีสือขี้อยู่ยง มื้อแยบาส (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำแนกตามตัวแปรบุคลากรที่รับผิดชอบ งานงบประมาณและตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ร.ส.พ.,
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2543). รายงานการวิจัยเรื่องระบบบริหารจัดการเพื่อการจัดสรรทรัพยากรสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ที่สอดคล้องกับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.



- เชษฐา ชาญพานิชย์. (2548). สภาพการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเมืองระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดำรงค์ โตโย. (2557). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- บุญทัย สุรมูล. (2550). การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ปิติพร อาธิเวช. (2557). สภาพ ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. สารนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ปิยะดา อริยะวงศ์. (2557). สภาพการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี. สารนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- พนม พงษ์ไพบูลย์ และคณะ. (2546). รวมกฎหมายการศึกษา เข้าสู่โครงสร้างใหม่กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2551). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มนต์ตรี.
- วุฒิสาร ตันไชย. (2547). ศึกษาผลกระทบต่อนักประชาชนจากการจัดบริการสาธารณะ: องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามนโยบายการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.). นนทบุรี : ดิจิตอลเวิลด์ก๊อปปี.
- สายชล เพชรตระหง่าน. (2554). โครงการพัฒนาตัวชี้วัด : การใช้จ่ายงบประมาณของกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร.
- สตีซอปีเ้ายะ มือแยบาสอ. (2557). การบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.



การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถ
ในการคิดวิเคราะห์เรื่องการสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียน โดยอิงแนวคิดทฤษฎี
การเรียนรู้ของบลูม สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น
To develop an instructional model to enhancing
analytical thinking ability based on Bloom's Taxonomy approach
for early childhood education northern college

กรรณิการ์ ทองรักษ์¹

Kannika Thongrak

Received: 4 October 2020; Revised: 20 October 2020; Accepted: 3 November 2020

บทคัดย่อ

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่องการสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียน โดยอิงแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่องการสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียน โดยอิงแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น 2) ทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่องการสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียน โดยอิงแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการพัฒนาหลักสูตร ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพัฒนาหลักสูตร การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) สถิติทดสอบทีแบบไม่อิสระ (dependent samples t-test) และแบบกลุ่มเดียว (one sample t-test) ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้มี 6 ขั้นตอน มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก นักศึกษามีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพัฒนาหลักสูตรหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : รูปแบบการจัดการเรียนรู้, การคิดวิเคราะห์, ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม

¹ ดร., อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น เบอร์โทร 055-517-486



Abstract

The purpose of this research was to develop an instructional model to enhancing analytical thinking ability based on Bloom's Taxonomy approach for early childhood education northern college. The objective were 1) to develop and evaluate the quality of the instructional model 2) to implement the instructional model. This samples were drawn by mans of purposive sampling. The data were analyzed by using mean, Standard deviation, Dependent samples t-test and one sample t-test. The results were as follows. Instruction management of Bloom's Taxonomy consisted of six steps including. The quality of the model checked by experts was good. Posttrial score was higher than pretrial score; and higher than 70 percent, statistically significant at the .01 level. Achievement in Curriculum development, posttrial score was higher than pretrial score statistically significant at the .01 level.

Keywords : Instructional model, Analytical thinking, Bloom's Taxonomy

บทนำ

ทักษะการสร้างหลักสูตรคือความชำนาญของครูในการพัฒนาหลักสูตรในระดับต่างๆ ซึ่งทักษะการพัฒนาหลักสูตรเป็นทักษะที่ต้องพัฒนาของครูไทยให้ครูในทุกระดับตั้งแต่ปฐมวัยได้รู้ เข้าใจ สามารถปฏิบัติสร้างหรือพัฒนาได้ในทุกระดับ ได้แก่ หลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรระดับรายวิชา หลักสูตรระดับหน่วยการเรียนรู้ หลักสูตรระดับชั้นเรียน (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 25 : 9 - 8) โดยเฉพาะหลักสูตรระดับชั้นเรียนเป็นการแปลงหลักสูตรแกนกลางไปสู่การสอน ต้องกำหนดวิธีการจัดการเรียนการสอน กำหนดรายละเอียดกิจกรรมในแต่ละคาบ เตรียมวัสดุอุปกรณ์ ประสานงานเพื่อให้การสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์มากที่สุด สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 บัญญัติไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ”

การคิดเป็นเครื่องมือช่วยให้มนุษย์สร้างความรู้ โดยการรับข้อมูลจัดเก็บค้นหาความหมาย จำแนกเปรียบเทียบ วิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ สร้างสรรค์และออกแบบสิ่งใหม่ๆ ติดตามกำกับควบคุมและประเมินความก้าวหน้าของการพัฒนาความรู้ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เป็นกลไกสำคัญที่ใช้ในการระบุเรื่อง จำแนกแยกแยะ เปรียบเทียบข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มอย่างเป็นระบบ ระบุเหตุผล

หรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล และตรวจสอบข้อมูลหรือหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้เพียงพอในการจัด
สนใจ แก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับครูในยุคการศึกษาไทย 4.0 ต้องเป็นครืออาชีพ โดยมี
ความรู้ในศาสตร์ด้านเนื้อหาความรู้ในวิชาที่สอนและศาสตร์ด้านการสอน มีความสามารถในการ
ปฏิบัติการสอน ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนได้ดี มีความสามารถในด้าน ICT เป็นผู้ที่มีคุณธรรม
จริยธรรมความเป็นครู สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และเป็นผู้ที่พัฒนาความรู้ของตนเองอย่าง
ต่อเนื่องอยู่เสมอ จึงจะสามารถพัฒนาผู้เรียนในยุคการศึกษา 4.0 ให้เป็นบุคลากรของประเทศที่มี
ศักยภาพเพียงพอ

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom's Taxonomy) บลูมเป็นนักการศึกษาชาว
อเมริกัน ซึ่ง บลูม (Benjamin S, Bloom, 1976) เชื่อว่า การเรียนการสอนที่จะประสบความสำเร็จและ
มีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอนจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนแน่นอน เพื่อให้ผู้สอนกำหนดและจัด
กิจกรรมการเรียนรู้รวมทั้งวัดและประเมินผลได้ถูกต้อง และได้แบ่งประเภทของพฤติกรรมโดยอาศัย
ทฤษฎีการเรียนรู้และจิตวิทยาพื้นฐานว่า มนุษย์จะเกิดการเรียนรู้ใน 3 ด้านคือ ด้านสติปัญญา ด้าน
ร่างกาย และด้านจิตใจ และนำหลักการนี้มาจำแนกเป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษาเรียกว่า
Taxonomy of Educational objectives (อ้างอิงจากกระทรวงศึกษาธิการ, 2559 : 10) ซึ่งได้จำแนก
จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) พฤติกรรมด้านสมอง
เป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับสติปัญญา ความคิด ความสามารถในการคิดเรื่องราวต่างๆ อย่างมี
ประสิทธิภาพ 2) จิตพิสัย (Affective Domain) พฤติกรรมด้านจิตใจ ค่านิยม ความรู้สึก ความซาบซึ้ง
ทัศนคติ ความเชื่อ ความสนใจและคุณธรรม 3) ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) พฤติกรรม
ด้านกล้ามเนื้อประสาท เป็นพฤติกรรมที่บ่งถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ
ชำนาญ ซึ่งแสดงออกมาได้ โดยตรงโดยมีเวลาและคุณภาพของงานเป็นตัวชี้ระดับของทักษะ เนื่องจาก
ผู้เรียนทุกคนนั้นต้องมีพื้นฐานในการเรียนรู้ทุกคนแต่อาจจะไม่เท่ากันเพราะคนเรามีการเรียนรู้ที่
ต่างกัน บางคนพบเจอสิ่งที่แตกต่างจากคนอื่นก็จะมีรู้ความเข้าใจที่ต่างจากคนอื่น แต่ถ้าผู้เรียนมี
พื้นฐานในการเรียนรู้คล้ายๆกันมีความรู้ ความเข้าใจ มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์คล้ายๆ กัน ผล
การเรียนรู้ของคนกลุ่มนี้ก็จะคล้ายกันด้วย การที่ผู้เรียนจะเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นผู้เรียน
จะต้องมีความกระตือรือร้นตลอดเวลา ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เราจะเรียนรู้ เมื่อมี
ความเข้าใจแล้วต้องวิเคราะห์ให้ได้ก่อนจากนั้นถึงจะประเมินค่า โดยเฉพาะด้านพุทธิพิสัย (Cognitive
Domain) เป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับสติปัญญา ความคิด ความสามารถในการคิดเรื่องราวต่างๆ อย่างมี
ประสิทธิภาพ ซึ่งพฤติกรรมทางพุทธิพิสัยมี 6 ระดับได้แก่ 1) จำ (Remember) หมายถึง
ความสามารถในการดึงเอาความรู้ที่มีอยู่ในหน่วยความจำระยะยาวออกมา 2) เข้าใจ (Understand)
หมายถึงความสามารถในการกำหนดความหมายของคำพูด ตัวอักษร และการสื่อสารจากสื่อต่างๆ ที่
เป็นมาจากการสอน 3) ประยุกต์ใช้ (Apply) หมายถึงความสามารถในการดำเนินการหรือใช้ระเบียบ

วิธีการภายใต้สถานการณ์ที่กำหนดให้ 4) วิเคราะห์ (Analyze) หมายถึงความสามารถในการแยกส่วนประกอบของสิ่งต่างๆ และค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบ 5) ประเมินค่า (Evaluate) หมายถึงความสามารถในการตัดสินใจโดยอาศัยเกณฑ์หรือมาตรฐาน 5) สร้างสรรค์ (Create) หมายถึงความสามารถในการรวมส่วนประกอบต่างๆ เข้าด้วยกันด้วยรูปแบบใหม่ๆ ที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างมีเหตุผลหรือทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นต้นแบบ (Anderson and Krathwohl, 2001)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่องการสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียนโดยอิงแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น โดยฝึกให้นักศึกษามีความรู้ความจำ เรียนได้ทำความเข้าใจกับปัญหา ฝึกการมองปัญหาโดยใช้ทั้งความรู้สึกและมุ่งแก้ปัญหา ทำให้การดำเนินการแก้ปัญหามีประสิทธิภาพ จึงน่าจะเป็นแนวทางให้ครูได้ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดทักษะการสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียน ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการกระทำ (learning by doing) เรียนรู้วิธีการเรียน (Learn how to learn) และวิธีการคิด (How to think) อย่างสมบูรณ์ (Ben-Hur, 1998, p. 85) เพื่อนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน และการเรียนรู้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่องการสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียน โดยอิงแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

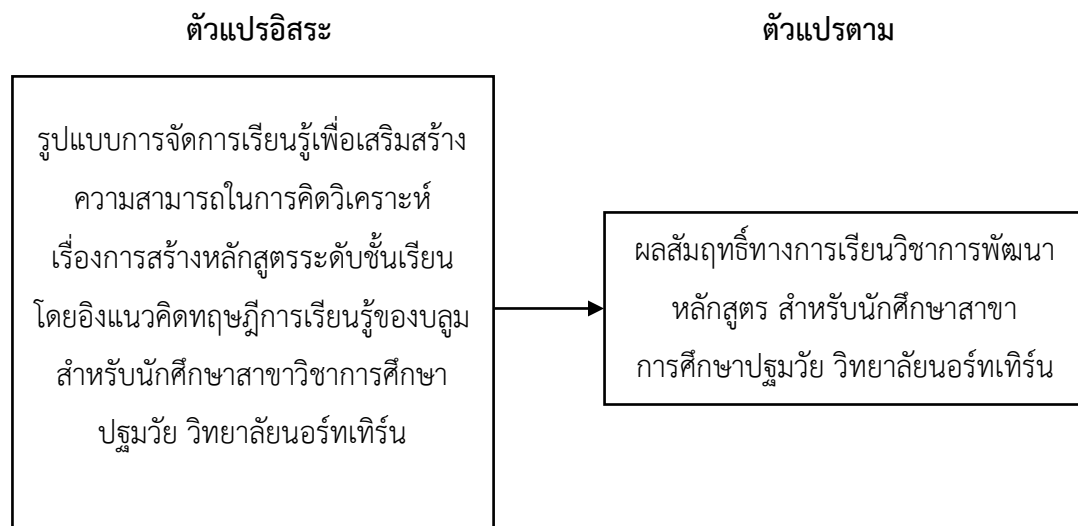
2. เพื่อทดลองใช้การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่องการสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียน โดยอิงแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น และศึกษาผลการใช้โดย

2.1 เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่องการสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียน สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

2.2 เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่องการสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียน สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น กับเกณฑ์ร้อยละ 70

2.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพัฒนาหลักสูตร สำหรับนักศึกษาสาขาการศึกษาศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย



วิธีการดำเนินการวิจัย

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่องการสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียนโดยอิงแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น มีขั้นตอนการวิจัย 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่องการสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียน โดยอิงแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น แหล่งข้อมูลได้แก่ผู้เชี่ยวชาญระดับปริญญาเอกสาขาหลักสูตรและการสอน จำนวน 5 คน นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการพัฒนาหลักสูตร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของโครงสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้และเอกสารประกอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่สังเคราะห์จากแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูมด้านพุทธิพิสัย มี 6 ขั้นได้แก่ ขั้นการจำ (Remembering) ขั้นการเข้าใจ (Understanding) ขั้นการประยุกต์ใช้ (Applying) ขั้นการวิเคราะห์ (Analyzing) ขั้นการประเมินค่า (Evaluating) ขั้นการสร้างสรรค์ (Creating) ในขั้นตอนการเรียนการสอนแต่ละขั้น ผู้สอนจะดำเนินการใช้คำถามตามระดับจุดมุ่งหมายทางด้านพุทธิพิสัย ช่วยเหลือให้ผู้เรียนเกิดความตั้งใจและตอบสนอง เชื่อมโยงและมีส่วนร่วม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถามความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิทดลองสอนนำร่อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

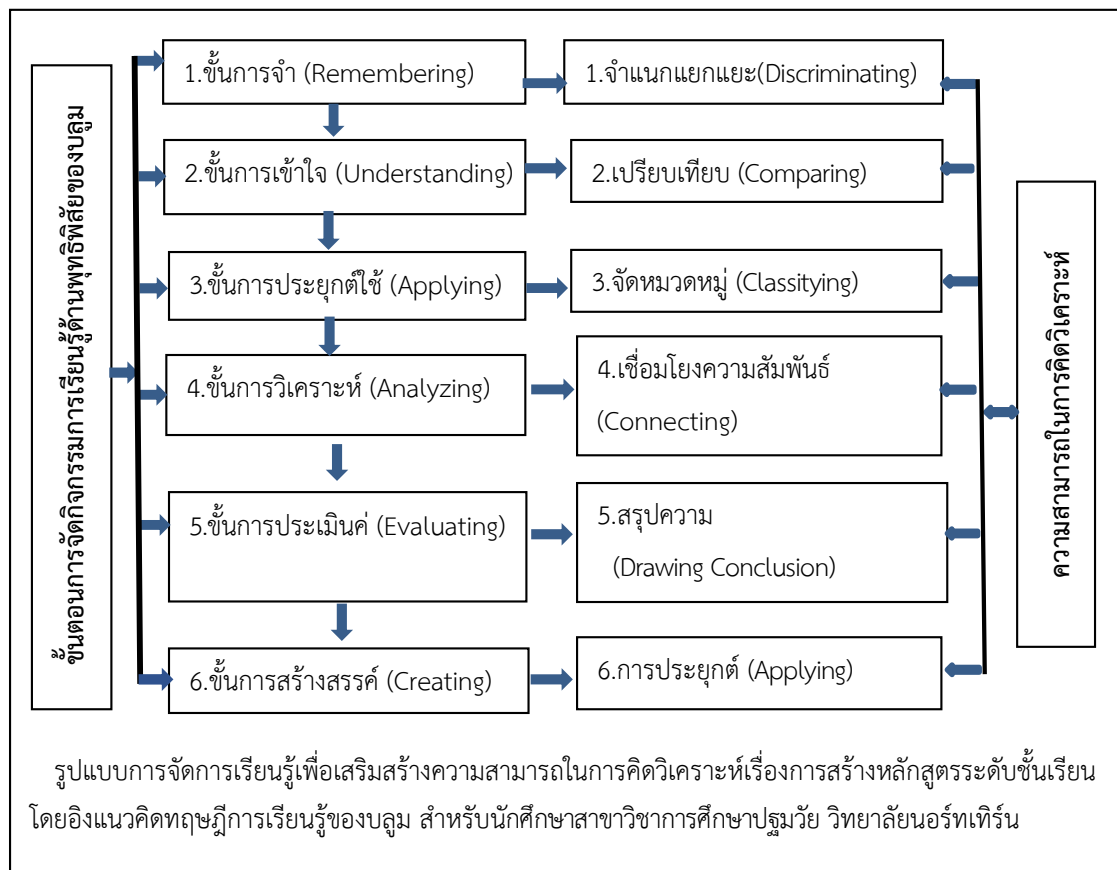


ขั้นตอนที่ 2 ทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่องการสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียน โดยอิงแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น แหล่งข้อมูลได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการพัฒนาหลักสูตร ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพัฒนาหลักสูตร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบทีแบบไม่อิสระ (dependent samples t – test) และแบบกลุ่มเดียว (one sample t – test)

ผลการวิจัย

1. สร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่องการสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียน โดยอิงแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น มีรายละเอียดดังนี้

1.1 การสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่องการสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียน โดยอิงแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น มีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยดำเนินการตามกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ขั้น คือ



โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) ขั้นการจำ (Remembering) ครูใช้คำถามให้ผู้เรียนสังเกตข้อมูลหรือรายละเอียดของสิ่งต่างๆ ดึงความรู้ที่มีอยู่เดิมมาใช้จำแนกแยกแยะองค์ประกอบของสิ่งนั้นๆ ที่เป็นองค์ประกอบย่อยๆ 2) ขั้นการเข้าใจ (Understanding) ครูยกตัวอย่าง ใช้คำถามให้ผู้เรียนจำแนกประเภท แล้วเปรียบเทียบระหว่างสิ่งสองสิ่งและหาความชัดเจนในความเหมือนความต่างของสิ่งสองสิ่งนั้น 3) ขั้นการประยุกต์ใช้ (Applying) ครูให้ผู้เรียนปฏิบัติภายใต้สถานการณ์กำหนดให้ จำแนกไปตามระดับที่กำหนดไว้ให้เกิดเป็นหมวดหมู่ แต่ละหมวดหมู่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการ 4) ขั้นการวิเคราะห์ (Analyzing) ครูตั้งคำถามให้ผู้เรียนบอกความแตกต่าง จัดโครงสร้าง ระบุคุณลักษณะ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งสองสิ่งและสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ได้หลายมิติ 5) ขั้นการประเมินค่า (Evaluating) ครูตั้งเกณฑ์หรือมาตรฐานให้ผู้เรียนตรวจสอบสร้างข้อสรุป 6) ขั้นการสร้างสรรค์ (Creating) ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ไปสร้าง วางแผน ผลิตชิ้นงาน ซึ่งมีครูทำหน้าที่เป็นโค้ช คอยให้ความช่วยเหลือในการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนกับสิ่งเร้าและระหว่างผู้เรียนกับการตอบสนอง ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คือ จำแนกแยกแยะ เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ สรุปความ และการประยุกต์

1.2 ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่องการสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียน โดยอิงแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก การทดลองนำร่องเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่อง

2. การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่องการสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียน โดยอิงแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

2.1 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพัฒนาหลักสูตรของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การอภิปรายการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่องการสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียน โดยอิงแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ดำเนินการดังนี้

1. สร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่องการสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียน โดยอิงแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ดังนี้

1.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่องการสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียน โดยอิงแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ซึ่งมีทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ ได้แก่ แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม ได้แก่ การจำ (Remembering) การเข้าใจ (Understanding) การประยุกต์ใช้ (Applying) การวิเคราะห์ (Analyzing) การประเมินค่า (Evaluating) การสร้างสรรค์ (Creating) องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการจำแนกแยกแยะ เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ สรุปความและการประยุกต์ องค์ประกอบที่ 3 เนื้อหา ในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum



development) องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการเรียนการสอน ได้แก่กิจกรรมการเรียนรู้ 6 ขั้น ดังนี้ การจำ (Remembering) การเข้าใจ (Understanding) การประยุกต์ใช้ (Applying) การวิเคราะห์ (Analyzing) การประเมินค่า (Evaluating) การสร้างสรรค์ (Creating) องค์ประกอบที่ 5 การวัดและประเมินผล ได้แก่การทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้องค์ประกอบทั้งหมดเกิดจากการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยที่ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ตามหลักการ ทฤษฎี และมีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องหลักสูตรและการสอนได้ให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น จึงทำให้ได้ รูปแบบฯ ที่สร้างขึ้นมีความสมบูรณ์ สอดคล้องกับแนวคิดของ Joyce และ Weil (1996, pp. 5-14) และ ทิศนา ขัมมณี (2552, หน้า 4-5) ที่ได้เสนอองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

1.2 การประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่องการสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียน โดยอิงแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น พบว่าผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และการทดลองนำร่อง นักศึกษาทุกคนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมและแสดงออกถึงความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ทั้งนี้อาจจะเกิดจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ได้พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ซึ่งทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. ทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่องการสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียน โดยอิงแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพัฒนาหลักสูตรหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลที่พบนี้เกิดจากกระบวนการเรียนการสอนตามกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ขั้น ได้แก่ การจำ (Remembering) การเข้าใจ (Understanding) การประยุกต์ใช้ (Applying) การวิเคราะห์ (Analyzing) การประเมินค่า (Evaluating) การสร้างสรรค์ (Creating) ซึ่งครูเป็นโค้ชการเรียนรู้ ทำหน้าที่ชี้แนะ อำนวยความสะดวกช่วยเหลือให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ ได้แก่ ความตั้งใจและตอบสนอง สามารถเชื่อมโยงและมีส่วนร่วม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). **แนวทางการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนา 4H.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- คณะศึกษาศาสตร์. (2562). **หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562.** ตาก : วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น.
- ทิตนา แคมมณี. (2552). **ศาสตร์การสอน.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2561). **การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับPLC เพื่อการพัฒนา.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Anderson, L. W, & Krathwohl, D. R. (eds.) (2 0 0 1). **A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives.** New York : Longman.
- Ben-Hur, Meir. (1998). **Mediation of cognitive competencies for students in need.** PHI DETA KAPPAN 79,9 : 661-667.
- Benjamin S.B. (1976). **Human Characteristics and School Learning.** New York : McGraw-Hill.
- Joyce, B., and Weil, M. (1996). **Models of teaching (5th ed.).** Boston : Allyn and Bacon of Student Learning. Educational Psychologist 30,2 : 61-75.



การศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นของผู้บริโภค
ผ่านการตลาดออนไลน์ในจังหวัดพิษณุโลก

Study the Behavior of Consumers on Buying Fashion via Marketing
Online in Phitsanulok Province

ฐิชากร แยมสมพร¹ ลัสดา ยาวิละ² และ รัตนา สิทธิอ่วม³

Tichakorn Yamsomporn¹, Lasda Yawila² and Rattana Sittioum³

Received: 6 October 2020; Revised: 25 October 2020; Accepted: 7 November 2020

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของพฤติกรรมผู้บริโภคและเปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นของผู้บริโภคผ่านการตลาดออนไลน์ในจังหวัดพิษณุโลกจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยเลือกการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากผู้เคยซื้อสินค้าแฟชั่นผ่านการตลาดออนไลน์ในจังหวัดพิษณุโลก และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบสมมติฐาน โดย Independent Sample t-test, One-way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริโภคมีระดับความคิดเห็นของพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก และให้ระดับความคิดเห็นในหัวข้อการได้เห็นรูปภาพ และอ่านความคิดเห็นของผู้อื่นส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านการตลาดออนไลน์เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านการตลาดออนไลน์เพราะมีความสะดวกรวดเร็วในการสั่งซื้อ และรูปภาพสินค้าที่มีความสวยงามส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านการตลาดออนไลน์เป็นอันดับสุดท้าย 2) ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่แตกต่างกันส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นผ่านทางทางการตลาดออนไลน์ที่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นผ่านทางทางการตลาดออนไลน์ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ : พฤติกรรมผู้บริโภค การตัดสินใจซื้อ สินค้าแฟชั่น

¹ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

E-mail: tichakorn_mmm@hotmail.com เบอร์โทร: 085-400-0809

² ดร., อาจารย์, คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

³ ผศ.ดร., คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ABSTRACT

The purpose of this research were to study the level of opinions of consumer behavior and to compare decision behavior on buying fashion via marketing online in Phitsanulok province. Questionnaires were used to collect data of 385 consumers who had bought fashion via marketing online. The statistics used data analyses were percentage, average, and standard deviation. For testing the hypothesis used Independent Sample t-test and One-way ANOVA. The research found that 1) Consumers have high level of opinions on fashion buying decision making behavior at a high level which gave comments on the topic of seeing pictures and reading the opinions of others, making the decision to buy products via online marketing first, followed by making a purchase via online marketing because of the convenience and fast to order and beautiful products that ultimately influence the purchase decision through online marketing. 2) gender had effect on purchases but age, education, occupation and monthly income had no effect on purchases, at the statistical significant level of 0.05.

Keywords : Consumer behavior, Purchasing Decision, Fashion

บทนำ

ปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีว่าการซื้อขายสินค้าได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นอย่างมาก จากการขายสินค้าเพียงแค่หน้าร้าน มีการปรับเปลี่ยนเป็นการขายออนไลน์ อินเทอร์เน็ตได้ก้าวเข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิต เป็นตัวช่วยในการกระจายสินค้าได้ดีสำหรับผู้ประกอบการ ทำให้ผู้ประกอบการต่างก็หันมาให้ความสนใจในการขายสินค้าผ่านออนไลน์ โดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางในการโฆษณาสินค้า และเป็นช่องทางการจัดจำหน่าย และบริการกันเป็นจำนวนมาก (ภัทรพร แม้มศรี, 2561)

อินเทอร์เน็ตได้กลายเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่มีความนิยมเป็นอย่างมากในระบบการค้าปัจจุบัน จากการสำรวจพฤติกรรมผู้บริโภคเกี่ยวกับการใช้งานอินเทอร์เน็ตของผู้บริโภคในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2559 - 2561 พบว่าพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ตของผู้บริโภคคนไทยนั้นยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 โดยการซื้อสินค้าและบริการยังมีอัตราเพิ่มสูงขึ้น (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) หรือ สพอ, 2561)

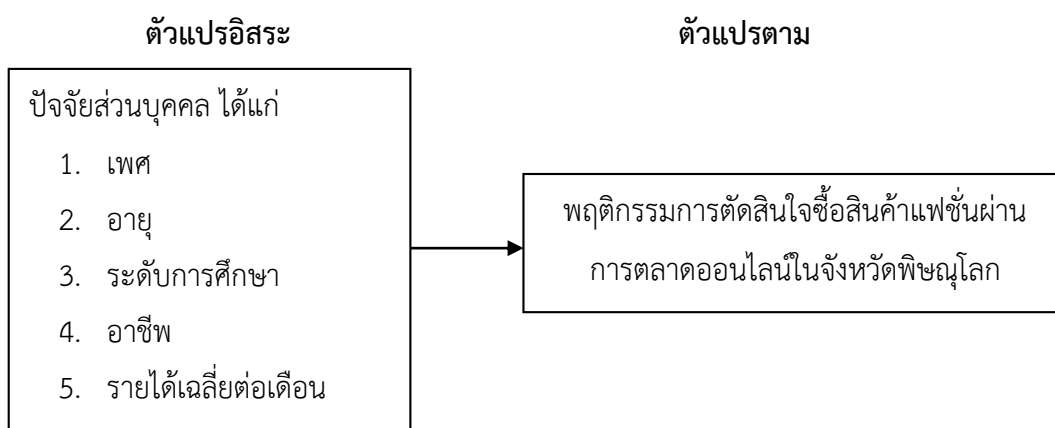
สำหรับสินค้าที่ได้รับความนิยมจากผู้บริโภคในการซื้อออนไลน์เป็นอันดับต้นๆ คือ สินค้าประเภทสินค้าแฟชั่น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สำรวจพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นของ

ผู้บริโภคในจังหวัดพิษณุโลก เพื่อเข้าใจถึงพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคเพื่อเป็นเครื่องมือช่วยผู้ประกอบการในจังหวัดพิษณุโลกสามารถเข้าถึงพฤติกรรมและความต้องการของผู้บริโภคกลุ่มต่างๆ ในปัจจุบันได้ดียิ่งขึ้น โดยจะทำการศึกษาระดับความคิดเห็นของพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นและเปรียบเทียบการตัดสินใจซื้อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริโภคที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นผ่านการตลาดออนไลน์ในจังหวัดพิษณุโลก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของพฤติกรรมผู้บริโภคในการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นผ่านการตลาดออนไลน์ในจังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นของผู้บริโภคผ่านการตลาดออนไลน์ในจังหวัดพิษณุโลกจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

กรอบแนวคิดในการวิจัย



วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มผู้บริโภคในจังหวัดที่ซื้อสินค้าแฟชั่นผ่านช่องทางการตลาดออนไลน์ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน โดยใช้สูตรของ W.G. Cochran (Cochran, 1963) กำหนดสัดส่วนของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ร้อยละ 5 ค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 385 คน เลือกการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากผู้เคยซื้อสินค้าแฟชั่นผ่านการตลาดออนไลน์ในจังหวัดพิษณุโลก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ปรับปรุงมาจากแนวคิดของศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ, (2550) โดยนำเครื่องมือตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ด้วยวิธีการของอิระ กุลสวัสดิ์ (2558) หลังจากแก้ไขปรับปรุงได้นำไปทดสอบกับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ค่าระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) พบว่า จากการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวมีค่าระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.983

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล และพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นของผู้บริโภคผ่านการตลาดออนไลน์ในจังหวัดพิษณุโลก โดยใช้วิธีประมวลผลทางสถิติเชิงพรรณนา หาค่าทางสถิติพื้นฐานซึ่งประกอบด้วยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ
2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นของผู้บริโภคผ่านการตลาดออนไลน์ในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามเพศโดยการทดสอบค่าที (t-test) และจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นของผู้บริโภคผ่านการตลาดออนไลน์ในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 80.30 อายุระหว่าง 20 - 29 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.20 ศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 95.60 ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 62.90 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 58.40 โดยมีระดับความคิดเห็นของพฤติกรรมผู้บริโภคในการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นผ่านการตลาดออนไลน์ในจังหวัดพิษณุโลก ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นของพฤติกรรม
การตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นของผู้บริโภคผ่านการตลาดออนไลน์ในจังหวัดพิษณุโลก

พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าแฟชั่น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
1. รูปภาพสินค้าที่มีความสวยงามส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านการตลาดออนไลน์	3.42	0.841	ปานกลาง	5
2. ตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านการตลาดออนไลน์เพราะมีความสะดวกรวดเร็วในการสั่งซื้อ	3.88	0.840	มาก	2
3. การที่ร้านค้าอัพเดทข้อมูลสินค้าอย่างสม่ำเสมอส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านการตลาดออนไลน์	3.70	0.844	มาก	3
4. ตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านการตลาดออนไลน์เพราะร้านค้ามีความน่าเชื่อถือ เช่น จำนวนการกดถูกใจจำนวนมาก	3.56	0.855	มาก	4
5. การได้เห็นรูปภาพและอ่านความคิดเห็นของผู้อื่นส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านการตลาดออนไลน์	4.19	0.769	มาก	1
ค่าเฉลี่ยรวม	3.75	0.872	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้บริโภคมีระดับความคิดเห็นของพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นของผู้บริโภคผ่านการตลาดออนไลน์ในจังหวัดพิษณุโลก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.75$, S.D.=0.872) โดยผู้บริโภคให้ระดับความคิดเห็นในหัวข้อการได้เห็นรูปภาพ และอ่านความคิดเห็นของผู้อื่นส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านการตลาดออนไลน์เป็นอันดับแรก ($\bar{X}=4.19$) รองลงมาคือ ตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านการตลาดออนไลน์เพราะมีความสะดวกรวดเร็วในการสั่งซื้อ ($\bar{X}=3.88$) และรูปภาพสินค้าที่มีความสวยงามส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านการตลาดออนไลน์เป็นอันดับสุดท้าย ($\bar{X}=3.42$)

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นของผู้บริโภคผ่านการตลาดออนไลน์
ในจังหวัดพิษณุโลกจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามเพศ

	เพศ	Mean	S.D.	t	sig. (2-tailed)
พฤติกรรมการ ตัดสินใจซื้อสินค้า	หญิง	3.69	0.605	-4.662	0.00*
	ชาย	3.99	0.474		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นของผู้บริโภคผ่านการตลาดออนไลน์ในจังหวัดพิษณุโลกจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามเพศ โดยใช้วิธีทางสถิติแบบ Independent Sample t-test ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบพบว่า การตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคมีค่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.00 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 หมายความว่า ผู้บริโภคที่มีเพศแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นของผู้บริโภคผ่านการตลาดออนไลน์
ในจังหวัดพิษณุโลกจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

พฤติกรรมการ ตัดสินใจซื้อสินค้า	แหล่งความ แปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	f	sig.
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	1.70	3	0.566	1.618	0.185
	ภายในกลุ่ม	133.40	381	0.350		
ระดับการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.22	2	0.111	0.314	0.731
	ภายในกลุ่ม	134.88	382	0.353		
อาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	0.611	4	0.153	0.432	0.786
	ภายในกลุ่ม	134.491	380	0.354		
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ระหว่างกลุ่ม	1.571	4	0.393	1.117	0.348
	ภายในกลุ่ม	133.531	380	0.351		
	รวม	135.10	384			

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้า จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยใช้วิธีทางสถิติแบบ One-Way ANOVA ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ พบว่า การตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคมีค่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.185, 0.731, 0.786 และ 0.348 ตามลำดับ ซึ่งมีความมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 หมายความว่า ผู้บริโภคที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีพฤติกรรม การตัดสินใจซื้อสินค้าไม่แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

การศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นของผู้บริโภคผ่านการตลาดออนไลน์ ในจังหวัดพิษณุโลก สามารถสรุปประเด็นสำคัญ และนำมาอภิปรายผลดังนี้

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นของผู้บริโภค ผ่านการตลาดออนไลน์ในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ปิยะมากรณ์ ช่วยชูหนู (2559) พบว่า ผู้บริโภคมีทัศนคติการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่น ผ่านสังคมออนไลน์โดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ด้านการเปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นของผู้บริโภคผ่านการตลาด ออนไลน์ในจังหวัดพิษณุโลกจำแนกตามเพศ พบว่า มีพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นผ่าน การตลาดออนไลน์ที่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีศา บุญประเสริฐ (2559) พบว่า เพศหญิงมีแนวโน้มที่จะซื้อสินค้าแฟชั่นผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก มากกว่าเพศชาย ทั้งนี้ เนื่องมาจากความแตกต่างทางเพศ ที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมแตกต่างกันอย่างมากทั้งในด้านความคิด ความสนใจ ค่านิยม ทัศนคติ รูปแบบการดำรงชีวิต รวมไปถึงพฤติกรรมซื้อสินค้า ซึ่งเพศหญิงมักมี ความสนใจในด้านแฟชั่นมากกว่าเพศชาย และมักใช้อารมณ์ในการซื้อสินค้า ทำให้เกิดการตัดสินใจซื้อ ที่รวดเร็ว เช่นเดียวกับกับงานวิจัยของ Shaouf and Kevinand, Xiaoying (2016) ได้ศึกษาความ แตกต่างระหว่างเพศ พบว่า เพศที่แตกต่างส่งผลต่อความสนใจในการซื้อสินค้าที่แตกต่างกันออกไป เช่นเดียวกับกับงานวิจัยของ Law and Mark (2016) ได้ทำการศึกษาถึงรูปแบบความสนใจในการ ตั้งใจซื้อสินค้าออนไลน์ของผู้ใช้ที่มีความแตกต่างระหว่างเพศ พบว่า เพศชายมีการรับรู้ประโยชน์และ นวัตกรรมออนไลน์มากกว่าผู้หญิง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรัญญา โพธิ์ไทรทอง (2556) พบว่า ปัจจัยทางด้านเพศส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าจากร้านค้าออนไลน์ โดยเพศหญิงมีแนวโน้มที่ จะซื้อเสื้อผ้าจากร้านค้าออนไลน์มากกว่าเพศชาย

ส่วนการเปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นของผู้บริโภคผ่านการตลาด ออนไลน์ในจังหวัดพิษณุโลกจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่ามีพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นผ่านการตลาดออนไลน์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยมาภรณ์ ช่วยชูหนู (2559) พบว่า ด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านสังคมออนไลน์ไม่แตกต่างกัน เนื่องด้วยว่าการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน มีความคุ้นเคยกับสื่อสังคมออนไลน์เป็นอย่างดี และด้วยจำนวนร้านค้าออนไลน์ที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ทุกช่วงวัย และทุกระดับ และตัวชี้วัดถึงพฤติกรรมหรือความคิดของแต่ละบุคคล จะขึ้นอยู่กับพฤติกรรม และความคิดของแต่ละบุคคล ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอาชีพของผู้บริโภคเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

1. ควรมีการศึกษาถึงพฤติกรรมในการซื้อสินค้าออนไลน์ผ่านสื่อช่องทางอื่นๆ เช่น LINE, Instagram เป็นต้น เพื่อจะได้ทราบถึงช่องทางที่ผู้บริโภคสนใจซื้อสินค้าผ่านการตลาดออนไลน์มากที่สุด
2. ควรมีการศึกษาถึงพฤติกรรมในการซื้อสินค้าออนไลน์เจาะลึกแต่ละกลุ่มอาชีพ เพื่อนำมาเปรียบเทียบว่ากลุ่มอาชีพใดมีความสนใจในการซื้อสินค้าออนไลน์มากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยภายนอกอื่น ๆ เช่น ปัจจัยด้านวัฒนธรรม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมืองและเทคโนโลยี และปัจจัยภายในอื่น ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางอินเทอร์เน็ตเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับกลยุทธ์ตามความต้องการของผู้บริโภค
2. ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาถึงพฤติกรรมในกลุ่มของผู้ที่ยังไม่เคยซื้อสินค้าผ่านช่องทางทางการตลาดออนไลน์ เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถนำข้อมูลต่างๆ มาปรับใช้กับธุรกิจร้านค้าในการตลาดออนไลน์ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ธงชัย สันติวงษ์. (2554). พฤติกรรมบุคคลในองค์กร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญพัฒน์.
- ธีระ กุลสวัสดิ์. (2558). การหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย. ชลบุรี : คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปิยมาภรณ์ ช่วยชูหนู. (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางสังคมออนไลน์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภัทรพร เหมมีศรี. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการซื้อสินค้าบนระบบ E-commerce Factors affection the purchase of E-commerce products. การศึกษาค้นคว้าอิสระ สาขาสารสนเทศ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.



- วรัญญา โพธิ์ไพฑูริ. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าจากร้านค้าออนไลน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรिता บุญประเสริฐ. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าแฟชั่นผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก (Facebook). การศึกษาค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2541). การบริหารการตลาดยุคใหม่. กรุงเทพฯ: เพชรจรัสแสงโลกธุรกิจ.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2550). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: วิสิทธิ์พัฒนา.
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2561). ETDA เปิดพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตปี 61 คนไทยใช้เน็ตเพิ่ม 10 ชั่วโมง 5 นาทีต่อวัน. เข้าถึงได้จาก <http://www.edta.or.th/content/etda-reveals-thailand-internet-user-profile-2018.html>. (สืบค้นเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2562).
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2561). จังหวัดพิษณุโลก 2561. สืบค้นจาก <https://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดพิษณุโลก>.
- Cochran, W.G. (1963). **Sampling Techniques**. New York: London.
- Law, Monica, and Mark Ng. (2016). "Age and gender differences: Understanding mature online users with the online purchase intention model." **Journal of Global Scholars of Marketing Science**, 26(3) : 248 – 269.
- Schiffman, Leon G.: & Kanuk. (2000). **Consumer Behavior**. (7th ed.). New Jersey: Prentice Hall.
- Shaouf, Abubaker, Kevin Lu, and Xiaoying Li. (2016). "The effect of web advertising visual design on online purchase intention: An examination across gender." **Computers in Human Behavior** 60: 622 – 634.

ส่วนประสมทางการตลาดของธุรกิจผักปลอดสารพิษ อำเภอเมืองจังหวัดตาก
The Marketing Mix of Pesticide-Free Vegetable Business
in Mueang Tak District, Tak Province

ศิริอมร กาวีระ¹, ธิติมา ตกแต่ง², แสงอุดม ภูมราเสวต³

Siriamorn Krawira, Thitima Toktang, Saeng-udom Phummarasawet

Received: 12 October 2020; Revised: 28 October 2020; Accepted: 9 November 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องส่วนประสมทางการตลาดของธุรกิจผักปลอดสารพิษ อำเภอเมืองจังหวัดตาก มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตาก 2) เพื่อศึกษาส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษ และ 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อส่วนประสมทางการตลาดของธุรกิจผักปลอดสารพิษในเขตอำเภอเมืองจังหวัดตาก เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มประชาชนอำเภอเมืองจังหวัดตาก จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 26-30 ปีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนรายได้ 5,001-10,000 บาท มีอาชีพเป็นพนักงานเอกชน พฤติกรรมการบริโภคผักปลอดสารพิษในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตาก ซื้อผักปลอดสารพิษ 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์ ผักปลอดสารพิษประเภท กะหล่ำปลี มีค่าใช้จ่ายในการซื้อผักปลอดสารพิษ 300-500 บาทต่อครั้ง เลือกซื้อผักปลอดสารพิษเพราะการดูแลสุขภาพ เหตุผลที่ตัดสินใจซื้อเนื่องจากความน่าเชื่อถือของธุรกิจผักปลอดสารพิษ ส่วนใหญ่โลตัส/บิ๊กซี และตัวเองมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษอยู่ในระดับปานกลาง อันดับแรกคือด้านผลิตภัณฑ์ รองลงมาด้านราคา และด้านด้านการสร้าง และนำเสนอลักษณะทางกายภาพ ตามลำดับ มีความคิดเห็นต่อส่วนประสมทางการตลาดของธุรกิจผักปลอดสารพิษอยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ : ส่วนประสมทางการตลาด, ทักษะคิด, พฤติกรรมการบริโภค, ธุรกิจผักปลอดสารพิษ

¹ อาจารย์ประจำ, คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

² อาจารย์ประจำ, คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

³ ดร., อาจารย์ประจำ, คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น



Abstract

The purposes of the research seemed to investigate 1) the pesticide-free vegetable consumption behavior in Mueang District, Tak Province 2) the marketing mix that influenced the decision in purchasing pesticide-free vegetables and 3) the consumer opinion on the marketing mix of pesticide-free vegetables business in Mueang District, Tak Province which was a survey research. The samples of the research were 400 people of Mueang District, Tak Province. The research instruments were questionnaires. The collected data were analyzed by frequency, percentages, arithmetic means, and standard deviation. The findings of the research indicated that most of the respondents were female whose ages were 26 to 30 years old. Their average monthly income was 5,001 to 10,000 baht. Their occupations were private sector employees. The study of the pesticide-free vegetable consumption behavior in Mueang District, Tak Province indicated that they purchased pesticide-free vegetables three to four times a week and the kind of pesticide-free vegetables they chose to purchase was cabbage. The expense in purchasing pesticide-free vegetables was 300 to 400 baht at a time. The reason for purchasing pesticide-free vegetables was a business's credibility mostly from Big C and Tesco Lotus and made their own decision to purchase. In term of the marketing mix that influenced the decision in purchasing pesticide-free vegetables, the respondents rated at medium level. The respondents valued the product factor as the most important factor followed by price, physical and presentation, in orderly. The opinion on the marketing mix of pesticide-free vegetable business was rated at medium level.

Keywords: Marketing Mix, Opinion, Consumption behavior, Pesticide-free Vegetable Business

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมมาตั้งแต่อดีต มีความเป็นอยู่แบบเรียบง่ายพึ่งพาตนเอง และอาศัยธรรมชาติในการดำรงชีวิตภายใต้ภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมทำให้ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่เป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญ (ปราโมทย์ ยอดแก้ว. 2552:1) การเกษตรจึงเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญ ของประชากรไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและมีนโยบายเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตให้สูงขึ้นแทนการขยายพื้นที่ทำการเกษตรและเน้นการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ พัฒนาศักยภาพของคนไทยให้มีความสำคัญกับการเกษตรเน้นให้พัฒนาเกษตรแบบยั่งยืน รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความสำคัญด้านคุณภาพผลผลิตให้ปลอดภัยต่อสุขภาพและอนามัย ของคนไทย (อิติมา เทียนไพร. 2550:1)

ในปัจจุบันประเทศไทยให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพเป็นอย่างมากการบริโภคผักปลอดสารพิษจึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่สำคัญของผู้รักสุขภาพ เนื่องจากผักมีสารอาหารที่จำเป็นต่อร่างกายมากมายเช่น แคลเซียม เหล็ก คาร์โบไฮเดรต ไขมัน กรดไขมัน และวิตามิน ต่างๆรวมถึงเส้นใยของผักผลไม้ยังช่วยทำให้ระบบการขับถ่ายของร่างกายเป็นปกติ นอกจากสารอาหารต่างๆที่อยู่ในผักที่จะได้รับจากการรับประทานแล้วภาพมันชนิดใดมีประโยชน์มากกว่าการเป็นอาหารนั้นคือสรรพคุณทางยา เช่น บล็อกสำคัญคือ โดยสมาคมโรคมะเร็งแห่งสหรัฐอเมริกา ระบุว่าบล็อกโคลีเป็นพืชที่ช่วยต่อต้านโรคมะเร็ง เป็นต้นด้วยสรรพคุณที่มากมายเหล่านี้ ผู้บริโภคจึงนิยมหันมารับประทานผักกันมากขึ้น เพราะต้องการดูแลสุขภาพของตนเองให้แข็งแรงอยู่เสมอ (กรมพัฒนาการตรวจสอบพืชและปัจจัยการผลิต สำนักวิจัยวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3) อีกทั้งองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนได้ให้ความรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ ถึงอันตรายจากการบริโภคอาหารที่ผลิตจากการทำการเกษตร ที่ใช้สารเคมีเป็นจำนวนมากในการเพาะปลูกพืชผัก เพื่อให้ทันกับความต้องการของประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงมีธุรกิจผักปลอดสารพิษเพิ่มมากขึ้น ในอำเภอพบพระ จังหวัดตาก มีสภาพอากาศ-ดิน ฟ้าอากาศที่เหมาะสมกับการทำการเกษตรอย่างมาก ปลูกพืชผักผลไม้ได้เกือบทุกชนิดตลอดทั้งปี ในทุกฤดูกาล เพราะดินดี น้ำดี อากาศดี มีเกษตรกรจำนวนมากที่ทำการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรต่อเนื่อง จนได้ชื่อว่า อำเภอพบพระ คือ แหล่งอาหารชั้นดี ครั้วไทย ครั้วอาเซียน สู้ครัวโลก เกษตรกรมีรายได้งามจากผลผลิตที่ออกสู่ตลาดมีคุณภาพ มีมาตรฐาน และผลผลิตที่สวยงาม และเกษตรกรที่อำเภอพบพระ จะมีภูมิปัญญาในการเพิ่มศักยภาพและมูลค่าผลผลิต (AEC อาเซียน ออนไลน์ News:2557) แต่ในหลายปีที่ผ่านมาได้มีการแข่งขันในตลาดสูงทำให้เกษตรกรหันมาใช้สารเคมีเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัว เพื่อเพิ่มผลผลิต เร่งการเจริญเติบโตของพืช และรวมถึงการกำจัดศัตรูพืช ทำให้ผักในปัจจุบันมีสารเคมีปนเปื้อนมากขึ้น รวมถึงทำให้หน้าดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ทำลายระบบนิเวศและสภาพแวดล้อม ด้วยเหตุนี้ทำให้เกษตรกรบางส่วนสนใจและตื่นตัวในการลดใช้สารเคมีมากขึ้นหันมาปลูกผักปลอดสารพิษไว้บริโภคและส่งขาย ซึ่งในปัจจุบันผักปลอดสารพิษเป็นที่ต้องการในตลาด



สูงมาก เพราะผู้บริโภคมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป หันมาใส่ใจเรื่องสุขภาพมากขึ้น และในอำเภอบพพระมีผู้ประกอบการหลายรายที่สนใจและหันมาศึกษาเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจัง เพื่อต่อยอดให้เป็นธุรกิจที่น่าสนใจและต้องการในอนาคต (AEC อาเซียน ออนไลน์ News:2557)

จากแนวโน้มการดูแลสุขภาพ การบริโภคผักปลอดสารพิษที่มีมากขึ้น รวมถึงสภาพการแข่งขันทางการตลาดของธุรกิจผักปลอดสารพิษที่เพิ่มขึ้น ทำให้คณะผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงส่วนประสมทางการตลาดของธุรกิจผักปลอดสารพิษ อำเภอมืองจังหวัดตาก เพื่อเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการพัฒนาธุรกิจปลอดสารพิษ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในเขตอำเภอมืองจังหวัดตาก
2. เพื่อศึกษาส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษ
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อส่วนประสมทางการตลาดของธุรกิจผักปลอดสารพิษในเขตอำเภอมืองจังหวัดตาก

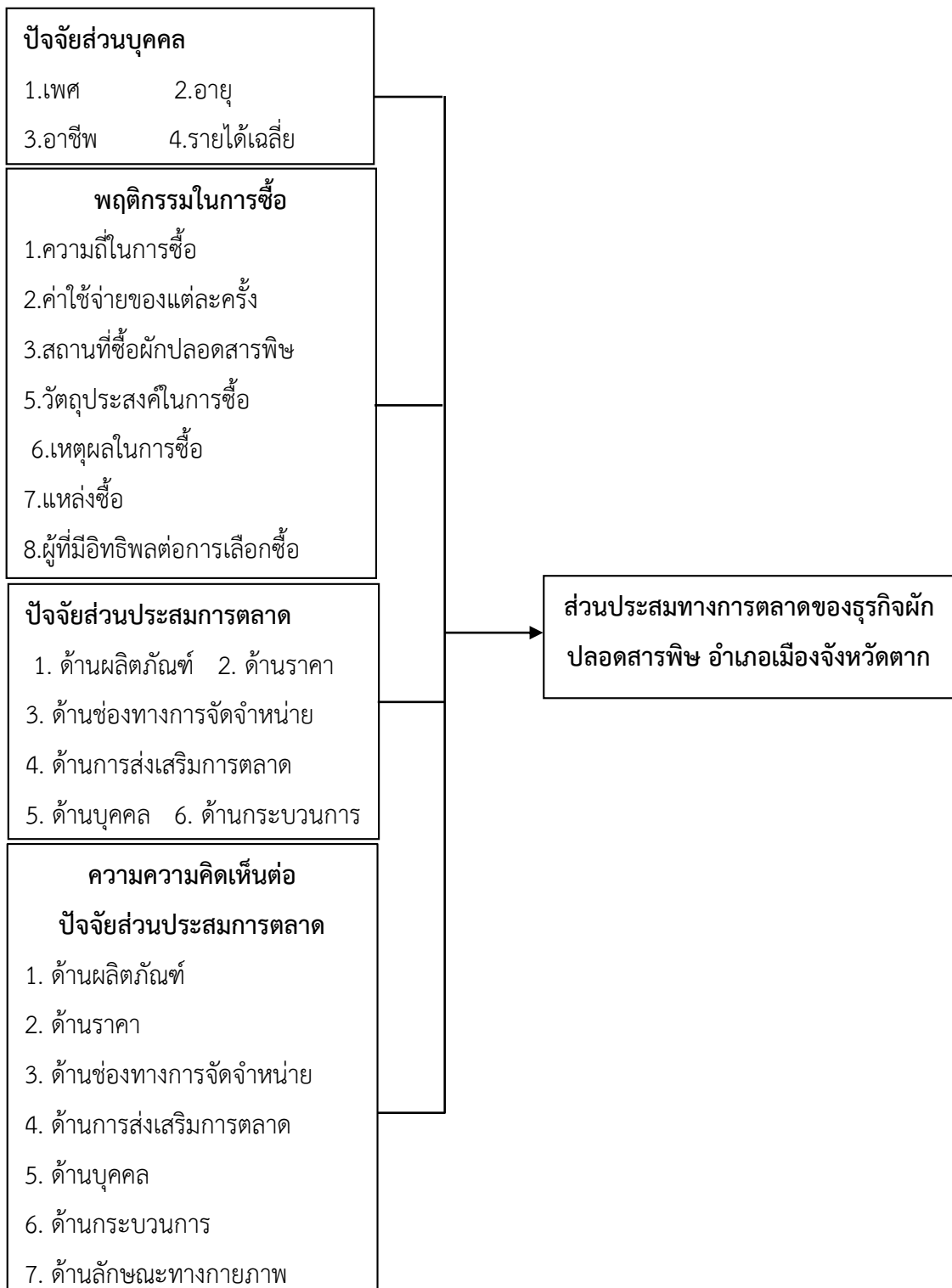
กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

(Independent Variables)

ตัวแปรตาม

(Dependent Variables)



วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ(Survey Research) มีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มคนทั่วไปในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตาก กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยนี้ มีประชากรเป็นผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตาก ซึ่งมีจำนวน 103,124 คน ดังนั้น การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจึงใช้ตารางสำเร็จรูปคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ R.V.Krejcie และ D.W.Morg (ธานินทร์ ศิลป์จารุ) ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคผักปลอดสารพิษ จำนวน 400 คน

2. เครื่องมือ/วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย

- แบบสอบถามใช้เก็บรวบรวมข้อมูล จากประชากรที่บริโภคผักปลอดสารพิษ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ วิเคราะห์ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 26-30 ปีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนรายได้ 5,001-10,000 บาท มีอาชีพเป็นพนักงานเอกชน

2) พฤติกรรมการบริโภคผักปลอดสารพิษในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตาก ซื้อผักปลอดสารพิษ 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์ ผักปลอดสารพิษประเภท กะหล่ำปลี มีค่าใช้จ่ายในการซื้อผักปลอดสารพิษ 300-500 บาทต่อครั้ง เลือกซื้อผักปลอดสารพิษเพราะการดูแลสุขภาพ เหตุผลที่ตัดสินใจซื้อเนื่องจากความน่าเชื่อถือของธุรกิจผักปลอดสารพิษ โลตัส/บิ๊กซี และตัวเองมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อ

3) ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีผลต่อการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือด้านผลิตภัณฑ์ และด้านราคา ระดับปานกลาง 5 ด้าน ได้แก่ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านกระบวนการ การสร้างนำเสนอลักษณะทางกายภาพ และ ด้านส่งเสริมการตลาด ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านผลิตภัณฑ์มี อันดับแรกความสดใหม่ของผักปลอดสารพิษ รองลงมา ผักปลอดสารพิษมีหลากหลายประเภทให้เลือกและ มาตรฐานความปลอดภัยของสินค้า ด้านราคา อันดับแรกได้แก่คุณภาพที่ได้รับ เมื่อเทียบกับราคา รองลงมา ราคาที่เหมาะสมสามารถจับต้องได้ และการปรับราคาผักปลอดสารพิษมีผลต่อการตัดสินใจซื้อ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย อันดับแรกได้แก่การเดินทางสะดวกรวดเร็ว รองลงมา ระยะเวลาการเปิด ปิดและทำเลที่ตั้งเหมาะสม ด้านการส่งเสริมการตลาด ได้แก่ มีการประชาสัมพันธ์โปรโมชั่นใหม่อย่างทั่วถึง รองลงมาความสำคัญกับข้อความโฆษณา และมีส่วนลดกับสมาชิกที่ซื้อปริมาณมาก ด้านบุคคล อันดับแรกได้แก่การบริการเป็นกันเอง

รองลงมาพูดจาสุภาพ อ่อนโยน และเครื่องแต่งกายของพนักงานดูสะอาด ด้านกระบวนการ อันดับแรกได้แก่ มีขั้นตอนในเก็บผักที่สะอาดไม่ปนเปื้อนสารเคมีใดๆ รองลงมาให้บริการที่ไม่ซับซ้อนและรวดเร็วและ มีการรับรองมาตรฐานความปลอดภัย ด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ อันดับแรกได้แก่สถานที่กว้างขวาง สะอาด รองลงมาบรรยากาศสื่อให้เห็นถึงความสะอาดปลอดภัย และอากาศถ่ายเทได้สะดวก 4) ความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อส่วนประสมทางการตลาดของธุรกิจผักปลอดสารพิษในเขตอำเภอเมืองจังหวัดตากอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ด้านได้แก่ ด้านราคา และด้านผลิตภัณฑ์ ส่วน ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านส่งเสริมการตลาด ด้านบุคคล ด้านกระบวนการและด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านราคาอันดับแรกได้แก่ ราคามีความเหมาะสมสามารถจับต้องได้ รองลงมาราคาเหมาะกับคุณภาพของสินค้า และราคาเหมาะสมกับประเภทสินค้า ด้านผลิตภัณฑ์ อันดับแรกได้แก่ความสดใหม่ของผักปลอดสารพิษรองลงมา ผักปลอดสารพิษมีหลากหลายประเภทให้เลือกและความสะอาดปลอดภัยจากสารพิษมีมาตรฐานรองรับ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย อันดับแรกได้แก่ การเดินทางสะดวกรวดเร็ว รองลงมา ทำเลที่ตั้งเหมาะสม และระยะเวลาการเปิด ปิด ด้านการส่งเสริมการตลาด อันดับแรกได้แก่ มีการความสำคัญกับข้อความโฆษณา รองลงมามีส่วนลดกับสมาชิกที่ซื้อปริมาณมาก และการโฆษณาทั่วถึง ด้านบุคคล อันดับแรกได้แก่พูดจาสุภาพ อ่อนโยน รองลงมาการบริการเป็นกันเอง และเครื่องแต่งกายของพนักงานดูสะอาด ด้านกระบวนการ อันดับแรกได้แก่ มีขั้นตอนในเก็บผักที่สะอาดไม่ปนเปื้อนสารเคมีใดๆ รองลงมาให้บริการที่ไม่ซับซ้อนและรวดเร็วและ มีการรับรองมาตรฐานความปลอดภัย ด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ อันดับแรกได้แก่บรรยากาศสื่อให้เห็นถึงความสะอาดปลอดภัยรองลงมาสถานที่กว้างขวาง สะอาด รองลงมา และอากาศถ่ายเทได้สะดวก

อภิปรายผล

ส่วนประสมทางการตลาดของธุรกิจผักปลอดสารพิษ อำเภอเมืองจังหวัดตาก สามารถอธิบายผลการศึกษาดังนี้

1. พฤติกรรมการบริโภคผักปลอดสารพิษในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตาก ซื้อผักปลอดสารพิษ 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์ ผักปลอดสารพิษประเภท กะหล่ำปลี มีค่าใช้จ่ายในการซื้อผักปลอดสารพิษ 300-500 บาทต่อครั้ง เลือกซื้อผักปลอดสารพิษเพราะการดูแลสุขภาพ เหตุผลที่ตัดสินใจซื้อเนื่องจากความน่าเชื่อถือของธุรกิจผักปลอดสารพิษสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชชนันท์ ใจคำและปริดา ศรีนฤวรรณ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกซื้อผักปลอดสารพิษ กรณีศึกษา ริมปิงซูเปอร์มาร์เก็ต ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญต่อ ด้านพฤติกรรมการบริโภค ผักปลอดสารพิษ พบว่า บริโภคผักปลอด

สารพิษเพื่อสุขภาพ โดยบริโภคผักที่ปรุงให้สุกก่อนบริโภค เช่น ผักคะน้า ฯลฯ มีความถี่ในการบริโภค ผักปลอดสารพิษ 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์ ในช่วงเวลาเย็น ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 101-200 บาท และบุคคลที่มี อิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อคือ ตัวผู้บริโภคเอง

2. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีผลต่อการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือด้านผลิตภัณฑ์ และด้านราคา ด้านผลิตภัณฑ์ด้านผลิตภัณฑ์มี อันดับแรกความสดใหม่ของผักปลอดสารพิษ รองลงมา ผักปลอดสารพิษมีหลากหลายประเภทให้เลือกและ มาตรฐานความปลอดภัยของสินค้า ด้านราคา อันดับแรกได้แก่คุณภาพที่ได้รับเมื่อเทียบกับราคา รองลงมา ราคาที่เหมาะสมสามารถจับต้องได้ และการปรับราคาผักปลอดสารพิษมีผลต่อการตัดสินใจซื้อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิซมณันท์ ใจคำและปรีดา ศรีนฤวรรณ (2558) ได้ศึกษา ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกซื้อผักปลอดสารพิษ กรณีศึกษา ริมปั๋งซูเปอร์มาร์เก็ต ในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ในด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับพรวิมล เจริญสุข (2557) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษ กรณีศึกษาจังหวัดตาก ที่พบว่า ผู้บริโภคผักปลอดสารพิษให้ความสำคัญกับตรารับรองคุณภาพ (2) 2 มาตรฐานผัก อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับราคาที่เหมาะสมกับคุณภาพ ไม่นิยมซื้อผักปลอดสารพิษที่มี ราคาถูกเกินไปแต่นิยมซื้อผักที่ตั้งราคาสูงแต่สามารถต่อราคาลงได้ ข้อค้นพบทางเศรษฐศาสตร์ในงานศึกษาครั้งนี้ พบว่า ข้อมูลข่าวสารด้านคุณภาพและ การรับรองมาตรฐานเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคผักปลอดสารพิษของคนในพื้นที่จังหวัดตาก

3. ความเห็นคิดของผู้บริโภคต่อส่วนประสมทางการตลาดของธุรกิจผักปลอดสารพิษในเขตอำเภอเมืองจังหวัดตากอยู่ในระดับปานกลาง ราคามีความเหมาะสมสามารถจับต้องได้ ราคาเหมาะสมกับประเภทสินค้า ด้านผลิตภัณฑ์อันดับแรกได้แก่ความสดใหม่ของผักปลอดสารพิษรองลงมา ผักปลอดสารพิษมีหลากหลายประเภทให้เลือกและความสะอาดปลอดภัยจากสารพิษมีมาตรฐานรองรับ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ท่าเลที่ตั้งเหมาะสม ด้านบุคคล พุดจาสุภาพ อ่อนโยน บริการเป็นกันเอง ด้านกระบวนการ มีขั้นตอนให้บริการรวดเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของชลธิชา ศิริสมบัติ ได้ศึกษาความพึงพอใจในการบริโภคผักออร์แกนิกของผู้บริโภคชาวไทย ในซูเปอร์สโตร์ของจังหวัดปทุมธานี พบว่ามีระดับความคิดเห็นต่อการซื้อสินค้าออกกานิก คือสินค้าสดสะอาด พื้นที่ให้บริการสะอาด ซื้อเพราะความปลอดภัย และราคาที่เหมาะสมกับสินค้า พนักงานมีความกระตือรือร้นบริการรวดเร็ว

จากผลการศึกษาวิจัยพบว่าการบริโภคผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในอำเภอเมืองจังหวัดตากเพราะเหตุผลคือการดูแลสุขภาพ ความน่าเชื่อถือของธุรกิจผักปลอดสารพิษ เป็นการตัดสินใจซื้อด้วยตัวเอง สำหรับ ส่วนประสมทางการตลาดมีความสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษมาก



ที่สุดคือด้านผลิตภัณฑ์และมีทัศนคติต่อส่วนประสมทางการตลาดของของธุรกิจผักปลอดสารพิษอยู่ในระดับปานกลางอันดับแรกเป็นด้านผลิตภัณฑ์

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาถึงโอกาสของธุรกิจผักปลอดสารพิษในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตากเชิงลึก
2. ศึกษาความเข้าใจ ความพร้อมของเกษตรกรในการทำเกษตรแบบปลอดสารพิษ

เอกสารอ้างอิง

- ดารา ทีปะपाल. (2542). **พฤติกรรมผู้บริโภค (พิมพ์ครั้งที่1)**. กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2560). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS**. พิมพ์ครั้งที่ 17 : บริษัทเอส.อาร์.พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- ธิติมา เทียนไพร. (2550). **พฤติกรรมทางเลือกซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. ปัญหาพิเศษบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ปราโมทย์ ยอดแก้ว. (2560). **การพัฒนาการตลาดข้าวอินทรีย์ในสังคมไทย**. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์, 5(1), 406-420.
- พิบูล ทีปะपाल. (2551). **การจัดการเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ : อมรรการพิมพ์.
- พงศ์ หรดาล. (2540). **จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การเบื้องต้น**. ม.ป.ท.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2552). **การบริหารการตลาดยุคใหม่**. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2559). **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศุภร เสรีรัตน์. (2558). **พฤติกรรมผู้บริโภค**. กรุงเทพฯ : เอ.อาร์. บิซิเนส เพรส.
- Kotler, P. (1997). **Marketing Management: Analysis, Planning, Implementation and Control (14th Global ed.)**. Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.
- ชลธิชา ศิริสมบัติ. (2563). **ความพึงพอใจในการบริโภคผักออร์แกนิกของผู้บริโภคชาวไทยในซูเปอร์มาร์เก็ตของจังหวัดปทุมธานี**. ออนไลน์เข้าถึงได้จาก <http://www.mmm.ru.ac.th/mmm/is/vlt13-1/sec1/6014993006.pdf> (วันที่ค้นข้อมูล 14 มกราคม 2563).

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้
แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
Development of Learning Achievement on The Dawn of Happiness at
Sukhothai of Social study Department using by The Cooperative
Theory within A Comic Books for Grade 4 Students

ธนบัตร อ่อนกล¹ สุภาภรณ์ หนูเมือง² และ จริยา พิชัยคำ³

Tanabat Onkon¹ Dr. Supaporn Noomuang² and Dr. Jariya Pichaikum

Received: 5 November 2020; Revised: 21 November 2020; Accepted: 7 December 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดการเรียนรู้ 2) ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับหนังสือการ์ตูน ประชากรเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดยางเอน อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2562 จำนวน 14 คน ได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือการวิจัยได้แก่ หนังสือการ์ตูน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบความรู้ แบบประเมินทักษะ แบบวัดจิตสำนึกรักท้องถิ่น แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า

1) แผนการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.93/86.61 2) ผลการศึกษาผลการจัดการเรียน ประกอบด้วย 2.1) ด้านความรู้ นักเรียนมีคะแนนระหว่างเรียน ($\mu = 67.93$, ร้อยละ 84.91) คะแนนหลังเรียน ($\mu = 32.64$, ร้อยละ 81.61) และคะแนนพัฒนาการ ($\mu = 9.41$) 2.2) ด้านทักษะกระบวนการ นักเรียนมีการปฏิบัติเป็นประจำ ($\mu = 2.54$, $\sigma = 0.12$) 2.3) ด้านเจตคติ นักเรียนมีจิตสำนึกรักท้องถิ่นในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.81$, $\sigma = 0.37$) และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.55$, $\sigma = 0.16$)

คำสำคัญ : การเรียนรู้แบบร่วมมือ, หนังสือการ์ตูน, สุโขทัย

¹ นักศึกษาระดับบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์, Email: b_onkon@hotmail.com

² ดร., อาจารย์ที่ปรึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ E-mail: supaporn@uru.ac.th

³ ดร., อาจารย์ที่ปรึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ E-mail: pichaikum@uru.ac.th

Abstract

The purposes of this research were 1) to develop learning management, 2) to study the learning management outcomes, and 3) to study the satisfaction of students on the learning management on The Dawn of Happiness, in Sukhothai in the social studies religion and culture department using by cooperative learning theories STAD with in a comic books. The target population was 14 prathom suksa four students of Wat Yang En School, Muang District, Sukhothai Province in the academic year 2019. They was selected by purposive sampling. The research tools were a Comic book, a Learning Management Knowledge Test, a skill assessment, a local consciousness assessment and a satisfaction questionnaire. The Data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation.

The research found that: 1) the learning management plan has the efficiency to 83.93 / 86.61. 2) The educational outcomes of the learning management consisted of 2.1) Knowledge : the students have scores during study mean 67.93 (84.91%), post-test scores mean 32.64 (81.61%) and E.I. mean 9.41 2.2) The process skills: the students have actually become quite a regular practice ($\mu = 2.54$, $\sigma = 0.12$). and 2.3) a satisfaction: the students have the highest level of local love ($\mu = 4.81$, $\sigma = 0.37$) and finally 3) The students were satisficed toward learning management to the highest level ($\mu = 4.55$, $\sigma = 0.16$)

Keywords : Cooperative Theory, Comic Books, Sukhothai

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) กลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ต้องมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ ซึ่งผู้เรียนจะได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวของ ชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมในชีวิตจริงของตนเอง ส่งผลให้เกิดความตระหนักเห็นคุณค่า สำนึกรักผูกพันกับท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในบรรพบุรุษ ถิ่นฐานบ้านเกิด และเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน ตลอดจนสามารถแก้ปัญหา พัฒนาชีวิต อาชีพ ครอบครัวและสังคมของตนเองได้ตามควร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของ

กระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ว่าด้วยเรื่องของการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้เอื้อต่อคนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึง ได้ง่าย สะดวกทั่วถึง ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ มีการจัดทำสื่อระบบการเรียนรู้โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้งานผ่านระบบอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่ ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้มีชีวิตในชุมชนและมีการให้มีการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า รวมทั้งพัฒนาระบบการจัดการความรู้บนฐานนวัตกรรมการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและสังคม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, น.26)

“จังหวัดสุโขทัย” เป็นจังหวัดที่มีความสำคัญของประเทศไทยด้วยมีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่หลากหลายโดยเฉพาะด้านแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ซึ่งได้รับการยกย่องจาก UNESCO ให้เป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรมเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2534 อีกทั้งยังคงมีวิถีชีวิตที่สืบทอดกันมายาวนานสะท้อนออกมาในเรื่องของงานศิลปะ เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ ซึ่งมีความโดดเด่นและมีเอกลักษณ์เฉพาะ และได้กำหนดเอกลักษณ์เป็นคำขวัญ ดังนี้ “มรดกโลกล้ำเลิศ กำเนิดลายสือไทย เล่นไฟลอยกระทง ดำรงพุทธศาสนา งามตาผ้าตีนจก สังคโลกทองโบราณ สักการแม่ย่าพ่อขุน รุ่งอรุณแห่งความสุข” คำขวัญเหล่านี้ มีความสอดคล้องกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของจังหวัดสุโขทัย และมีความเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะพัฒนาต่อยอดเพื่อให้เยาวชนได้ศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่เยาวชนควรภาคภูมิใจและช่วยกันรักษามรดกทางวัฒนธรรม อันเปรียบเสมือนทรัพย์สินทางปัญญาที่เหล่าบรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ขึ้น ควรอนุรักษ์ให้อนุชนรุ่นหลังได้มีความรู้ความเข้าใจ และมีความรักบ้านเกิดของตน (สำนักงานยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง, 2556, น.8)

การศึกษาข้อมูลจากการเรียนการสอนในช่วงระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จากข้อมูลการสอบปลายภาคเรียนปีการศึกษา 2558-2560 พบปัญหาที่สำคัญก็คือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อยู่ในระดับต่ำ (งานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนวัดยางเอน) ไม่เป็นที่น่าพอใจ อีกทั้งยังต่ำกว่าระดับเกณฑ์ประเมินของโรงเรียนที่กำหนดไว้ร้อยละ 75 โดยเฉพาะสาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภาคภูมิใจและธำรงความเป็นไทย มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาณาจักรสุโขทัย การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย ประวัติและผลงานสำคัญ ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย คุณค่าของภูมิปัญญาไทยที่สืบทอดถึงปัจจุบันที่น่าภาคภูมิใจ และคุณค่าแก่การอนุรักษ์ สาเหตุเนื่องมาจากขาดสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย นักเรียนไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาอย่างแท้จริงจึงทำให้นักเรียนมีทักษะทางการเรียนรู้ค่อนข้างต่ำ ซึ่งส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ (Cooperative learning) ถูกนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นนวัตกรรมทางการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ โดยเป็นการจัดการเรียนเป็นกลุ่มย่อย



โดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถที่ต่างกัน แต่คนต่างมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตน และในขณะเดียวกันก็ต้องช่วยให้สมาชิกคนอื่นเรียนรู้ด้วย เพื่อให้งานกลุ่มประสบผลสำเร็จ โดยสมาชิกภายในกลุ่มต้องมีการกระตุ้นสมาชิกคนอื่นและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การเรียนการสอนแบบร่วมมือและสนับสนุนร่วมกันระหว่างผู้เรียนมากกว่าการแข่งขัน โดยออกแบบสภาพการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่ใช้ทักษะกระบวนการกลุ่มเป็นปัจจัยหลักสำคัญ (ทีศนา แคมมณี, 2561, น. 106-107) นอกจากนี้ยังเป็นวิธีการสอนแบบหนึ่งที่สามารถช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

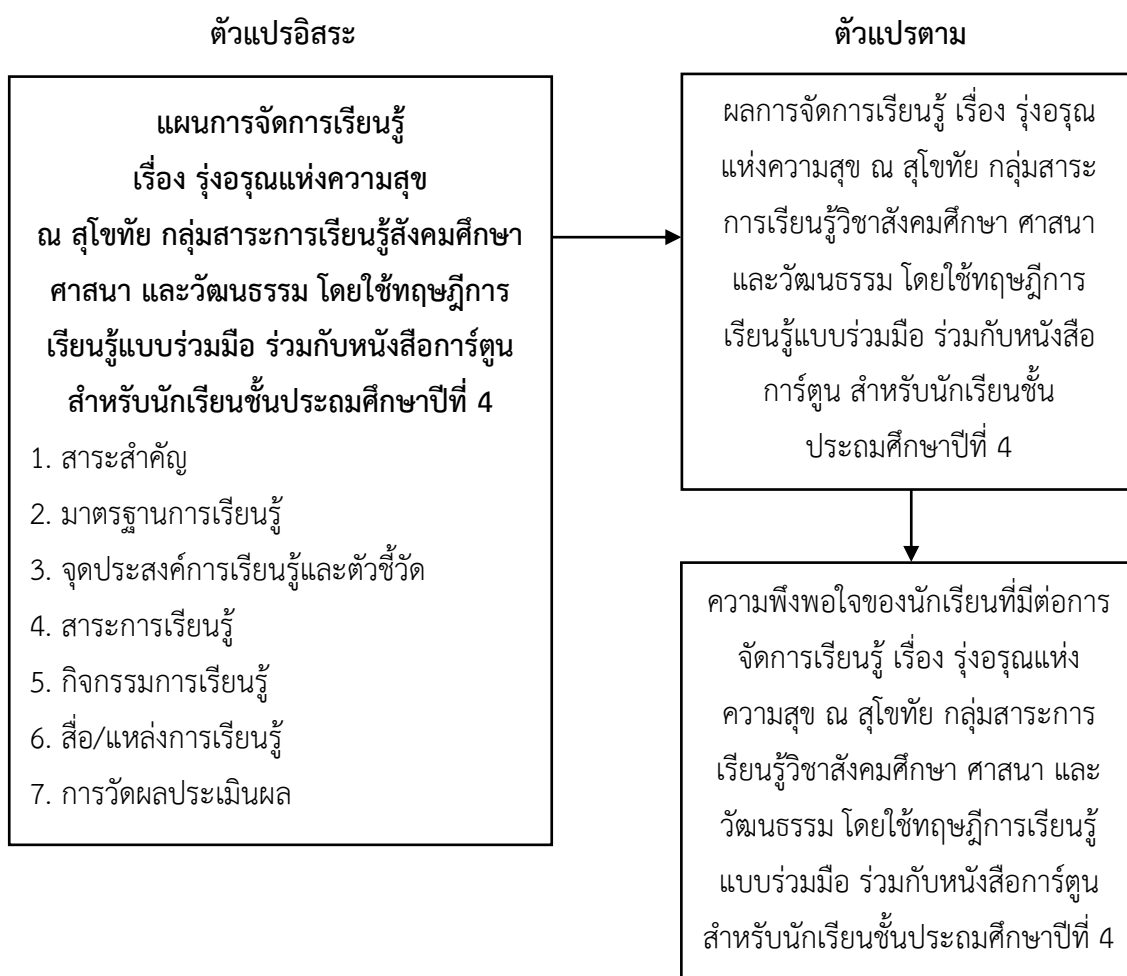
จากสภาพปัญหาดังกล่าวการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนนั้น ส่วนใหญ่ยังใช้ตำราเรียนเป็นหลัก ใช้สื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนน้อย ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตกต่ำจากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอนรูปแบบต่าง ๆ พบว่าวิธีการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนจังหวัดสุโขทัยนั้นมีด้วยกันหลากหลายวิธี แต่วิธีที่ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยพบว่า หนังสือการ์ตูน เป็นสื่อการสอนที่น่าสนใจเหมาะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ช่วยกระตุ้นความสามารถในการอ่านได้ดี การจัดการเรียนการสอนที่จะให้ได้ผลดีอีกอย่างหนึ่งคือการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือการ์ตูนที่มีสีประกอบการสอน เป็นสื่อการสอนประเภทหนึ่งที่สามารถสนองความต้องการ การอ่านของเด็กแต่ละวัยได้ ภาพจะช่วยดึงดูดความสนใจของเด็กทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการอ่าน ทำให้เข้าใจเรื่องราวได้อย่างรวดเร็วสนุกสนานกับเรื่องที่อ่าน และยังเป็นการฝึกทักษะการอ่านช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านใช้สมอง ซึ่งวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นวิชาที่ต้องใช้ความจำและความเข้าใจเป็นอย่างมาก การนำหนังสือการ์ตูนมาประกอบการเรียนการสอนจึงทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาได้ง่ายขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงออกแบบกิจกรรมการสอนโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน ขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อพัฒนาผลการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เพิ่มขึ้น และให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง เกิดความรักและความภาคภูมิใจในประวัติความเป็นมา ความเสียสละของบรรพบุรุษ เห็นคุณค่าในความเป็นเอกลักษณ์ที่ดีของชาติไทย และยังสามารถวิเคราะห์ถึงปัญหาและสาเหตุที่แท้จริง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ปลุกฝังจิตสำนึกรักในบ้านเกิด อนุรักษ์วัฒนธรรมไทย สืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีของจังหวัดสุโขทัย ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทเรียนที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมด้านการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

กรอบแนวคิดในการวิจัย



วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดยางเอนโดยใช้กลุ่มประชากรเดียวเก็บข้อมูลก่อนและหลังการทดลอง (One group Pretest – Posttest Design)

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 14 คน โรงเรียนวัดยางเอน ตำบลตาลเดี่ยว อำเภอมือง จังหวัดสุโขทัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ได้แก่ สารที่ 4 ประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภาคภูมิใจและธำรงความเป็นไทย มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาณาจักรสุโขทัย การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย ประวัติและผลงานสำคัญ ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย คุณค่าของภูมิปัญญาไทยที่สืบเนื่องถึงปัจจุบันที่น่าภาคภูมิใจ และคุณค่าแก่การอนุรักษ์ ได้แก่ หนังสือการ์ตูน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย ประกอบด้วย 8 เรื่อง ดังนี้ มรดกโลกล้ำเลิศ กำเนิดลายสือไทย เล่นไฟลอยกระทง ดำรงพุทธศาสนา งามตาผ้าตีนจก สังคโลกทองโบราณ สักการแม่ย่าพ่อขุน และรุ่งอรุณแห่งความสุข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หนังสือการ์ตูน เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่า IOC อยู่ในระดับมากที่สุด เฉลี่ยเท่ากับ 4.85)
2. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สารที่ 4 ประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภาคภูมิใจและธำรงความเป็นไทย จำนวน 8 แผน รวม 16 ชั่วโมง มีค่า IOC อยู่ในระดับมากที่สุด เฉลี่ยเท่ากับ 4.79
3. แบบทดสอบความรู้ เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.35-0.57 ค่าความยากง่าย 0.35-0.64 ค่าความเชื่อมั่น 0.89

4. แบบประเมินทักษะ เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC อยู่ในระดับมากที่สุด เฉลี่ยเท่ากับ 4.79)

5. แบบวัดจิตสำนึกรักท้องถิ่น ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการทดลองการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรับปรุงจาก ศรีจันทร์ธน กันทะวัง (2557, น.200-202) เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC อยู่ในระดับมากที่สุด เฉลี่ยเท่ากับ 4.81

6. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2562 ที่มีการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ถึงโรงเรียนวัดยางเอน อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยแนะนำแนวทางการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ สร้างความเข้าใจเกี่ยวหนังสือการ์ตูน

3. ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pretest) กับกลุ่มนักเรียนตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย แล้วเก็บรวบรวมผลการทดสอบ ก่อนจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบต่อไป

3. ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนที่กำหนดไว้ จำนวน 8 แผน 16 ชั่วโมง โดยระหว่างจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

4. หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองแล้ว ดำเนินการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ โดยใช้สอบฉบับเดิมแต่สลับข้อคำถาม

5. ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบแบบวัดจิตสำนึกรักท้องถิ่น และตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจังหวัดสุโขทัย โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน

6. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติต่อไป

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการพัฒนารูปแบบ ดังนี้

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเนื้อหาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ออกแบบ กิจกรรมตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน โดยได้กำหนดรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. สาระสำคัญ 2. มาตรฐานการเรียนรู้ 3. จุดประสงค์การเรียนรู้และตัวชี้วัด 4. สาระการเรียนรู้ 5. กิจกรรมการเรียนรู้ 6. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ 7. การวัดผลประเมินผล ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ไว้ 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียม นำเสนอเนื้อหา ผู้สอนจะทำการสอนเนื้อหาสาระของบทเรียนแก่นักเรียน พร้อมกันทั้งชั้น ด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียน ซึ่งเป็นการให้นักเรียนได้เรียนรู้สาระสำคัญของบทเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ผู้สอนจัดกลุ่มผู้เรียนให้ละกันตามความสามารถทางการเรียนกลุ่มละประมาณ 4-5 คน ในแต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำมาร่วมกัน ศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยศึกษาจากหนังสือการ์ตูนประวัติศาสตร์ สุโขทัย ทบทวนความรู้ที่ผู้สอนได้นำเสนอจนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาอย่างถ่องแท้ รวมทั้งช่วยกันทำ กิจกรรมของกลุ่มตามที่ผู้สอนกำหนด โดยเน้นการช่วยเหลือกันในเวลาเรียน ความรับผิดชอบร่วมกัน ของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ขั้นทดสอบย่อย ผู้เรียนทุกคนทำแบบทดสอบเป็นรายบุคคลโดยไม่มีการช่วยเหลือกัน ซึ่งแต่ละคนต้องทำคะแนนให้ดีที่สุดเพื่อส่งผลให้ตนเองและกลุ่มประสบความสำเร็จ

ขั้นที่ 4 ขั้นหาคะแนนพัฒนาการ นำคะแนนการทดสอบย่อยมาเปรียบเทียบกับคะแนนฐาน การคิดคำนวณคะแนนของกลุ่มจึงคิดคำนวณจากคะแนนของความก้าวหน้าของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม โดยแต่ละคนจะมีคะแนน “ฐาน” ซึ่งจะได้จากการเฉลี่ยคะแนนในการสอบแต่ละคนจากผลการ สอบครั้งหลังสุด นักเรียนจะต้องพยายามทำคะแนนจากการทดสอบย่อยให้ได้มากกว่าคะแนนฐานของตนเอง

ขั้นที่ 5 ขั้นให้รางวัล กลุ่มจะได้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงสุดตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้จะได้รับ รางวัล โดยคะแนนรวมความก้าวหน้าของสมาชิกแต่ละคนแล้วนำคะแนนมารวมกันทั้งกลุ่ม จากนั้นหา คะแนนเฉลี่ยเป็นคะแนนความก้าวหน้าของกลุ่มที่จะได้รับการยกย่องหรือได้รับรางวัล

ผลการพิจารณาความเหมาะสมแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ มีคุณภาพในระดับ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.79) โดยผู้เชี่ยวชาญให้มีการปรับปรุงในประเด็น จุดประสงค์เขียนเป็นเชิงพฤติกรรมแต่ละแผนควรครอบคลุม K P A การวัดและประเมินผล ควรสอดคล้องกับจุดประสงค์และกำหนดเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์ให้ชัดเจน นอกจากนี้แผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 83.93/86.61 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

2. ผลการศึกษาผลการจัดการเรียน เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เมื่อจัดการเรียนรู้ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน ครบทั้ง 8 แผนการจัดการเรียนรู้ พบว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ดังนี้

1. ด้านความรู้

จากการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน พบว่า ด้านความรู้ นักเรียนมีคะแนนระหว่างเรียน 67.93 ร้อยละ 84.91 คะแนนหลังเรียนเฉลี่ย เท่ากับ 32.64 คิดเป็นร้อยละ 81.61 และคะแนนพัฒนาการ เฉลี่ย เท่ากับ 9.41

2. ด้านทักษะกระบวนการ

จากการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน พบว่า ด้านทักษะกระบวนการ โดยภาพรวมนักเรียนมีการปฏิบัติเป็นประจำ ($\mu = 2.54$, $\sigma = 0.12$) โดยพิจารณารายด้านพบว่า นักเรียนมีการยอมรับฟังคนอื่น และทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย ปฏิบัติเป็นประจำ ความสนใจ การตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ปฏิบัติเป็นบางครั้ง

3. ด้านเจตคติ

จากการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน พบว่า ด้านเจตคติ นักเรียนมีจิตสำนึกรักท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.81$, $\sigma = 0.37$) เมื่อเรียงอันดับ ได้แก่นักเรียนพูดหรือใช้ภาษาท้องถิ่นกับคนในท้องถิ่นทุกสถานการณ์ ($\mu = 5.00$, $\sigma = 0.00$) ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสิ่งที่จำเป็นในการดำรงชีวิต การเป็นตัวอย่างที่ดีของผู้ใหญ่เป็นการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ดีที่สุด และนักเรียนจะนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไปเผยแพร่แก่คนอื่น ๆ ($\mu = 4.93$, $\sigma = 0.27$) ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

จากการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.55$, $\sigma = 0.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว 3 อันดับแรก พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดคือ นักเรียนมีความกระตือรือร้น สนุกสนานและมีความตั้งใจที่จะเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ($\mu = 4.93$, $\sigma = 0.27$) นักเรียนมีความสุขในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และมีเจตคติที่ดีในการเรียน ($\mu = 4.86$, $\sigma = 0.36$) นักเรียนพอใจที่สามารถค้นหาคำตอบ จากการทำกิจกรรมให้สำเร็จด้วยตนเอง ($\mu = 4.79$, $\sigma = 0.43$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยได้กำหนดรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. สาระสำคัญ 2. มาตรฐานการเรียนรู้ 3. จุดประสงค์การเรียนรู้และตัวชี้วัด 4. สาระการเรียนรู้ 5. กิจกรรมการเรียนรู้ 6. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ 7. การวัดผลประเมินผล และมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมนำเสนอเนื้อหา ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ขั้นที่ 3 ขั้นทดสอบย่อย ขั้นที่ 4 ขั้นหาคะแนนพัฒนาการ ขั้นที่ 5 ขั้นให้รางวัล นอกจากนี้แผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ มีคุณภาพในระดับ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.79) และค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 83.93/86.61 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ซึ่งผลการพัฒนาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ต้องมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ ซึ่งผู้เรียนจะได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวของ ชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมในชีวิตจริงของตนเอง ส่งผลให้เกิดความตระหนักเห็นคุณค่า สำนึกรักผูกพันกับท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในบรรพบุรุษ ถิ่นฐานบ้านเกิด และเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน ตลอดจนสามารถแก้ปัญหา พัฒนาชีวิต อาชีพ ครอบครัวและสังคมของตนเองได้ตามควร แก่ฐานะและเป็นบุคคลที่มีความรอบรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งด้าน

เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ฯลฯ อย่างชัดเจน(กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 น. 25) และสอดคล้องแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ครูแต่ละคนสามารถ คิดวางแผนออกแบบการเรียนการสอนของตน โดยอาศัยวิธีการและเทคนิคต่าง ๆ เข้ามาช่วยอย่างหลากหลายแตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ตาม ได้มีนักการศึกษาและนักคิดหลายคน ที่ได้ค้นวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีรูปแบบ ลักษณะ หรือขั้นตอน แตกต่างกันไป เพื่อให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ต่าง ๆ เดวิดสัน (Davidson, 1994. pp. 13-30) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของไพฑูรย์ ชันแก้ว (2544, น. 27) ที่กล่าวว่า หนังสือการ์ตูน ต้องเหมาะสมกับประสบการณ์ของผู้เรียน เป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม เพราะจะทำให้เด็ก ๆ เข้าใจได้ง่ายขึ้นการ์ตูนควรมีสัญลักษณ์เฉพาะเรื่อง มีขนาดและสีสันเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

2. ผลการศึกษาผลการจัดการเรียน เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เมื่อจัดการเรียนรู้ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน ครบทั้ง 8 แผนการจัดการเรียนรู้ พบว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ 1.ด้านความรู้ นักเรียนมีคะแนนระหว่างเรียน 67.93 ร้อยละ 84.91 คะแนนหลังเรียนเฉลี่ย เท่ากับ 32.64 คิดเป็นร้อยละ 81.61 และคะแนนพัฒนาการ เฉลี่ย เท่ากับ 9.41 2. ด้านทักษะกระบวนการ โดยภาพรวม นักเรียนมีการปฏิบัติเป็นประจำ ($\mu = 2.54$, $\sigma = 0.12$) 3. ด้านเจตคติ นักเรียนมีจิตสำนึกรักท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.81$, $\sigma = 0.37$) ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือทุกขั้นตอน ทำให้คะแนนพัฒนาการสูงขึ้นตามลำดับ สอดคล้องกับ (Slavin, 1995 อ้างถึงใน สรไกร วรคบุรี, 2549) ที่กล่าวว่าเทคนิคการเรียนรู้เป็นวิธีการจัดการเรียนสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนใช้ความสามารถเฉพาะตัวและศักยภาพในตนเอง ร่วมกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จได้โดยที่สมาชิกในกลุ่มตระหนักว่าแต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ดังนั้นความสำเร็จหรือความล้มเหลวของกลุ่มสมาชิกในกลุ่มจะต้องรับผิดชอบร่วมกัน สมาชิกจะได้พูดคุยกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผู้เรียนจะได้ความรู้จากเพื่อนและสิ่งที่เป็นผลพลอยได้จากรูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ อีกประการหนึ่งคือ การที่นักเรียนรู้สึกถึงคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งแต่ละคนจะมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของกลุ่ม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนวย แนนอุดร (2553, น. 175) ที่ศึกษาทักษะกระบวนการกลุ่มและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้แบบ STAD โรงเรียนบ้านกุดจิก อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี พบว่า ด้านทักษะกระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ แบบ STAD ภาพรวมนักเรียนมี

ทักษะกระบวนการกลุ่มอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทักษะกระบวนการกลุ่มทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านบทบาทเป็นสมาชิกกลุ่มมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.99 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิกันต์ ดุลนกิจ (2557, น. 187-197) ที่ศึกษาผลการใช้หนังสือการ์ตูนเรื่องโดราเอมอนร่วมกับการสะท้อนคิด เพื่อสร้างความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลของคะแนนแบบวัดตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานในรูปแบบของแบบมาตราประมาณค่า นักเรียนมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลของคะแนนแบบวัดความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานในรูปแบบของการเขียนเติมประโยคให้สมบูรณ์ นักเรียนมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข ณ สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับหนังสือการ์ตูน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า โดยภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.55$, $\sigma = 0.16$) พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน มีการพึ่งพาเกื้อกูลกัน ปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน สมาชิกในกลุ่มจะมีความสามารถแตกต่างกัน ส่งเสริมผู้เรียนให้รู้จักช่วยเหลือกัน คนที่เก่งกว่าจะช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มจะต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่มเพราะยึดตามแนวคิดที่ว่า ความสำเร็จของสมาชิกทุกคนจะรวมเป็นความสำเร็จของกลุ่ม สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนวย แนนอุดร (2553, น. 175) ที่ศึกษาทักษะกระบวนการกลุ่มและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้แบบ STAD โรงเรียนบ้านกุดจิก อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี พบว่า ด้านทักษะกระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ แบบ STAD ภาพรวมนักเรียนมีทักษะกระบวนการกลุ่มอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทักษะกระบวนการกลุ่มทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านบทบาทเป็นสมาชิกกลุ่มมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.99 และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์ เพชรประสิทธิ์ (2552, น.22) ที่ศึกษาผลการใช้หนังสือการ์ตูนเรื่องภาวะโลกร้อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การ์ตูน สูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้น้ือการ์ตูนเรื่องภาวะโลกร้อนอยู่ในระดับมาก



ข้อเสนอแนะการวิจัย

ผลการศึกษาผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 ครูควรศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD เพิ่มเติมเพื่อนำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมและมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์

1.2 ระหว่างการจัดการเรียนการสอนครูควรดูแลอย่างนักเรียนอย่างใกล้ชิดเพราะความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อการปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดของนักเรียนทันที

1.3 ครูสามารถนำหนังสือการ์ตูนประวัติศาสตร์สุโขทัย ไปปรับใช้ในเนื้อหาที่มีความคล้ายเคียงกัน โดนนำไปปรับปรุงให้มีความเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรเลือกปัญหาที่จำเป็นที่พบจากการเรียนการสอนมาแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วน

2.2 ควรมีการจัดทำ คัดค้นนวัตกรรมที่หลากหลายเพื่อแก้ปัญหา พัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

2.3 อาจนำการวิจัยนี้ไปทดลองใช้กับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดอื่น เพื่อศึกษาผลที่ได้ว่าเหมือนหรือแตกต่างกันกับผลที่ได้จากงานวิจัยนี้หรือไม่

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ทิตินา แคมมณี. (2561). **ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพฑูรย์ ชันแก้ว. (2544). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องรูปทรงและปริมาตรของรูปทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้หนังสือภาพการ์ตูนประกอบการเรียนการสอนแบบปกติ**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

วัดยางเอน. (2561). **หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดยางเอน ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560**. สุโขทัย: โรงเรียนวัดยางเอน.

- สรไกร วรครบุรี. (2549). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค
STAD. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). แผนพัฒนาการศึกษาของ
กระทรวงศึกษาธิการ. (ฉบับที่ 12). กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง. (2556). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
กลุ่มจังหวัด ภาคเหนือตอนล่าง (จังหวัดพิษณุโลก สุโขทัย เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ และ
ตาก). พิษณุโลก: สำนักงานยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง.
- ชนากานต์ เพชรประสิทธิ์. (2553). การศึกษาผลการใช้หนังสือการ์ตูนเรื่องภาวะโลกร้อน สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ชนิกานต์ ดุลนกิจ. (2557). การศึกษาผลการใช้หนังสือการ์ตูนเรื่องโดราเอมอนร่วมกับการสะท้อน
คิด เพื่อสร้างความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี
ที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศรีจันทร์รัตน์ กันทะวัง. (2557). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนว
การสอนเชิงประสบการณ์ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม สำหรับนักเรียนระดับชั้น
ประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- อำนวย แนนอุดร. (2553). การศึกษาทักษะกระบวนการกลุ่มและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่ม
สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้แบบ STAD โรงเรียนบ้านกุดจิก อำเภอกุม
ภวาปี จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม
The Mathematics Learning Achievement on Equation and Solving
Equation of Prathomsuksa 6 Students by Integrated Instructional
Media Learning Activity

ณัฐชา พลเยี่ยม¹
Natcha Pholyiam

Received: 7 October 2020; Revised: 21 October 2020; Accepted: 9 November 2020

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปางมะหัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 24 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม จำนวน 12 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 3) แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบน

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย e-mail natcha.pho@ccru.ac.th



มาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าเฉลี่ย โดยการทดสอบค่าที่ แบบ t-test Dependent

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 23.13 คิดเป็นร้อยละ 77.08 และมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 11.04 คิดเป็นร้อยละ 36.81 เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบค่าที่ พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม มีระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม มีคะแนนเฉลี่ย 4.74 ซึ่งอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

คำสำคัญ : คณิตศาสตร์ สมการ การแก้สมการ สื่อประสม

Abstract

The aims of this study were 1) to examine the mathematics learning achievement on equation and solving equation of Prathomsuksa 6 students by integrated instructional media learning activity, and 2) to assess the satisfaction towards the mathematics learning on equation and solving equation of Prathomsuksa 6 students. The population, selected by purposive sampling, was 24 Prathomsuksa 6 students at Ban Pangmahan School under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3 in their semester 1 of academic year 2019. The research instruments were 1) Mathematics learning management plans on equation and solving equation for Prathomsuksa 6 students by using integrated media learning activity. There are 12 lesson plans and each plan cover 1 hour totaling 12 hours. 2) 30 items of 4-item multiple choice achievement test on equation and solving equation of Prathomsuksa 6 students by integrated media learning activity. 3) 5-rating scale satisfaction questionnaire towards mathematics learning on equation and solving equation of

Prathomsuksa 6 by integrated media learning activity. The data analysis recruited mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), significance test by dependent t-test.

The results showed that:

1. The mathematics learning achievement on equation and solving equation of Prathomsuksa 6 students by integrated media learning activity showed the mean at 23.13 accounting for 77.08% while their pre-test was 11.04 accounting for 36.81%. The scores analysis for t-test showed that the students' posttest mean was higher than that of the pre-test at the significance level of .01.

2. The satisfaction towards the mathematics learning activity on equation and solving equation by integrated media learning activity of Prathomsuksa 6 students was rated the highest level at the mean of 4.74.

Keywords : Mathematics, Equation, Solving Equation, Media Learning Activity

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งถือว่าเป็นยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ เกิดการเปลี่ยนแปลงของโลก ในหลายๆ ด้านทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม อันนำไปสู่การปรับตัว เพื่อให้เกิดความสามารถในการแข่งขันท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ ทุกประเทศทั่วโลกกำลังมุ่งสู่กระแสใหม่ของการเปลี่ยนแปลงที่เรียกว่าสังคมความรู้ (Knowledge Society) และระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-Based Economy) ที่จะต้องให้ความสำคัญต่อการใช้ความรู้และนวัตกรรม (Innovation) การศึกษามีบทบาทและความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ รวมถึงสื่อการเรียนการสอนนั้นก็มีความสำคัญยิ่งต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน วิชาคณิตศาสตร์ก็มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาความคิดของมนุษย์ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วน รอบคอบ ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม แต่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ยังประสบปัญหาเพราะนักเรียน ส่วนใหญ่ไม่เข้าใจว่าจะเรียนคณิตศาสตร์อย่างไร และครูผู้สอนมักใช้วิธีสรุปกฎเกณฑ์แต่ละเรื่อง ให้นักเรียนท่องจำเพื่อนำเอาข้อสรุปนั้น ๆ ไปใช้ประกอบในการแก้ปัญหาโจทย์ข้ออื่น ๆ ซึ่งนักเรียนมีโอกาสดูในการศึกษาค้นคว้าเพื่อหาข้อสรุปกฎเกณฑ์ต่าง ๆ น้อยมาก ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์เป็นเรื่องของการคิดคำนวณแต่เพียงอย่างเดียว ขาดการปลูกฝังนิสัยและวิธีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่อย่างเป็นระบบซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ปัญหาสำคัญอีกประการ คือ นักเรียนไม่เข้าใจเนื้อหาในเรื่อง

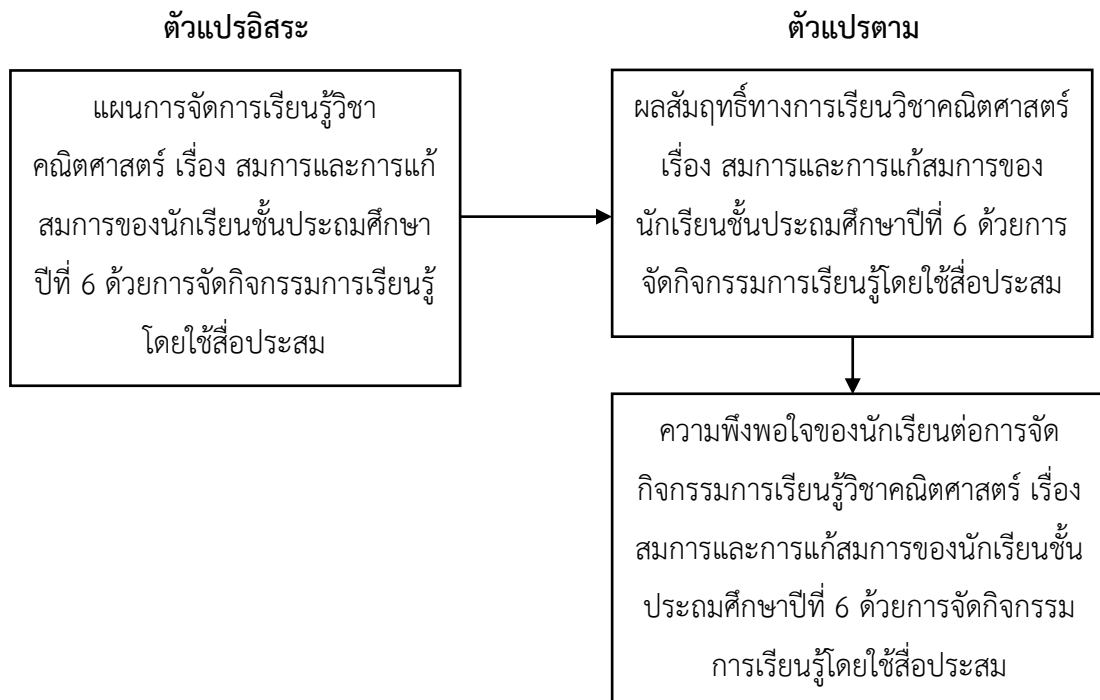
สมการและไม่สามารถตีความโจทย์ เพื่อตั้งสมการได้ ยิ่งถ้าเป็นการตั้งสมการที่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาในส่วนอื่นๆ เช่น เศษส่วน ร้อยละ นักเรียนยังไม่เข้าใจ เมื่อนักเรียนสะสมความไม่เข้าใจเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ สุดท้ายนักเรียนก็จะขาดความมั่นใจในการเรียนคณิตศาสตร์ นอกจากนี้สื่อการเรียนการสอนก็มีความสำคัญไม่น้อยที่จะเป็นเครื่องมือช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนเพราะโลกยุคปัจจุบันนี้สิ่งดึงดูดความสนใจของผู้เรียนมากมาย ดังนั้นสื่อการเรียนการสอนจึงเป็นเครื่องมือที่จะช่วยครูผู้สอน ดังที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน (2551 : 6) ในการคัดเลือกสื่อการเรียนรู๋มาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นก็ควรมีความหลากหลายทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีและสื่ออื่น ๆ ซึ่งช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด เข้าใจได้ง่ายรวมทั้ง กระตุ้นให้นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ เข้าใจบทเรียนได้ทอ้งแท้ และช่วยสอนนักเรียนที่มีความสามารถ แตกต่างกันให้บรรลุจุดประสงค์ในการเรียน ช่วยประหยัดเวลาในการสอน ช่วยให้นักเรียนรู้จากสิ่งที่ป็นรูปธรรมไปสู่นามธรรม ทำให้นักเรียนเกิดองค์ความรู้ และจดจำได้นาน นอกจากนั้นสื่อการเรียนการสอนยังช่วยส่งเสริมให้ นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์และสร้างเจตคติที่ดีให้แก่นักเรียน

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม อันเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการ ดีขึ้น ซึ่งส่งผลให้นักเรียนทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ต่อไป อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการสร้างสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการพัฒนาการเรียนคณิตศาสตร์ตามศักยภาพของตนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม

กรอบแนวคิดในการวิจัย



วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปางมะหัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปางมะหัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องมีนักเรียนทั้งสิ้น 24 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม จำนวน 12 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยดำเนินการโดย ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อประสมรวมถึง ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านปางมะหัน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 หน่วยที่ 7 สมการและการแก้สมการ นอกจากนั้นยังศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาเรื่อง สมการและการแก้สมการจากคู่มือการสอน คณิตศาสตร์ของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ (สสวท.) แบบเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และหนังสือที่

เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งวิเคราะห์ และคัดเลือกสื่อประสมให้สอดคล้องกับเนื้อหา โดยองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าความเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D = 0.40)

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยมีค่าความยากง่าย (p) มีค่าระหว่าง 0.38 – 0.65 และค่าอำนาจแจกแจง (r) มีค่าระหว่าง 0.37 – 0.70 และมีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.71

3. แบบวัดความพึงพอใจต่อวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีค่าความเที่ยง (α) ที่ 0.76 และมีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ระหว่าง 0.66 – 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ รวมถึงงานวิจัย ทฤษฎี หลักการ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม

2. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม ซึ่งประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้จำนวน 1 หน่วย แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 12 แผน รวม 12 ชั่วโมง

3. นำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์โดยใช้สื่อประสมให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม ซึ่งมีทั้งหมดจำนวน จำนวน 1 หน่วย แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 12 แผน รวม 12 ชั่วโมง โดยการทำสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบก่อนเรียน

5. เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ครบทั้ง 12 แผน แล้วทำการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้สื่อประสม

6. รวบรวมคะแนนที่ได้จากการทดสอบ ก่อนเรียน หลังเรียน และข้อมูลจากแบบสอบถาม ความพึงพอใจ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ จากนั้นนำเสนอรายงานในรูปแบบตารางประกอบ คำบรรยาย

ผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 23.13 คิดเป็นร้อยละ 77.08 และมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 11.04 คิดเป็นร้อยละ 36.81 เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบค่าที พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม มีระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม มีคะแนนเฉลี่ย 4.74 ซึ่งอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

อภิปรายผล

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 23.13 คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 77.08 ซึ่งสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนที่เท่ากับ 11.04 คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 36.81 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการใช้สื่อประสมส่งเสริมให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในกลุ่มมากขึ้น ให้ความช่วยเหลือกันและกัน มีความมั่นใจและกล้าแสดงออกมากขึ้น เริ่มสนุกกับการออกความคิดเห็น ช่วยกันอ่านโจทย์ อ่านคำถาม ช่วยกันคิดหาวิธีแก้ปัญหา ได้ฝึกการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมากขึ้น ทำให้การจัดการในชั้นเรียนง่ายขึ้น นักเรียนผ่านจุดประสงค์ของการเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ส่งผลให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียน นอกจากนี้ใบงานสถานการณ์มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันทำให้นักเรียนได้เรียนวิชาคณิตศาสตร์อย่างมีความหมายมากขึ้น จากที่กล่าวมาส่งผลทำให้ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของงานวิจัยของ ภาณุมาศ วรสันต์ (2560 : 117) ซึ่งได้ศึกษา การพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์โดยใช้โปรแกรมจีโอจีบรา เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนาม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรมจีโอจีบรา เรื่องการแยกตัวประกอบของพหุนาม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนาม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการวิจัยของงานวิจัย ของ ชยุตม์ ล้ออิธิพันธ์ (2558 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาการเปรียบเทียบการใช้โปรแกรม GSP กับ โปรแกรม GeoGebra ประกอบการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง การ แปลงทางเรขาคณิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยปรากฏว่า 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนคณิตศาสตร์ ของกลุ่มที่ใช้โปรแกรม GSP และกลุ่มที่ใช้โปรแกรม GeoGebra ประกอบการ เรียนรู้ เรื่องการแปลงทางเรขาคณิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์หลังเรียน ของกลุ่มที่ใช้ โปรแกรม GSP และกลุ่มที่ใช้โปรแกรม GeoGebra ประกอบการเรียนรู้ เรื่องการแปลงทางเรขาคณิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับการวิจัยของงานวิจัยของ วิฑูรย์ นินาลาด (2552 : 74) ซึ่งได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง “การบวก การลบ การคูณ และการหารเศษส่วน” โดยการใช้สื่อ ประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดลาดบัวขาว กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง “การบวก การลบ การคูณ และการหารเศษส่วน” ที่สอนโดยการใช้สื่อประสม หลังการเรียนสูง กว่าก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และหลังการเรียนสูง กว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ วิภาวี ใจกว้าง (2554 : 174) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง “สมบัติของจำนวนนับ” โดยการใช้ สื่อประสม โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์โดยมี ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง “สมบัติของจำนวนนับ” โดยการใช้สื่อประสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คณิตศาสตร์หลังการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและ การแก้สมการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม ปรากฏว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการ จัด กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านเนื้อหาวิชามีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักเรียนเข้าใจเนื้อหา เรื่อง สมการและการแก้สมการ ตลอดจนการหาข้อสรุปได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้นักเรียนผ่านจุดประสงค์ของการเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียน อีกทั้งนักเรียนสามารถนำความรู้ เรื่องสมการและการแก้สมการ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันทำให้นักเรียนได้เรียนวิชาคณิตศาสตร์อย่างมีความหมายมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุมาศ วรสันต์ (2560 : 118) ซึ่งได้ศึกษา การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์โดยใช้โปรแกรมจีโอจีบรา เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนาม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้โปรแกรมจีโอจีบรา เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนาม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้โปรแกรมจีโอจีบราเป็นการจัดกิจกรรมที่สื่อการสอนมีการเคลื่อนไหวทำให้นักเรียนหาข้อสรุปได้ง่าย และสื่อการสอนจูงใจให้นักเรียนสนใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชยุตม์ ล้อธีรพันธ์ (2558 : 137-145) ซึ่งได้ศึกษา การเปรียบเทียบการใช้โปรแกรม GSP กับโปรแกรม GeoGebra ประกอบการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้ของกลุ่มที่ใช้โปรแกรมจีเอสพีและโปรแกรมจีโอจีบราประกอบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องการแปลงทางเรขาคณิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทิน บัณฑิตา (2558 : 50-61) ได้ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมจีเอสพีกับโปรแกรมจีโอจีบราประกอบการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างเรขาคณิตสองมิติและสามมิติ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กชกร พัฒเสมา (2558 : 62-63) ได้ศึกษา การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์เรื่องการบวก ลบ คูณ หารระคน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หารระคน อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจากการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียน มีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติกิจกรรม อีกทั้งกิจกรรม ที่จัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่มีความหมายต่อการเรียนรู้ มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ และกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่ทำทลายความคิดของนักเรียน เนื้อหาสาระที่นักเรียนได้ศึกษาจากชุดกิจกรรมได้ถูกออกแบบไว้อย่างเป็นระบบ และมีภาพประกอบที่ช่วยกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้สถานการณ์ที่กำหนดไว้ในกิจกรรม ยังได้ช่วยให้นักเรียนมีความรู้สึกทำทลายต่อการแก้ปัญหา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรภา นุชทองม่วง (2558 : 70) ซึ่งได้ศึกษา การพัฒนา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่องการหาพื้นที่โดยใช้กระดานตะปู ร่วมกับการจัด การ เรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ในระดับ ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสว่างวิทยา ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียนการสอนเรื่อง การหา พื้นที่โดยใช้กระดานตะปู ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) มีคะแนนเฉลี่ย 4.34 ซึ่งอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 3 อาจเนื่องมาจาก แผนการเรียนการสอนต่างๆ ที่ได้ผ่านการพิจารณา และแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญทำให้บทเรียนมีความเหมาะสมกับนักเรียน และการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนตามแผนการเรียนการสอนการมีสื่อในการ เรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับการสร้างความสนใจในการเรียนเพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับนักเรียน ของ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริลักษณ์ สิริโรจน์บุญญาพรและทุกคน (2561 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ ศึกษา การพัฒนาโมเดลห้องเรียนเสมือนโดยวิธีการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะ กระบวนการทางคณิตศาสตร์และการคิดวิจารณ์ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษา พบว่า การใช้โมเดลห้องเรียนเสมือนที่พัฒนาขึ้นได้แก่ ค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยห้องเรียน เสมือนโดยวิธีการใช้ปัญหาเป็นฐานมีค่าเท่ากับ .898 นักเรียนกลุ่มทดลอง มีทักษะกระบวนการทาง คณิตศาสตร์และการคิดวิจารณ์โดยรวมและเป็นรายด้าน เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน ($p < .001$) และ มีทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านการแก้ปัญหาและด้านการสื่อสาร และการคิดวิจารณ์ ด้านการพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลและการสังเกต และด้านการนิรนัยมากกว่านักเรียน กลุ่มควบคุม ($p \leq .036$) และนักเรียนทั้งสองกลุ่ม มีทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์โดยรวมและ อีก 2 ด้าน ที่เหลือ และการคิดวิจารณ์โดยรวมและอีก 2 ด้านที่เหลือ ไม่แตกต่างกัน นอกจากนั้นนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยห้องเรียนเสมือนโดยวิธีการเรียนแบบใช้ปัญหา เป็นฐานอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร แก้วมี (2555 : 53) ซึ่งได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ โดยใช้เทคนิค K-W-D-L สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่3 ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ การแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์โดยใช้เทคนิค K-W-D-L มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการแก้ โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์โดยใช้เทคนิค K-W-D-L อยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก การจัดการเรียนรู้การแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์โดยใช้เทคนิค K-W-D-L เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนฝึกคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาด้วยตนเองเป็นลำดับขั้นตอนและยังเปิด โอกาสให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม

ผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อประสมเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และศึกษา ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้ สมการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม ให้ผลดี อย่างเห็นได้ชัดในเรื่องของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์เรื่อง สมการ

และการแก้สมการ เนื่องมาจากนักเรียนเข้าใจเนื้อหา เรื่อง สมการและการแก้สมการ ตลอดจนการหาข้อสรุปได้ง่ายขึ้น จากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อประสมช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจเนื้อหา และมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น มีความมั่นใจและกล้าแสดงออกมากขึ้น เริ่มสนุกกับการออกความคิดเห็น ช่วยกันอ่านโจทย์ อ่านคำถาม ช่วยกันคิดหาวิธีแก้ปัญหา ได้ฝึกการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนผ่านจุดประสงค์ของการเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียน อีกทั้งนักเรียนสามารถนำความรู้ เรื่องสมการและการแก้สมการ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันทำให้นักเรียนได้เรียนวิชาคณิตศาสตร์อย่างมีความหมายมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กชกร พัฒเสมอ. (2558). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์เรื่องการบวก ลบ คูณ หารระคน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- จิรภา นุชทองม่วง. (2558). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิต ศาสตร์ เรื่องการหาพื้นที่ โดยใช้กระดานตะปู ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ในระดับประถมศึกษาปีที่4 โรงเรียนสว่างวิทยา. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชยุตม์ ล้อธีรพันธ์. (2558). การเปรียบเทียบการใช้โปรแกรม GSP กับโปรแกรม GeoGebra ประกอบการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. กรุงเทพฯ.
- ภานุมาศ วรสันต์. (2560). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์โดยใช้โปรแกรมจีโอจีبرا เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนาม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ วท.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิฑูรย์ นินาลาด. (2552). ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง “ การบวก การลบ การคูณและการหารเศษส่วน ” โดยการใช้สื่อประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดลาดบัวขาว กรุงเทพมหานคร. การศึกษาค้นคว้าอิสระ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.



- วิภาวี ใจกว้าง. (2554). ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง “สมบัติของจำนวนนับ” โดยการใช้สื่อประสม โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศศิธร แก้วมี. (2555). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ โดยใช้เทคนิค K-W-D-L สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สัทลักษณ์ สิริจันบุญญาพร และคณะ. (2558). (ออนไลน์). แหล่งที่มา : https://edu.msu.ac.th/journal/home/journal_file/486.pdf.
- สุทิน บัวภาวะตา. (2558). ผลของการใช้โปรแกรม GeoGebra ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทางคณิตศาสตร์ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างรูปเรขาคณิตสองมิติ และสามมิติที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารครูพิบูล. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.



การศึกษาสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา
สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

A study of problems and problems of teacher professional practice
of students Early childhood education Pathum Thani University

นงลักษณ์ งามขำ¹, นีรนาท จุลเนียม², ปุริมปรัชญ์ ไพบุญสุข³

Nonglak Ngamkum, Neranart Chulniam, Purim Prachapaiboonsuk

Received: 22 October 2020; Revised: 14 November 2020; Accepted: 29 November 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อสำรวจสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ความพึงพอใจในการจัดประสบการณ์ วิชาชีพ การรับรู้เกี่ยวกับปริมาณการปฏิบัติงานและลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในรายวิชาการสังเกตและฝึกปฏิบัติงานครู หลักสูตรการผลิตครู 5 ปี กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ จำนวน 28 คนของมหาวิทยาลัยปทุมธานี เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แบบบันทึกการวิเคราะห์ เอกสารการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

ด้านการวางแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีโรงเรียนในเครือข่ายมหาวิทยาลัยปทุมธานี เป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพและมีอาจารย์ประจำ ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ ครูพี่เลี้ยง ด้านการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีจุดประสงค์เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจและฝึกปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การควบคุมชั้นเรียน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน และศึกษาพัฒนาการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย นักศึกษามีความพึงพอใจมากในด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์วิชาชีพ และการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และมีการรับรู้ในระดับมากเกี่ยวกับปริมาณการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูและลักษณะความเป็นครูที่เกิดขึ้นจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แต่ก็ยังพบปัญหาเกี่ยวกับการจัดเวลาให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และบทบาทของครูพี่เลี้ยงในการนิเทศนักศึกษา

คำสำคัญ : การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษาศาการศึกษาศาสตร์

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

² ดร., อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

³ อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี



Abstract

This research is to explore the problems of professional experience in teaching Satisfaction in organizing professional experience, perception of work quantity and teacher characteristics of students in early childhood education. That arises from the professional experience of teachers In the course of observation and practice of teachers Curriculum for producing 5-year teachers. The sample consisted of 28 early childhood education students of Pathum Thani University. The research tool was the questionnaire for satisfaction in teaching professional experience. Analysis record Professional experience training documents And interviews about problems and suggestions for implementing professional experience. Analyze data by determining frequency Mathematics value Standard deviation And content analysis

The result of the research shows that Planning for professional experience training There are schools in the Pathum Thani University network. Is a source of professional experience and full-time lecturers That is appointed to act as a mentor for the implementation of professional experience training The purpose is for students to be knowledgeable. Understanding and practice of learning activities Class control Observe student behavior And study the development of learning through the research process Students are very satisfied with the planning of professional experience management and the implementation of professional experience training. And there was a high level of perception about the amount of work performed in the duties of teachers and the characteristics of teachers arising from professional experience training. But still found problems with scheduling students to participate in professional experience activities And the role of mentors in student supervision

Keywords: Professional experience training Students in early childhood education



บทนำ

การปฏิรูปหลักสูตรการผลิตครูได้เริ่มขึ้น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 โดยมีการเปลี่ยนแปลงจากหลักสูตรการผลิตครู 4 ปี เป็นหลักสูตรการผลิตครู 5 ปี โดยหลักสูตรการผลิตครู 4 ปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 120-150 หน่วยกิต แบ่งออกเป็นหมวดวิชาศึกษาทั่วไปไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะไม่น้อยกว่า 97 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือกเสรีไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต และหมวดวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต ซึ่งนักเรียนนักศึกษาจะต้องออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นเวลา 1 ภาคการศึกษา ในปีที่ 4 (วรรณทิพาและภาวิณี, 2545:3) สำหรับหลักสูตรการผลิตครู 5 ปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 160 หน่วยกิต แบ่งออกเป็นหมวดวิชาศึกษาทั่วไปไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะไม่น้อยกว่า 124 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือกเสรีไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต โดยในหมวดวิชาเฉพาะจะแบ่งย่อยออกเป็นหมวดวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2551: 4) จะเห็นได้ว่าหลักสูตรการผลิตครู 5 ปี เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้นักศึกษานักศึกษาได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงมากขึ้น ส่งผลให้สถาบันผลิตครูต้องดำเนินการปรับเปลี่ยนรายวิชาเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (Field experiences) ใหม่โดยเปลี่ยนจาก 2 รายวิชาในหลักสูตรการผลิตครู 4 ปีมาเป็น 5 รายวิชาในหลักสูตรการผลิตครู 5 ปี ซึ่งทั้ง 5 รายวิชาประกอบด้วย รายวิชาประสบการณ์วิชาชีพครู 1 2 และ 3 ซึ่งนักเรียนนักศึกษาจะต้องเรียนทั้ง 3 รายวิชานี้ภายใน 4 ปีแรกของการศึกษา และรายวิชาการปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษา 1 และ 2 ซึ่งนักเรียนนักศึกษาจะต้องออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพในโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นเวลา 2 ภาคการศึกษา เมื่อศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 5 โดยสถาบันผลิตครูแต่ละแห่งอาจมีรายละเอียดของการจัดรายวิชาเหล่านี้แตกต่างกันไป เช่น เนื้อหาและกิจกรรมที่จัดให้แก่ศึกษานักศึกษาในแต่ละรายวิชา จำนวนหน่วยกิตและการกำหนดให้นักศึกษานักศึกษาเรียนแต่ละรายวิชาในปีการศึกษาต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษานักศึกษาได้รับประสบการณ์จริงจากโรงเรียนเกี่ยวกับการบริหารจัดการภายในโรงเรียนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การเป็นครูที่ปรึกษา และการพัฒนาบุคลิกลักษณะความเป็นครู (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2547: 27-31)

งานวิจัยเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพส่วนใหญ่จะศึกษาในบริบทของหลักสูตรการผลิตครู 4 ปี และเน้นศึกษาในรายวิชาปฏิบัติการสอน ซึ่งผลการวิจัยเหล่านี้พบว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษามีปัญหาหลายประการ เช่น อาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงไม่เข้านิเทศและให้คำแนะนำ ปรีกษาแก่นักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ (พิศวง, 2518) ครูพี่เลี้ยงมักเข้าใจว่านักศึกษาช่วยแบ่งเบาภาระของตนและจะประเมินผลเฉพาะด้านการสอนของนักศึกษาเท่านั้น ไม่ได้ประเมินผลในด้านอื่นๆ ให้ครอบคลุม (จินตนา, 2521) อาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงขาดการประสานงานกันในการนิเทศนักศึกษา ทำให้ผลการประเมินนักศึกษาไม่สอดคล้องกัน (ชาติ, 2525) เป็นต้น สำหรับในบริบท

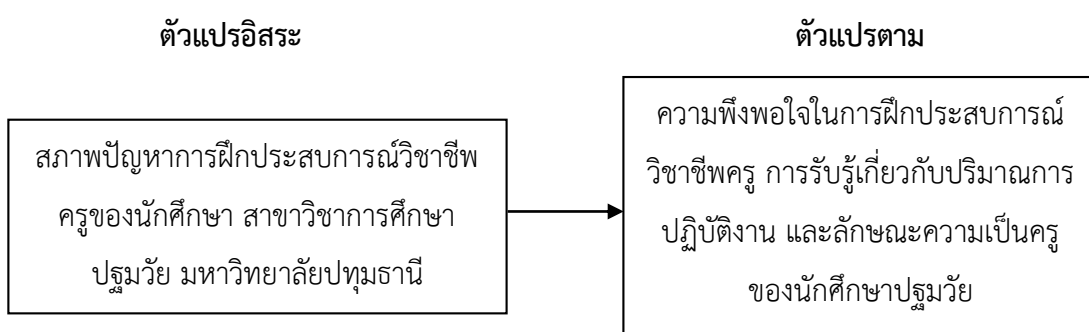
ของหลักสูตรการผลิตครู 5 ปี มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา น้อยมาก เช่น งานวิจัยของ เอกภูมิ ชาตรี และวรรณทิพา (2551: 1351-1354) ซึ่งศึกษาสภาพการ ดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพในรายวิชาการสังเกตและฝึกปฏิบัติงานในชั้นเรียนและพบว่ามีปัญหา หลายประการในการดำ เนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพ เช่น การกำหนดเวลาให้นักศึกษาเข้าร่วม กิจกรรมในรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพซึ่งไม่สอดคล้องกับตารางเรียนของนักศึกษาที่เรียนใน สถาบันผลิตครู การฝึกประสบการณ์วิชาชีพเน้นการบรรยายทำ ให้นักศึกษาไม่มีโอกาสได้ฝึก ปฏิบัติงาน จริง ครูพี่เลี้ยงไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา เป็นต้น

ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรที่จะศึกษา เกี่ยวกับสภาพการดำ เนินการจัดประสบการณ์ วิชาชีพในรายวิชาประสบการณ์วิชาชีพให้ครบทั้ง 5 รายวิชาตามหลักสูตรการผลิตครู 5 ปี ว่ามีวิธีดำ เนินการอย่างไร นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพหรือไม่ อย่างไร นักศึกษามี การรับรู้ต่อลักษณะความเป็นครูที่เกิดขึ้นกับตนเองอย่างไร และนักศึกษาได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพในรายวิชาเหล่านี้ ข้อมูลเบื้องต้นที่ได้จากการศึกษาเหล่านี้จะนำ ไปสู่การ ปรับปรุง แก้ไข และออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพใน หลักสูตรการผลิตครู 5 ปี ที่เน้นให้นักศึกษาครูได้รับประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อไป ทั้งนี้ในงานวิจัยนี้ขอเสนอข้อมูลการศึกษาสภาพการจัด ประสบการณ์วิชาชีพในรายวิชาการสังเกตและฝึกปฏิบัติงานครูเท่านั้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา สาขาวิชาการศึกษา ปฐมวัย มหาวิทยาลัยปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การรับรู้เกี่ยวกับปริมาณการ ปฏิบัติงาน และลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาปฐมวัย ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกิดขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย



วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และศึกษาความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การรับรู้เกี่ยวกับปริมาณการปฏิบัติงานและลักษณะความเป็นครูที่เกิดจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในรายวิชาการฝึกปฏิบัติในสถานศึกษา โดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัด ประสบการณ์วิชาชีพ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาศาสตรบัณฑิต ปีที่ 4 คณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี จำนวน 28 คนที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในภาคต้น ปีการศึกษา 2561 ในรายวิชาการฝึกปฏิบัติการในสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. แบบสอบถามความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นและได้รับการตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาศาสตรบัณฑิต จำนวน 3 ท่าน แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นการถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นการถามความคิดเห็นของนักศึกษาการศึกษาศาสตรบัณฑิตเกี่ยวกับความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานศึกษา โดยใช้การประเมินค่า 5 ระดับ ตอนที่ 3 เป็นการถามการรับรู้เกี่ยวกับปริมาณการปฏิบัติงานของนักศึกษา และลักษณะความเป็นครูที่เกิดขึ้นจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยใช้การประเมินค่า 5 ระดับ ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. แบบบันทึกการวิเคราะห์เอกสารการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เอกสารที่นำมาวิเคราะห์ ได้แก่ ประมวลการสอนรายวิชาประสบการณ์วิชาชีพครู การสังเกตและฝึกปฏิบัติงานครู ใบงาน และใบความรู้ในรายวิชาดังกล่าว

3. แบบสัมภาษณ์นักศึกษาครู สาขาการศึกษาศาสตรบัณฑิต เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษา ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพ บทบาทหน้าที่ของนักศึกษาและครูที่เลี้ยงในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของมหาวิทยาลัยปทุมธานี การสัมภาษณ์นักศึกษาวิชาชีพครูของโรงเรียนในสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพ และบทบาทหน้าที่ของนักศึกษาและครูที่เลี้ยงในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา

และการส่งแบบสอบถามให้กับนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 28 คนหลังจากที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพเสร็จแล้ว 3 สัปดาห์ ในเดือนตุลาคม 2561 ผู้วิจัยได้แบบสอบถามคืน 28 ฉบับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มที่ศึกษา พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของนักศึกษา สาขาการศึกษาปฐมวัยที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในภาคต้น ปีการศึกษา 2561 ในรายวิชาการฝึกปฏิบัติในสถานศึกษา จำนวน 28 คน เป็นนักศึกษาเพศชาย 3 คน เพศหญิง 25 คน นักศึกษาทุกคนมีอายุระหว่าง 21–23 ปี ระดับคะแนนเฉลี่ยที่นักศึกษาได้รับก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพช่วง 3.50–4.00 จำนวน 4 คน ในช่วง 3.00–3.49 จำนวน 18 คน และในช่วง 2.50–2.99 จำนวน 6 คน

ส่วนที่ 2 สภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ได้แก่ 1. ด้านการวางแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า สถานศึกษาที่ใช้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีโรงเรียนเครือข่ายในเขตปทุมธานี จำนวน 4 โรงเรียน คือ โรงเรียนสุเหร่าเขียว โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี โรงเรียนเปรมฤทัย และโรงเรียนวัดเปรมประชากร เป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพและมีครูประจำ ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นครูพี่เลี้ยงทำหน้าที่ดูแลและให้ความรู้แก่นักศึกษา โดยครูพี่เลี้ยงแต่ละคนจะต้องมีประสบการณ์ในการสอนวิชาการศึกษาปฐมวัย ไม่น้อยกว่า 3 ปี ครูพี่เลี้ยงทุกคนจะได้รับการอบรมชี้แจงเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ที่ตนเองจะต้องปฏิบัติต่อนักศึกษาก่อนเริ่มการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และจะมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างอาจารย์นิเทศกับครูพี่เลี้ยงเป็นประจำ ทุกอาทิตย์ เพื่อให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาเกิดประสิทธิภาพสูงสุด สำหรับในรายวิชานี้มีจุดประสงค์เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจและฝึกปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรและการบริหารงานวิชาการในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การสังเกตและฝึกปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน การควบคุมชั้นเรียน การทดลองสอนวิชาการศึกษาปฐมวัยในระดับชั้นอนุบาล เป็นเวลา 5 สัปดาห์ และการทดลองสอนวิชาการศึกษาปฐมวัย ในระดับชั้นอนุบาล เป็นเวลา 5 สัปดาห์ รวมทั้งศึกษาการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย โดยใช้เวลาในการสังเกตและฝึกปฏิบัติงานในรายวิชานี้ทั้งสิ้น 16 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจของนักศึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า นักศึกษาครูปฐมวัยมีความพึงพอใจด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์วิชาชีพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) ถ้าพิจารณารายการความพึงพอใจในการจัดประสบการณ์วิชาชีพด้านนี้ซึ่งมีทั้งหมด 8 รายการ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับปานกลางจำนวน 3 รายการ คือ การแนะนำบุคลากรของโรงเรียน การประชุมสัมมนาระหว่างครูพี่เลี้ยงกับนักศึกษา และการกำหนดระยะเวลาให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในรายวิชาที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ส่วนรายการอื่นๆ นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คือ การชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับ ข้อตกลง หรือกติกาของโรงเรียนที่ต้อง

ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ การชี้แจงระบบการบริหารงานของโรงเรียน การจัดครูพี่เลี้ยงสาขาวิชาเอกให้นักศึกษา การมอบหมายวิชาทดลองสอนให้นักศึกษา และการชี้แจงการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ความพึงพอใจของนักศึกษาด้านการวางแผนการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ลำดับ	ด้านการวางแผนการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	ความพึงพอใจของนักศึกษา	
		ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน (S.D.)
1	ข้อระเบียบ/บังคับ ที่ต้องยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ	4.05	0.57
2	ชี้แจงระบบการบริหารงานของโรงเรียน	3.81	0.57
3	การแนะนำบุคลากรของโรงเรียน	3.22	0.80
4	การจัดครูพี่เลี้ยงสาขาวิชาเอกให้นักศึกษา	3.85	0.63
5	การมอบหมายวิชาทดลองสอนให้นักศึกษา	3.85	0.70
6	การประชุมสัมมนาระหว่างครูพี่เลี้ยงกับนักศึกษา	3.26	1.31
7	การกำหนดระยะเวลาให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ	3.40	1.21
8	การชี้แจงการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	3.67	0.71
สรุปรวมเฉลี่ย		3.64	0.81

ความพึงพอใจด้านการดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพอยู่ในระดับ $\bar{x}_1$ ($= 3.67$) เมื่อแยกพิจารณารายการความพึงพอใจด้านนี้ซึ่งมีทั้งหมด 15 รายการ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับปานกลางจำนวน 3 รายการ คือ การจัดให้นักศึกษาและฝึกสร้างข้อสอบ การจัดให้นักศึกษาฝึกการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น เทศกาลลอยกระทง เทศกาลเข้าพรรษา เป็นต้น และ การจัดให้นักศึกษาฝึกการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย ส่วนรายการความพึงพอใจในระดับมาก ได้แก่ การจัดให้นักศึกษาศึกษาและสังเกตการสอนของครูพี่เลี้ยง การจัดให้นักศึกษาศึกษาและสังเกตการจัดบรรยากาศในห้องเรียน การให้นักศึกษาฝึกทำแผนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การศึกษาศาสตร์ ให้ให้นักศึกษาฝึกทำแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ ให้นักศึกษาฝึกทำสื่อการเรียนรู้ และฝึกสร้างแบบฝึกหัด ให้นักศึกษาฝึกตรวจแบบฝึกหัด/ผลงาน/ข้อสอบ/วิธีการวัดและประเมินผล/วิธีการควบคุมชั้นเรียน และฝึกปฏิบัติการสอนด้วยกระบวนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะของครูพี่เลี้ยงวิชาเอก ความพร้อมของโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพในการรับนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์ ความพร้อมของโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพในการมอบหมายงานต่างๆ ให้นักศึกษา และการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา

โดยใช้แบบประเมินตามแบบประเมินของคณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี (ดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจด้านการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ลำดับ	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	ความพึงพอใจของนักศึกษา	
		ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน (S.D.)
1	ให้นักศึกษาสังเกตการสอนของครูพี่เลี้ยง	3.94	0.70
2	ให้นักศึกษาสังเกตบรรยากาศภายในห้องเรียน	3.91	0.81
3	ให้นักศึกษาฝึกทำแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ	3.94	0.83
4	ให้นักศึกษาฝึกทำสื่อการเรียนรู้	3.90	0.74
5	ให้นักศึกษาฝึกสร้างแบบฝึกหัด	3.72	0.81
6	ให้นักศึกษาฝึกสร้างข้อสอบ	3.58	0.84
7	ให้นักศึกษาฝึกตรวจแบบฝึกหัด/ผลงาน/ข้อสอบ	3.18	1.13
8	ให้นักศึกษา ศึกษาวิธีการควบคุมชั้นเรียน	3.54	1.10
9	ให้นักศึกษาฝึกการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	2.55	1.10
10	ให้นักศึกษาฝึกพัฒนาการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย	3.67	0.71
11	ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนด้วยกระบวนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.67	0.71
12	การให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะของครูพี่เลี้ยง	3.95	0.65
13	ความพร้อมของโรงเรียนเครือข่ายที่รับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	4.00	0.87
14	ความพร้อมของโรงเรียนเครือข่ายที่มอบหมายงานให้กับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	3.87	0.84
15	ประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา โดย การประเมินตามแบบประเมินของมหาวิทยาลัย	3.95	0.66
สรุปรวมเฉลี่ย		3.67	0.85

ส่วนที่ 4 การรับรู้เกี่ยวกับปริมาณการปฏิบัติงานของนักศึกษา นักศึกษาครูปฐมวัย มีการรับรู้เกี่ยวกับปริมาณการปฏิบัติงานของตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.50$) ถ้าพิจารณารายการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของตนเองทั้งหมด 10 รายการ พบว่า ความคิดเห็นต่อปริมาณการปฏิบัติงานของตนเองในแต่ละรายการของนักศึกษาครูปฐมวัย อยู่ในระดับปานกลาง 4 รายการ คือ การศึกษาและฝึกสร้างข้อสอบ การฝึกตรวจแบบฝึกหัด /ผลงาน/ข้อสอบ การศึกษาและฝึกการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการศึกษาและฝึกการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย ส่วนรายการอื่นๆ นักศึกษามีความคิดเห็นต่อปริมาณการปฏิบัติงานของตนเองในระดับมาก (ดังตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 การรับรู้เกี่ยวกับปริมาณการปฏิบัติงานของนักศึกษา

ลำดับ	การปฏิบัติงานในด้านต่างๆ	ความพึงพอใจของนักศึกษา	
		ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน (S.D.)
1	สังเกตการสอนของครูพี่เลี้ยง	3.85	0.63
2	สังเกตการจัดบรรยากาศภายในห้องเรียน	3.91	0.81
3	จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของการศึกษาปฐมวัย	3.64	0.73
4	ฝึกทำแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ	3.90	0.74
5	ฝึกทำสื่อการเรียนรู้	3.72	0.81
6	ฝึกสร้างแบบฝึกหัด /ข้อสอบ	3.41	1.22
7	ฝึกตรวจแบบฝึกหัด/ ผลงาน/ ข้อสอบ	3.05	0.91
8	ฝึกการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	2.35	1.25
9	ฝึกพัฒนาการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย	3.41	1.22
10	ฝึกปฏิบัติการสอนด้วยกระบวนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง	3.80	0.65
สรุปรวมเฉลี่ย		3.50	0.83

การรับรู้เกี่ยวกับลักษณะความเป็นครูที่เกิดขึ้นจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษาครูปฐมวัย มีการรับรู้เกี่ยวกับ ลักษณะความเป็นครูที่เกิดขึ้นจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$) ถ้าพิจารณารายการเกี่ยวกับลักษณะความเป็นครู ทั้งหมด 10 รายการ พบว่า ลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาที่เกิดขึ้นจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามการรับรู้ของนักศึกษา อยู่ในระดับมากทุกรายการ คือ ความศรัทธาต่อวิชาชีพครู วิทยุญาณความเป็นครู ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณครู ความผูกพันและเอาใจใส่แก่นักเรียน การควบคุมกิริยา วาจาให้เหมาะสมแก่บุคคล โอกาส

และสถานที่ ความซื่อตรง ซื่อสัตย์ และมีความจริงใจ ความกล้าแสดงออกทางความคิดในสิ่งที่ต้องการ การปฏิบัติตามระเบียบวินัย และกรอบประเพณีความตั้งใจที่จะฝึกฝนตนเองให้พัฒนายิ่งขึ้น และความมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน (ดังตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 การรับรู้เกี่ยวกับลักษณะความเป็นครูที่เกิดขึ้นจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา

ลำดับ	ลักษณะความเป็นครู	ความพึงพอใจของนักศึกษา	
		ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน (S.D.)
1	ความศรัทธาต่อวิชาชีพครู	4.15	0.55
2	วิญญานความเป็นครู	4.14	0.63
3	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณครู	4.08	0.75
4	ความผูกพันและเอาใจใส่นักเรียน	4.40	0.59
5	การควบคุมกิริยา วาจา เหมาะสมกับโอกาสและสถานที่	4.35	0.79
6	ความซื่อตรง ซื่อสัตย์และความจริงใจ	4.22	0.61
7	ความกล้าแสดงออกทางความคิด	4.23	0.74
8	การปฏิบัติตามระเบียบวินัย และตามประเพณี	4.35	0.72
9	ความตั้งใจฝึกฝนตนเองให้พัฒนาขึ้น	4.05	0.73
10	ความมีมนุษยสัมพันธ์กับคณะครูและผู้ร่วมงาน	3.91	0.80
สรุปรวมเฉลี่ย		4.20	0.68

สำหรับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูปฐมวัย ได้สะท้อนปัญหาเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คือ คณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์ สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยปทุมธานี ยังขาดการประสานงานกับโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยเฉพาะการจัดเวลาให้นักศึกษาเข้าไปฝึกปฏิบัติงานกับครูพี่เลี้ยง การมีเวลาว่างไม่ตรงกันระหว่างนักศึกษากับครูพี่เลี้ยง ทำให้เกิดความยากลำบากในการเข้าฝึกปฏิบัติงานแต่ละครั้ง นอกจากนี้ นักศึกษายังต้องการให้คณะฯ ระบุให้แน่นอนว่าในช่วงของการทดลองสอน จะให้นักศึกษาสอนเป็นรายบุคคลหรือสอนเป็นคู่ เพราะครูพี่เลี้ยงส่วนหนึ่งให้นักศึกษาทดลองสอนเป็นรายบุคคล แต่ก็มีครูพี่เลี้ยงอีกส่วนหนึ่งให้นักศึกษาทดลองสอนเป็นคู่ ซึ่งนักศึกษา จะคิดว่าสิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในการฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษาต้องการฝึกปฏิบัติงานด้านการทดลองสอนให้มากกว่านี้ เพราะการทดลองสอนทำให้นักศึกษา

ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการควบคุมชั้นเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่นักศึกษาทุกคนค่อนข้างกังวลมากกับการควบคุมชั้นเรียนเมื่อจะต้องออกไปฝึกสอนจริงๆ

อภิปรายผล

การนำเสนอผลการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา สภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ความพึงพอใจของนักศึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การรับรู้เกี่ยวกับปริมาณการปฏิบัติงาน และลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาที่เกิดขึ้นจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพ

การจัดประสบการณ์วิชาชีพและการรับรู้เกี่ยวกับปริมาณการปฏิบัติงานและลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาที่ได้จากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในรายวิชาการฝึกปฏิบัติในสถานศึกษา พบว่ารายวิชาดังกล่าวมีจุดประสงค์ให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจและฝึกปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้วิชาการศึกษาปฐมวัย ในระดับปฐมวัย การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน การควบคุมชั้นเรียน รวมทั้งศึกษาพัฒนาการการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย ผลการวิจัยพบว่าสภาพจริงในการจัดประสบการณ์วิชาชีพสอดคล้องกับจุดประสงค์ของรายวิชานี้คือ นักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดหลักสูตรและการบริหารงานวิชาการในระดับการศึกษาปฐมวัย การสังเกตและฝึกทดลองสอน 5 สัปดาห์ รวมทั้งเรียนรู้การทำวิจัยในชั้นเรียนจากครูพี่เลี้ยง นักศึกษามีความพึงพอใจปานกลางต่อการวางแผนการจัดประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษามีความพึงพอใจมากต่อการดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพ และมีความคิดเห็นว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับการควบคุมชั้นเรียน พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนและการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูต่างๆ เช่น การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการสอน การทำสื่อ การทำใบงานและใบกิจกรรม ซึ่งถือเป็นสิ่งที่มีประโยชน์มากสำหรับนักศึกษาในการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติจริงในการประกอบวิชาชีพครูในอนาคต แต่นักศึกษาก็ยังพบปัญหาบางประการจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คือ การมีเวลาว่างไม่ตรงกันระหว่างนักศึกษาและครูพี่เลี้ยง และครูพี่เลี้ยงบางท่านยังไม่ทราบว่า จะต้องให้คำแนะนำอะไรแก่นักศึกษาบ้างในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และจากการสัมภาษณ์นักศึกษา พบว่า นักศึกษาต้องการให้ สาขาการศึกษาปฐมวัย และโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพวางแผนจัดตารางการฝึกปฏิบัติงานให้แก่ศึกษาร่วมกัน เพราะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในรายวิชานี้มีปัญหาเกี่ยวกับเวลาว่างของนักศึกษาและครูพี่เลี้ยงไม่ตรงกัน การนัดหมายเวลากับครูพี่เลี้ยงทำได้ยาก ทำให้นักศึกษามีโอกาสพบปะกับครูพี่เลี้ยงน้อยเกินไปและบางครั้งนักศึกษาต้องขาดเรียนในรายวิชาอื่น เพื่อไปเข้าร่วมกิจกรรมในรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของเอกภูมิ ชาตรี และวรรณทิพา (2551: 1351) และวรรณทิพา และภาวิณี (2545: 112) ที่พบว่าเวลาว่างของนักศึกษาไม่ตรงกับครูพี่เลี้ยง เพราะนักศึกษาและครูพี่เลี้ยงไม่ได้รับ

โอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดประสบการณ์วิชาชีพพร้อมกันก่อนกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นผลทำให้การดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพไม่ประสบผลสำเร็จตามที่คาดหวัง สำหรับการสังเกตและฝึกปฏิบัติงานให้มากขึ้น เนื่องจากครูพี่เลี้ยงบางท่านไม่ได้ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานครบทุกด้านตามที่กำหนดไว้ในประมวลการสอน เพราะเวลาไม่เพียงพอ นักศึกษา 15 คนต้องการฝึกปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสร้างข้อสอบและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้มากกว่านี้ เพราะส่วนใหญ่ครูพี่เลี้ยงจะบรรยายให้ฟังว่างานแต่ละอย่างมีกระบวนการในการทำอะไร แต่ไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ลองฝึกปฏิบัติงานจริงด้วยตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บริบูรณ์สุข (2549: 52) ที่พบว่านักศึกษาในหลักสูตรการผลิตครู 4 ปี ที่สังเกตและฝึกปฏิบัติงานครูประจำ ชั้นไม่บ่อย ได้รับโอกาสให้ฝึกปฏิบัติงานต่างๆ ด้วยตัวเอง ดังนั้นครูพี่เลี้ยงจึงควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติงานจริงด้วยตนเองในขณะฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพราะจะทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และเกิดทักษะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

นอกจากนี้นักศึกษายังได้แสดงความคิดเห็นในระหว่างการสัมภาษณ์ว่า การเรียนในรายวิชานี้ ให้นักศึกษาได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ แตกต่างกันไป นักศึกษา 19 คนคิดว่าตนเองได้เรียนรู้เกี่ยวกับการควบคุมชั้นเรียน นักศึกษา 7 คนคิดว่าตนเองได้เรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมและการเรียนของนักเรียนและการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูต่างๆ เช่น การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ การทำสื่อ การทำใบงาน ใบกิจกรรม การวัดและประเมินผล นักศึกษาระบุว่าครูพี่เลี้ยงให้ความสำคัญกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้มาก นักศึกษาต้องแก้แผนการจัดการเรียนรู้หลายรอบตามคำแนะนำของครูพี่เลี้ยง ซึ่งเป็นวิธีการที่ดีทำให้นักศึกษาเกิดความรอบคอบในการทำงานและเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี ระหว่างนักศึกษาและครูพี่เลี้ยง นักศึกษา 6 คนคิดว่าตนเองได้เรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำ วิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนจากครูพี่เลี้ยง โดยครูพี่เลี้ยงจะเล่าประสบการณ์การทำวิจัยในชั้นเรียนและยกตัวอย่างงานวิจัยและแนวทางการดำเนินการทำวิจัยให้นักศึกษาฟัง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเอกภูมิ จันทราชันตี, ชาตรี ฝ่ายคำตา และวรรณทิพา รอดแรงคำ. (2551). ที่ระบุว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพจะทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่ตนเองสอน เทคนิควิธีสอน การเขียนแผนจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และวิธีการควบคุมชั้นเรียน ส่วนปัญหาอื่นๆ ที่พบ เช่น จำนวนเก้าอี้ในห้องประชุมไม่พอกับจำนวนนักศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาเล็กน้อย ไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในรายวิชานี้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1. โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพระดับปริญญาตรีควรมีการปฐมนิเทศครูพี่เลี้ยงเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบ หลักเกณฑ์ วิธีการนิเทศและการมอบหมายงานให้นักศึกษา เพื่อให้เข้าใจและปฏิบัติได้ตรงกัน
2. ควรจัดให้มีการสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูพี่เลี้ยงและนักศึกษาครู เพื่อให้แต่ละคนได้ทราบถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองที่มีต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ รวมถึงแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน
3. นักศึกษาครูควรมีเวลาในการสังเกตและฝึกปฏิบัติงานในหน้าที่ครูด้านต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ โดยมีครูพี่เลี้ยงทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำ ช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด
4. ควรมีการศึกษาศาภาพการดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพทั้งหมดทุกรายวิชา เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนารูปแบบการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สำหรับหลักสูตรการผลิตครู 5 ปี ให้สอดคล้องกับแนวปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2551). คู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์. ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วรรณทิพา รอดแรงคำ และภาวิณี ศรีสุขวัฒนานนท์. (2545). ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตสาขา การสอนวิทยาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยาสารเกษตรศาสตร์(สังคม). 23(2): 104 - 117.
- เอกภูมิ จันทรรักษ์, ขาตรี ฝ่ายคำตา และวรรณทิพา รอดแรงคำ. (2551). การศึกษาศาภาพการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู: รายวิชาการสังเกตและปฏิบัติงานในชั้นเรียนสำหรับนิสิตครูวิทยาศาสตร์ หลักสูตรการผลิตครู 5 ปี. วารสารวิจัย มข. 13(11): 1345-1357.
- Graham, B. (2006). Conditions for successful field experiences: Perceptions of cooperating teachers. Teaching and Teacher Education. 22: 1118-1129.



**แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่น
เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ โรงเรียนไทยราษฎร์คีรี**
**Participating management guidelines of local wisdom to promote
career skills for ethnic students Thairatkheeree School**

ศิริภัสสร ชุมภูเทพ¹

Siraphassorn Chumphootep

Received: 11 October 2020; Revised: 15 November 2020; Accepted: 30 November 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพ ความต้องการและแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ โรงเรียนไทยราษฎร์คีรี ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถาม โดยการประชุมรับฟังความคิดเห็น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศึกษาสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ โรงเรียนไทยราษฎร์คีรี ประกอบด้วย แนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดหาแหล่งเรียนรู้ สื่อ งบประมาณ และด้านการวัดประเมินผล คณะกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วม กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม ทั้ง 4 ขั้นตอน คือ ร่วมการวางแผน ร่วมการตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และร่วมติดตาม ประเมินผล ผลผลิต ประกอบด้วย นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ นักเรียนมีความรู้ในการประกอบอาชีพ นักเรียนมีทักษะในการประกอบอาชีพ นักเรียนสามารถประกอบอาชีพ มีรายได้ และนักเรียนมีคุณลักษณะคนทำงานในศตวรรษใหม่ และผลลัพธ์ ประกอบด้วย นักเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีที่สามารถสร้างเครือข่าย ขยายองค์ความรู้สู่ชุมชน และโรงเรียนเป็นศูนย์ฝึกอาชีพและแหล่งเรียนรู้อาชีพสู่ชุมชน

คำสำคัญ: การบริหารแบบมีส่วนร่วม, ภูมิปัญญาท้องถิ่น, ส่งเสริมทักษะอาชีพ, นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์

¹ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนไทยราษฎร์คีรี E-mail: npchum@gmail.com เบอร์โทร: 093-132-8195



Abstract

This research aims as follows: 1) To study the condition, the needs and guidelines of the participation of local wisdom to promote career skills for ethnic students. Thairatkheeree School. Collect data collection use questionnaires by meeting to listen to comments. Basic school board ,Teacher responsible for academic, Work Teacher subjects learning career and technology. Students, Student parents, Local wisdoms. Study best practice and interview qualified people. Analyze data by content analysis.

The findings showed that the participation management guidelines of local wisdom to promote career skills for ethnic students Thairatkheeree School. consists of guidelines for enhancing career skills in all four areas, namely Curriculum, Teaching and learning activities. Procuring learning sources, media, budgets, Evaluation and evaluation Participatory executive board and the participatory management process in all four phases, namely, Joint planning Join the decision, Joint operation and follow up and evaluate. The products consist of Students have good attitudes towards their careers. Students have professional knowledge. Students have professional skills. Students are able to make a career, earn income. Students have characteristics of workers in the new century. and results include Students are good role models, able to create networks Expand knowledge to the community. The school is a career training center and a career learning center to the community

Keywords: Participative Management , Local Wisdom , Promote Career Skills,
Ethnic Students.



บทนำ

พระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ความว่า “...เรื่องการศึกษา ต้องเน้นคุณภาพและโอกาสในการศึกษา ไม่ใช่จะสอนอย่างไรก็ได้ โดยไม่มีหลักเกณฑ์ เพราะ การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้คนมีความรู้และมีคุณสมบัติต่างๆ ช่วยให้คนนั้นอยู่รอดในโลกได้ เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมส่วนรวม เด็กที่ด้อยโอกาสแม้จะมีสาเหตุพื้นฐานของ ความด้อยโอกาสแตกต่างกัน แต่ก็ถือว่าทุกคนมีสิทธิขั้นพื้นฐานเท่าเทียมกัน หากได้ รับโอกาสทาง การศึกษาจะช่วยได้มาก เราช่วยเหลือเด็กที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร เด็กในส่วนที่ไม่มีบริการทางการศึกษา เด็กกำพร้า เด็กที่ร่างกายบกพร่อง พิการ แม้แต่พิการทางสมอง ลูกผู้ลี้ภัย และผู้ใหญ่ที่เป็นผู้ต้องขัง หรือผู้ต้องโทษ เราพยายามที่จะทำให้เกิดโอกาสในการศึกษา...” (สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2558)

“...น่าจะลองพิจารณานำเนื้อหาเกี่ยวกับการสอนวิชาชีพที่หลากหลายมาใส่ในระบบด้วย เพื่อให้ผู้ด้อยโอกาสหรือผู้ที่อยู่ในชนบทห่างไกลได้มีโอกาสเรียนรู้วิชาชีพที่ตนสนใจ เพื่อไปประกอบ อาชีพหาเลี้ยงตนและครอบครัว...” (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.2556: ออนไลน์)

จากพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในด้านการทรงงาน ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ทรงมุ่งให้เด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา การศึกษาขั้นพื้นฐานจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญต่อการสร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งทางด้าน สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองซึ่งสอดคล้องกับสภาวะกระแสโลกาภิวัตน์ที่ปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว และมีความซับซ้อนมากขึ้น ประกอบกับการพัฒนาประเทศที่ผ่านมามุ่งสู่สังคมอุตสาหกรรม จนเกิด เป็นการพัฒนาที่ขาดความสมดุลและไม่ยั่งยืน การพัฒนาทางวัตถุไม่สมดุลกับการพัฒนาคน ปัญหา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมและขาดแคลน ความเสื่อมถอยของวัฒนธรรมส่งผลต่อ คุณภาพชีวิตและวิถีการดำรงชีวิตของประชาชนทั้งประเทศ การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญต่อการ สร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับและสร้างภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน ผ่านระบบการศึกษา โดยได้บัญญัติไว้ใน มาตรา 30 ได้กำหนดว่า การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อ บุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิดเชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทาง กายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา อบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติ แห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้ มาตรา 49 ได้ระบุไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องจัดการศึกษา ให้กับเด็กในวัยเรียนทุกเชื้อชาติ ศาสนา รวมทั้งเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรและเด็กที่ไม่มี สัญชาติไทย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550, 2550: หน้า16, หน้า31)

สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่ได้บัญญัติไว้ใน มาตรา 10 เกี่ยวกับสิทธิและโอกาสในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือ บุคคลที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและ โอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542, 2542, หน้า 4) สอดคล้องกับปฏิญญาสากลขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งในส่วนที่รัฐพึงต้อง รับผิดชอบต่อเด็ก ประกอบด้วย 4 ประการ ได้แก่ 1) สิทธิการมีชีวิตรอด 2) สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา 3) สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง และ 4) สิทธิเพื่อมีส่วนร่วม นอกจากนั้นในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิ เด็ก ยังมีหลักการคุ้มครองเด็กผู้ด้อยโอกาส โดยมุ่งคุ้มครองให้เด็กด้อยโอกาส เด็กผู้ขาดไร้ผู้อุปการะ เด็กผู้ตกอยู่ในภยันตรายและเด็กพิการ ได้รับการดูแลและอุปการะเลี้ยงดูให้เท่าเทียมกับเด็กทั่วไป (ยูนิ เซฟ ประเทศไทย, 2558) จากปฏิญญาสากล กฎหมาย พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องจะพบว่า สังคมโลก ต่างให้ความสำคัญกับกระแสสิทธิมนุษยชนและกระแสประชาธิปไตย คนทุกคนมีสิทธิได้รับความ เป็นธรรมในสิทธิที่ตนเองควรจะได้รับตั้งแต่แรกเกิดคือสิทธิที่จะต้องอยู่รอด สิทธิในการได้รับความ คุ้มครองตามกฎหมายและสิทธิที่จะได้รับการศึกษาและฝึกอบรมที่สอดคล้องกับสภาพวิวัฒนาการของ สังคม เศรษฐกิจใหม่ที่เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ รัฐต้องจัดการศึกษาเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา นั้นหมายถึงการที่บุคคลมีโอกาสดำเนินการทางการศึกษาที่มีคุณภาพโดยได้รับการจัดสรรทรัพยากร ทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของสภาพบริบทสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้ได้ผลผลิตคือคุณภาพของการศึกษาตามมาตรฐานของบริบทสังคม (มนต์กวี สมนิการณ, 2555, หน้า18)

โรงเรียนไทยราษฎร์ศิริ เดิมชื่อโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนไทยราษฎร์ศิริ ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก เริ่มสร้างเมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2522 โดยความ ร่วมมือของราษฎรบ้านเสรีราษฎร์ และกำลังตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 ราษฎรได้มอบที่ดินจำนวน 15 ไร่ และเงินจำนวน 10,000 บาทเพื่อสร้างอาคารเรียนชั่วคราว 1หลัง ขนาด 6 X 24 เมตร จำนวน 2 ห้อง อาคารเรียนชั่วคราวตั้งอยู่ในบริเวณวัดราษฎร์เจริญธรรม เริ่มเปิดสอนเมื่อวันที่ 1พฤษภาคม พ.ศ. 2522 เปิดเรียนตั้งแต่ชั้น ป.1 – ป. 4 ปี พ.ศ. 2527 ขยายชั้นเรียนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมี ดาบทำรวจเกรียง แก่นสัมพันธ์ ทำหน้าที่ครูใหญ่

ปีพ.ศ.2528 พ.ต.อ.สุชาติ วัฒนศิริ ผู้กำกับการกองกำลังตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 และ คณะบริษัทติตทแฮล์มการทองเที่ยว ได้บริจาคเงินสร้างอาคารเรียนถาวรขึ้น เป็นอาคาร ป. 1 ก. (ไม้) ขนาด 4 ห้องเรียน ก่อสร้างเสร็จเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2529 โดยทำพิธีมอบในวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ.2529

ในวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ.2531 กองกำลังตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 ได้มอบโอนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนไทยราษฎร์ศิริ ให้กับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยมีนายสุรินทร์ สุธาสัย ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดตาก เป็นผู้รับมอบ

ปัจจุบันโรงเรียนไทยราษฎร์ศิริ จัดการศึกษา 3 ระดับคือระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา มีนักเรียนทั้งสิ้น จำนวน 811 คน จัดชั้นเรียนออกเป็น 30 ชั้นเรียน มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 35 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ข้าราชการครูผู้ปฏิบัติการสอน จำนวน 27 คน พนักงานราชการ จำนวน 2 คน ลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 5 คน โรงเรียนตั้งอยู่บนภูเขาสูงจากระดับน้ำทะเล 560 เมตร โรงเรียนมีเนื้อที่ 16 ไร่ โรงเรียนมีหมู่บ้านในเขตบริการ จำนวน 1 ตำบล 3 หมู่บ้าน ประกอบด้วย ตำบลช่องแคบ หมู่ 6 หมู่บ้านเสรีราษฎร์ หมู่ 8 หมู่บ้านเสรีราษฎร์ใหม่และหมู่ 14 หมู่บ้านสามยอดดอย

แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2563 รายงานผลการดำเนินการประจำปีการศึกษา 2561 (โรงเรียนไทยราษฎร์ศิริ.2563 : 3) พบว่า โรงเรียนไทยราษฎร์ศิริมีนักเรียนทั้งหมดจำนวน 811 คน ซึ่งเป็นเด็กคนไทยและกลุ่มชาติพันธุ์ ประกอบด้วยชาวไทย ชาวเขาเผ่าม้ง พม่า กระเหรี่ยง มอญ อิสลาม ซึ่งถือว่าเป็นเด็กด้อยโอกาสร้อยละ 100 ผลการจัดการศึกษา ด้านปริมาณ ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 29 คน ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น 29 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด โดยศึกษาต่อสายสามัญ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 17.24 ของจำนวนนักเรียนที่ศึกษาต่อ ศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา 24 คน คิดเป็นร้อยละ 82.76 ของจำนวนนักเรียนที่ศึกษาต่อ ด้านคุณภาพ คะแนนเฉลี่ยในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในระดับชั้นประถมศึกษา รวมเฉลี่ยร้อยละ 85.65 และระดับชั้นมัธยมศึกษา รวมเฉลี่ยร้อยละ 76.00 รางวัลระดับเหรียญทอง กิจกรรมการแข่งขันทำอาหารน้ำพริกผักสด เครื่องเคียง ระดับม.1-ม.3 งานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับภาคเหนือ ครั้งที่ 68 ปีการศึกษา 2561 จังหวัดพะเยา

รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ข้อเสนอแนะจุดที่ควรพัฒนา ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านโอกาส ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาด้วยดี ชุมชนเป็นชุมชนชนบท มีขนบธรรมเนียม ประเพณีที่ดีงามเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเด็ก มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายมีแหล่งน้ำตก มีธรรมชาติเนินเขาที่สวยงาม มีภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาชีพหลากหลาย เป็นโอกาสที่ดีที่สถานศึกษาจะได้นำผู้เรียนไปเรียนรู้ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในลักษณะชมรมหรือคณะกรรมการเพื่อให้เกิดพลังส่งเสริมการพัฒนาอย่างจริงจัง สถานศึกษาควรจัดทำโครงการด้านระดมสรรพกำลังในทุกด้านเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ อาทิ ระดมการมีส่วนร่วมโดยสรรพากร หน่วยงาน ผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้นำท้องถิ่น ผู้บริหารหน่วยงานรัฐหรือเอกชน เข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาหรือกรรมการอุปถัมภ์หรือกรรมการพัฒนาสถานศึกษาด้านต่างๆ ด้วยการ

ทำบันทึกความร่วมมืออย่างเป็นทางการเป็นกิจจะลักษณะ อาศัยลักษณะพิเศษของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับสำหรับหลายชนชาติ ซึ่งอยู่ห่างไกลความเจริญ ประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวางเพื่อจัดระดมทุนหรือขอความช่วยเหลือในสิ่งที่ขาดแคลน เช่น อาคารเรียน หรือการจัดหา จัดจ้างครูเพิ่มเติม อัตราค่าจ้างที่รัฐจัดให้ซึ่งไม่เพียงพอ เป็นต้น(สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน):2558,หน้า 4,5,6)

การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความต้องการสำหรับเด็กด้อยโอกาสกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนไทยราษฎร์ศรี การจัดการศึกษาด้านอาชีพ จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้มีนโยบายการจัดการศึกษาด้านอาชีพ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่พัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยพัฒนาทั้งด้านความรู้ทางวิชาการ และทักษะสำคัญที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต รวมถึงการประกอบอาชีพ ซึ่งหลักสูตรได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด รวมทั้งสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้เรียนพึงมีในการดำรงชีวิตในโลกยุคปัจจุบัน ในส่วนของการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพนั้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเป็น 1 ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐานที่ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องเรียนรู้ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ ซึ่งรวมไปถึงทักษะในการวางแผนการทำงาน การแก้ปัญหา การแสวงหาความรู้ และการจัดการ สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน มีศักยภาพในการแข่งขันในสังคมไทย ประชาคมอาเซียน และสังคมโลก(สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา,2555,หน้า3) สู่ประเทศไทย 4.0 เป็นยุคเทคโนโลยีสมัยใหม่และนวัตกรรม การศึกษา 4.0 คือการนำองค์ความรู้มาบูรณาการสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจก็เช่นกัน ต้องขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างน้อยใน 3 มิติสำคัญ คือ การเปลี่ยนจากการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ไปสู่สินค้าเชิงนวัตกรรม การเปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม และการเปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้า ไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้น (ดิเรก พรสีมา,2559) และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเข้าสู่ยุคของการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของประเทศครั้งสำคัญที่จะพัฒนาประชากรในวัยเรียนทุกคน และทุกกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งหมายรวมถึง กลุ่มผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร ให้มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี

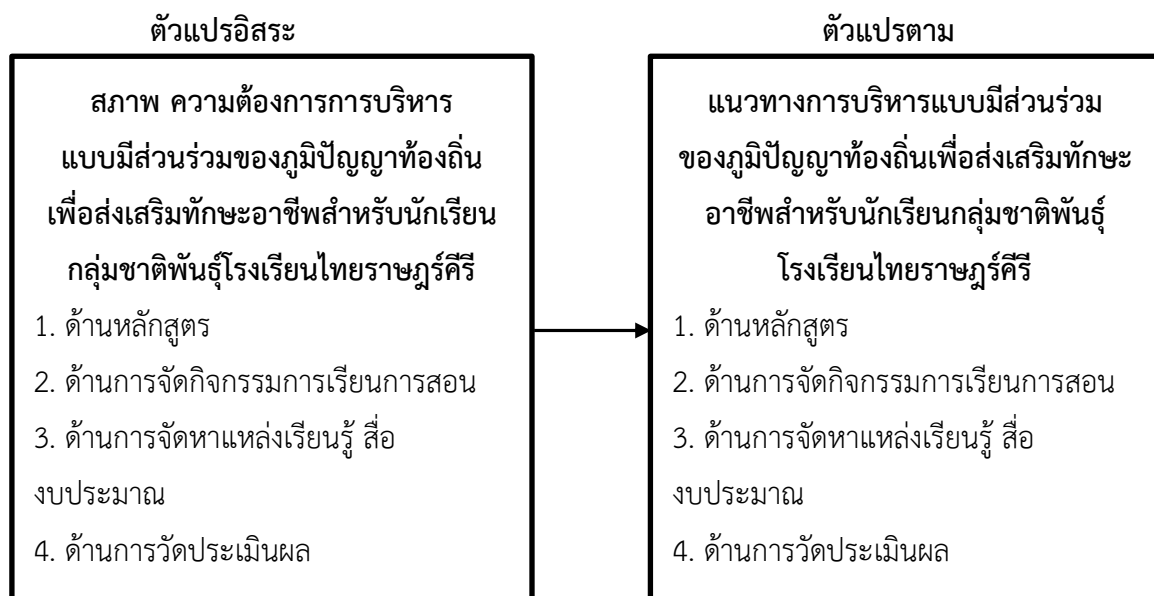
มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ และพลเมืองโลกที่ดี มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยและพลโลกที่มีทักษะการคิดขั้นสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562, ออนไลน์)

จากความต้องการหลายประการในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไทยราษฎร์ศิริ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วม จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนไทยราษฎร์ศิริ ที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในพื้นที่ในการจัดการศึกษาให้นักเรียนที่จะต้องจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของพื้นที่ โรงเรียนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มโอกาสและสิทธิทางการศึกษา และตอบสนองความต้องการของนักเรียน พัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสมบูรณ์ทางด้านร่างกาย สติปัญญา และจิตใจ เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่สามารถเผชิญปัญหาที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะการณ์ของโลก มีทักษะชีวิตในการประกอบอาชีพมีความมั่นคงในการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สืบสานวัฒนธรรมประเพณีสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขบนความหลากหลายด้วยความรักสามัคคี ความมั่นคงของประเทศไทยได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพ ความต้องการและแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนไทยราษฎร์ศิริ

กรอบแนวคิดในการวิจัย



วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนไทยราษฎร์คีรี มีขั้นตอน ดังนี้

ศึกษาสภาพ ความต้องการและแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนไทยราษฎร์คีรี โดยการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 25 คน ศึกษาการบริหารสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี จำนวน 3 แห่ง และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ โรงเรียนไทยราษฎร์คีรี ประกอบด้วย 1.แนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดหาแหล่งเรียนรู้ สื่อ งบประมาณ ด้านการวัดประเมินผล 2.คณะกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วม 3. กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม ทั้ง 4 ขั้นตอน คือ ร่วมการวางแผน ร่วมการตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และร่วมติดตาม ประเมินผล 4.ผลผลิต ประกอบด้วย นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการ

ประกอบอาชีพ นักเรียนมีความรู้ในการประกอบอาชีพ นักเรียนมีทักษะในการประกอบอาชีพ นักเรียนสามารถประกอบอาชีพ มีรายได้ และนักเรียนมีคุณลักษณะคนทำงานในศตวรรษใหม่ และ ผลลัพธ์ ประกอบด้วย นักเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีสามารถสร้างเครือข่าย ขยายองค์ความรู้สู่ชุมชน และโรงเรียนเป็นศูนย์ฝึกอาชีพและแหล่งเรียนรู้อาชีพสู่ชุมชน

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ โรงเรียนไทยราษฎร์คีรี ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพ ความต้องการ และแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนไทยราษฎร์คีรี โดยใช้การประชุม รับฟังความคิดเห็น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ภูมิปัญญาท้องถิ่น การศึกษา สถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ โรงเรียนไทยราษฎร์คีรี ประกอบด้วย แนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดหาแหล่งเรียนรู้ สื่อ งบประมาณ ด้านการวัด ประเมินผล คณะกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วม และกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม ทั้ง 4 ขั้นตอน คือ ร่วมการวางแผน ร่วมการตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และร่วมติดตาม ประเมินผล ผลผลิต คือ 1. นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ 2. นักเรียนมีความรู้ในการประกอบอาชีพ 3. นักเรียนมีทักษะในการประกอบอาชีพ 4. นักเรียนสามารถประกอบอาชีพ มีรายได้ 5. นักเรียนมี คุณลักษณะคนทำงานในศตวรรษใหม่ และผลลัพธ์ คือ 1.นักเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีสามารถสร้าง เครือข่าย ขยายองค์ความรู้สู่ชุมชน 2. โรงเรียนเป็นศูนย์ฝึกอาชีพและแหล่งเรียนรู้อาชีพสู่ชุมชน สอดคล้องกับสมพงษ์ ลอยลม (2547, น. 88-92) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ผลการวิจัย พบว่า 1) ด้านการสนับสนุนส่งเสริมและนิเทศติดตามผลของผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริม ครูผู้สอน โดยการจัดหาเอกสารให้นำไปศึกษา แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการสร้างแรงจูงใจโดยเชิญผู้ ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน และนำคณะครู เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน มี การระดมการมีส่วนร่วมจากฝ่ายต่าง ๆ มาร่วมพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ได้แก่ครูผู้สอน ผู้มี ความรู้ ความสามารถด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน และนิเทศติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียน 2) ด้านการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมา ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอน ได้ความรู้

จากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ การเข้ารับการอบรม สัมมนาและศึกษาดูงาน ส่วนวิธีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ นำนักเรียนไปศึกษาพื้นที่ที่อยู่ของผู้ถ่ายทอด ผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นส่วนใหญ่ คือ ผู้อาวุโสในท้องถิ่น พระสงฆ์ผู้นำศาสนาโดยมีขั้นตอนคือ สำรวจสภาพภูมิปัญญาท้องถิ่น ศึกษาสภาพความต้องการของท้องถิ่น การจัดทำแผนการสอนร่วมกับผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) ด้านการถ่ายทอดความรู้หรือประสบการณ์และการมีส่วนร่วมของผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ถ่ายทอดส่วนใหญ่ได้รับเชิญให้มาร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการถ่ายทอดที่สำคัญ คือ การสาธิตหรือแสดงให้นักเรียนและครูดู จากนั้น จึงเป็นการฝึกปฏิบัติ วิธีที่ได้ผลดีที่สุด คือ การเรียนเป็นกลุ่ม โดยไปศึกษาในพื้นที่ที่อยู่ของผู้ถ่ายทอด และให้ครูผู้สอนสอนสืบต่อจากผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ดิเรก พรสีมา. (2559,4 พฤษภาคม). ครูไทย 4.0.มติชน.[ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : https://www.matichon.co.th/columnists/news_345042 (วันที่ค้นข้อมูล: 30 มีนาคม พ.ศ. 2562).
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542,19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก, หน้า 4.
- มนต์ภัส มโนการณ. (2555). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงและทุรกันดาร. วิทยานิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ยูนิเซฟ ประเทศไทย. (2558). อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC). [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก: https://www.unicef.org/thailand/tha/overview_5954.html. (วันที่ค้นข้อมูล: 30 มีนาคม พ.ศ. 2562).
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. (2550, 24 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 142 ตอนที่ 47 ก. หน้า 15.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2562).นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก: <https://www.obec.go.th/wpcontent/uploads/2018/10/OBECPolicy62.pdf> (วันที่ค้นข้อมูล: 30 มีนาคม พ.ศ. 2562).
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.(2556).โครงการE-Learning เพื่อพัฒนาอาชีพตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก: www.edltv.vec.go.th/index.php?option=com_content. (วันที่ค้นข้อมูล: 30 มีนาคม พ.ศ. 2562).

- สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี,(2558). **การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร**. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก: http://www.psproject.org/projects/child/child_web/education_dev_teacher.html (วันที่ค้นข้อมูล: 30 มีนาคม พ.ศ. 2562).
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน),(2558).**รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). **แนวทางการจัดทำหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนพื้นฐานอาชีพในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- โรงเรียนไทยราษฎร์คีรี.(2563). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2563**. ตาก.

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลนาคร้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง
Guidline for community-based tourism development
in Na Krua Sub-District, Mea Tha District, Lampang Province

กิตติศักดิ์ กลิ่นหมื่นไวย¹, ปุณทริกา ปินพันธ์², หัสชัย ตั้งมั่งมีและอรรพรรณ จำพุฒ⁴

Kittisak Klinmuenwai, Puntharika Pinphan,
Hassachai Tangmangmee and Orrawan Jumpud

Received: 19 November 2020; Revised: 5 December 2020; Accepted: 18 December 2020

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลนาคร้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปางเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลนาคร้วให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักมากขึ้นและเพิ่มช่องทางในการจำหน่ายสินค้าและศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนของตำบลนาคร้ว เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างคือ นักท่องเที่ยวจำนวน 200 คน ประชาชนในชุมชนเทศบาลตำบลนาคร้ว จำนวน 200 คน และผู้นำชุมชน จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณและการสัมภาษณ์เชิงลึก เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถามความพึงพอใจและการมีส่วนร่วมของประชาชน การสัมภาษณ์กลุ่มของผู้นำชุมชน นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลนาคร้ว

ผลการศึกษาพบว่าชุมชนตำบลนาคร้วอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง มีสภาพทั่วไปที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ความรู้ ภูมิปัญญาการแกะสลักไม้ที่งดงามเหมาะที่จะเป็นที่จำหน่ายผลงาน สินค้าการแกะสลักไม้ที่มีคุณภาพและแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาการแกะสลักไม้ เรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชน เพราะมีสิ่งแวดล้อมที่งดงามทั้งแม่น้ำจาง วัดบ้านหลุก ลานแสดงสินค้าการแกะสลักไม้ ข้าวไร่ม่วง และประชาชนในชุมชนมีความเป็นกันเอง มีความรู้ ความสามารถแต่ยังขาดทักษะในเรื่องส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการตลาด

¹ หัวหน้าสาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการท่องเที่ยว ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

² อาจารย์ประจำ สาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการท่องเที่ยว วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

³ ดร., อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

⁴ ดร., อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น



ตำบลนาคร้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง มีความพร้อมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวภายในชุมชนกลับมาอีกครั้งแต่ควรมีการสนับสนุนจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ในการให้ความสำคัญของการท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจและดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวยังชุมชนมากขึ้นในด้านความสะดวกในการเดินทางควรมีป้ายบอกทางชัดเจนตั้งแต่ในตัวเมืองลำปาง ตลอดจนถึงชุมชนตำบลนาคร้วและการจัดสายไฟให้อยู่ในระดับที่ความสูงของรถทัวร์เข้าถึงได้ และควรพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวให้สามารถเชื่อมโยงกับสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงได้

คำสำคัญ: การพัฒนา, การท่องเที่ยวโดยชุมชน

ABSTRACT

This research study aimed to find ways to promote public relations. A community carved wooden homes rose for Na Krua Sub-district, Mae Tha District, Lampang Province to promote tourism in the community. Wood house for him Visitors have known more and more as a way to promote the sale of local communities and carved wood burning for Na Krua Sub-district, Mae Tha District, Lampang Province. By sampling the population is Tourists 200 people in the community for up to 200 people and community leaders. Salah woodcarving of 5 people by means of quantitative and in-depth interviews. The instruments used in the study is the satisfaction and involvement of the public. A group of community leaders and hunters. The analysis of average. Taken as the basis for data analysis approach to public relations by promoting the participation of the community Na Krua Sub-district.

The results found that community-carved wooden house for him. There is a common condition that is rich with natural resources, knowledge, wisdom, wood carving spectacular suitable as a supplier portfolio. Product quality wood carving. And learn the wisdom of woodcarving. Learning community life because the surroundings of the house for a faded rose Yard carved wooden shingle terminal and the community is friendly, knowledgeable, but can also lack skills in public relations and marketing.

Community Na Krua Sub-district, Mae Tha District, Lampang Province is ready to develop tourism and publicity to promote tourism within the community reopens again, But It should have the support of various sectors including government agencies, the private sector of the importance of tourism and the production of promotional materials to attract tourism. He came to the community house for woodcarving got more. The ease of travel should be clearly signposted from the town of Lampang. Throughout the community for his wood carvings and the home wiring to levels reached at the height of the bus. And the development of tourist destinations should be able to link to other nearby tourism attractions in Mae Tha district.

KEYWORDS: Development, Community-Based tourism, Na Krua Sub-District, Mea Tha District, Lampang Province

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เป็นการสร้างงานและรายได้กับประเทศและชุมชนในท้องถิ่น ซึ่งปัจจุบันชุมชนท้องถิ่นกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวและมีบทบาทเพิ่มขึ้นรวมถึงกิจกรรมของชุมชนในท้องถิ่นหรือเป็นสถานที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของชุมชนกับผู้มาเยือน จนกลายมาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวรองรับนักท่องเที่ยวจากต่างถิ่นนอกจากจะต้องมีความสวยงามตามธรรมชาติ มีศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นแล้ว ยังต้องมีความสะดวกสบายในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีน้ำสะอาดใช้กิจกรรมต่างของชุมชนและมีการบริการติดต่อสื่อสารที่สะดวกรวดเร็ว เหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่สนองต้องการของนักท่องเที่ยวควบคู่ไปกับคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยว นอกจากนี้แหล่งท่องเที่ยวนับเป็นสินค้าทางการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญอย่างมากต่อสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของประเทศอีกด้วย

จังหวัดลำปางมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนานกว่า 1,300 ปี เป็นเมืองที่มีเอกลักษณ์และมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว มีความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมประเพณี สถานที่ท่องเที่ยวเหล่านี้มีศักยภาพพร้อมที่จะรองรับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวได้ จังหวัดลำปางจึงมีโครงการลำปางแบรนด์ “นครแห่งความสุข ที่ไม่หมุนไปตามกาลเวลา” ซึ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งด้านการศึกษา โครงสร้างพื้นฐาน ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงพึ่งตนเอง ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป ซึ่งจะก่อเกิดการสร้างสรรค์ธุรกิจที่มีเอกลักษณ์ และ

ส่งผลต่อกระแสการท่องเที่ยวโดยชุมชนในจังหวัดลำปางมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อเพิ่มช่องทางการท่องเที่ยวชุมชนและเกิดการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจและสามารถแข่งขันสู่สากลต่อไป

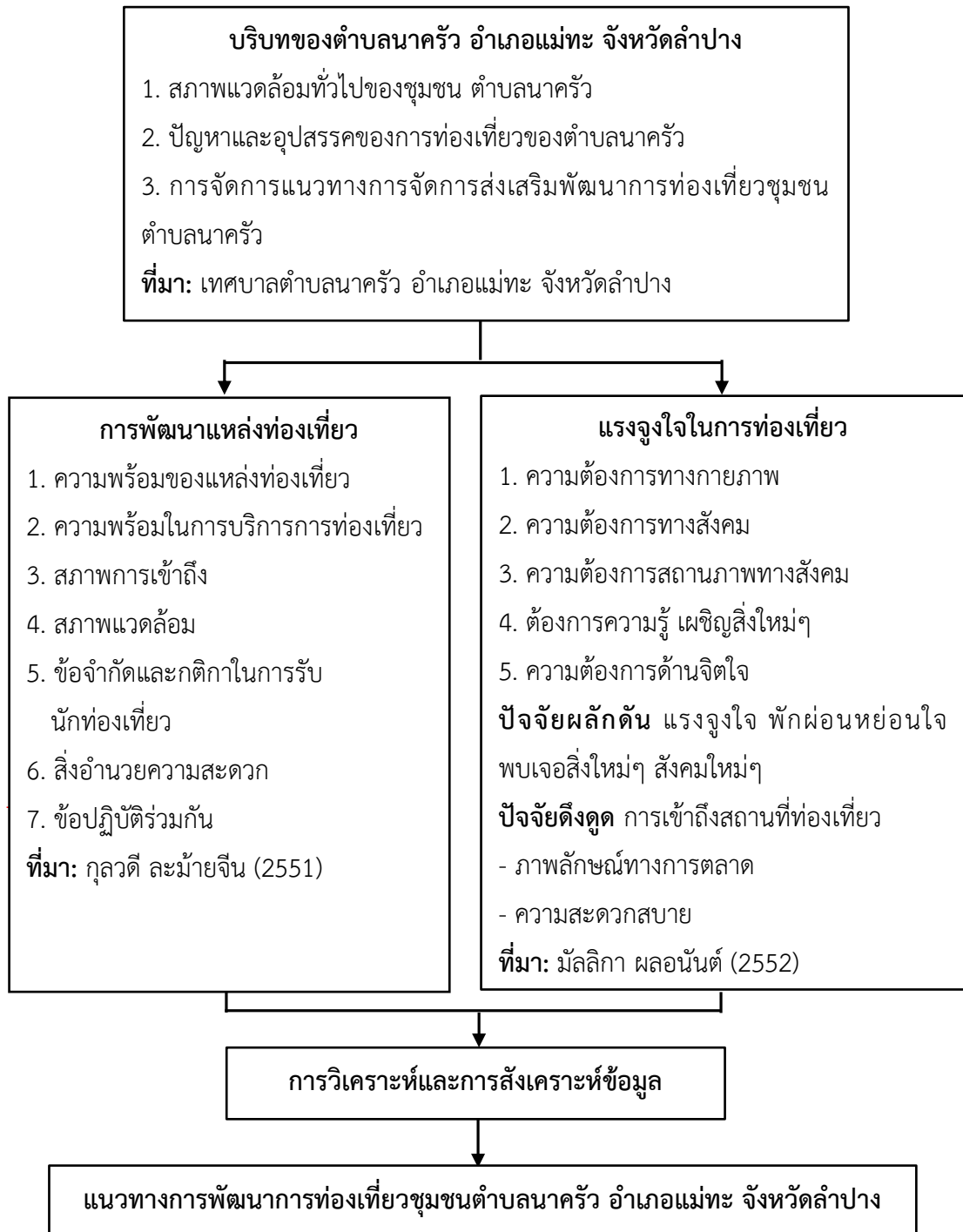
ตำบลนาครี อำเภอมะเท จังหวัดลำปาง มีหมู่บ้าน OTOP ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวของจังหวัดลำปาง เป็นตำบลที่มีหมู่บ้านหัตถกรรมด้านการแกะสลักไม้ที่มีชื่อเสียงของจังหวัดลำปาง ซึ่งคนในชุมชนส่วนใหญ่มีการดำเนินวิถีชีวิตแบบพอเพียง ทำการเกษตร และแกะสลักไม้ เป็นอาชีพหลัก จนได้ชื่อว่าเป็นหมู่บ้านหัตถกรรมล้านนาด้านการแกะสลักไม้ ได้สืบทอดมาจากภูมิปัญญาบรรพบุรุษ จึงได้สืบทอดให้แก่คนในหมู่บ้านจนหมู่บ้านกลายเป็นบ้านหัตถกรรมด้านการแกะสลักไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่เป็นเอกลักษณ์และได้รับความนิยมอยู่หลายอย่าง โดยมีผลิตภัณฑ์หลักที่เป็นเอกลักษณ์ คือ ไม้แกะสลักเป็นรูปหัวช้าง ไม้แกะสลักเป็นรูปกวางหมอบ ไม้แกะสลักเป็นรูปสิ่งต่างๆ นอกจากนั้นตำบลนาครียังมีผลิตภัณฑ์อื่น ๆ อีกได้แก่ กระจกไม้ โมบายไม้แกะสลักเป็นรูปนก ไม้แกะสลักเป็นรูปอินเดียนแดงและควาบอย ไม้แกะสลักเป็นรูปสัตว์ต่าง ๆ ไม้แกะสลักเป็นรูปหัวสัตว์ เช่น หัวกวาง หัวม้า และหัวสิงโต และไม้แกะสลักเป็นรูปดอกไม้ต่างๆ ยังมีแกนนำของชุมชนทั้ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและหน่วยงานราชการให้ความสนับสนุน ส่งเสริมเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวที่เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชม สัมผัสบรรยากาศ วิถีชีวิตของชุมชนรวมถึงการจัดโปรแกรมให้นักท่องเที่ยวมาเรียนรู้ ร่วมลงมือในการแกะสลักชิ้นงานต่างๆด้วย และยังเป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญแก่คณะทัศนศึกษาที่เข้ามาศึกษาเรียนรู้ (ข้อมูลตำบลนาครี จังหวัดลำปาง <http://www.nakrow.go.th/html/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=1>, สืบค้นเมื่อ 28 กรกฎาคม 2562)

ปัจจุบันเป็นที่น่าสนใจที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนตำบลนาครีมีจำนวนน้อยลง การจำหน่ายสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่นมีแนวโน้มลดลง ความนิยมของนักท่องเที่ยวเปลี่ยนไป ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การท่องเที่ยวชุมชนตำบลนาครีไม่เป็นที่รู้จักเท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลนาครี อำเภอมะเท จังหวัดลำปาง เพื่อหาแนวทางการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวตำบลนาครีให้เกิดการเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาพและวิถีชีวิตของชุมชนตำบลนาครี อำเภอมะเท จังหวัดลำปาง
2. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน ตำบลนาครี
3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ตำบลนาครี อำเภอมะเท จังหวัดลำปาง

กรอบแนวคิดในการวิจัย



วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมโดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้ ผู้ทำวิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเก็บแบบสอบถาม นักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่รวมกันจำนวน 400 คน ในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน 2562 เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลนาครี อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง และแหล่งท่องเที่ยวชุมชน และการสัมภาษณ์ประชาชนในชุมชนและชุมชนใกล้เคียงและผู้นำชุมชน ปราชญ์ท้องถิ่น สล่าแกะสลักไม้ กำนัน นายกเทศบาลตำบลนาครี จำนวน 5 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและนโยบายต่าง ๆ ของศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน หลังจากนั้นจัดเวทีเสวนาโดยประชาชน ผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการท่องเที่ยวเพื่อทำการสัมภาษณ์และแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นแบบมีส่วนร่วมประเมินผลการดำเนินงานตามที่ได้ปฏิบัติและวัดผลการดำเนินงานจากตัวชี้วัดที่กำหนด เป้าหมายและผลการวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อการจัดกรโดยชุมชนมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม พร้อมทั้งมีการหาคุณภาพของเครื่องมือด้วยการหาค่าIQCโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการท่องเที่ยวและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) สัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ปราชญ์ท้องถิ่น ผู้มีส่วนได้เสียทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนโดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม(Focus Group Discussion) ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Moderator) เป็นผู้คอยจุดประเด็นในการสนทนา ในแต่ละกลุ่มเพื่อเป็นการเสนอแนะทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลนาครี อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ด้วยสถิติพรรณนาโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละและแบบสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอในรูปแบบความเรียงโดยนำมาจัดประชุมในรูปแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะและนำผลทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลนาครี อำเภอมะนัง จังหวัดลำปางต่อไป

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลนาคร้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ผู้ศึกษาวิจัยได้รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

1. ศักยภาพและวิถีชีวิตของชุมชนตำบลนาคร้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

ชาวบ้านทุกคนจะประกอบอาชีพแตกต่างกันไปส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส่วนหนึ่งได้ยึดการทำงานหัตถกรรมเป็นอาชีพหลัก อีกส่วนหนึ่งก็จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมควบคู่ไปกับการทำงานอื่นในยามว่าง เช่น การแกะสลักไม้ การทำตะกร้า การทำดอกไม้จากเศษไม้ และการทำไม้เสียบธูปธูป เมื่อถึงฤดูทำนาช่างแกะสลักบางคนก็จะพักงานแกะสลักและไปปลูกข้าวเพียงอย่างเดียว แต่บางคนก็ยังคงทำงานแกะสลักควบคู่ไปด้วย โดยจะปลูกข้าวในตอนกลางวันและทำงานแกะสลักในตอนกลางคืนชาวบ้านหลายคนจะตื่นไปตลาดสดภายในหมู่บ้านเพื่อหาซื้อของมาทำอาหาร ตั้งแต่เช้าตรู่ หลังจากที่ได้รับประทานอาหารเช้าและทำธุระส่วนตัวเสร็จแล้วก็จะแยกย้ายกันไปทำงานของตน คนที่ทำอาชีพแกะสลักเป็นอาชีพหลักก็จะนั่งทำงานแกะสลักไม้ที่บ้าน บางคนก็อาจจะมาทำที่ศูนย์ โดยทุก ๆ วันจะมีช่างแกะสลักเจ้าประจำมารับอุปกรณ์การแกะสลักไม้จากที่ศูนย์เพื่อกลับไปแกะสลักให้เป็นรูปต่าง ๆ ตั้งแต่เช้าจนถึงเวลาประมาณ 9 นาฬิกา เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่อากาศยังไม่ร้อนมากนัก หากทำในตอนกลางวันก็อาจไปรบกวนสมาธิของช่างแกะสลักคนอื่นได้ ช่างแกะสลักที่มาทำงานที่ศูนย์จะนั่งแกะสลักจนถึงเวลาเย็น สำหรับงานที่ต้องใช้เวลาในการแกะสลักมากทำให้ไม่สามารถแกะสลักเสร็จภายในวันเดียว ช่างก็จะกลับมาทำต่อในวันรุ่งขึ้นหรือ ทำที่บ้านของช่างแต่ละท่านโดยใช้บริเวณหน้าบ้าน ลานข้างบ้าน เป็นต้น นอกจากจะมีการจัดงานตามประเพณีทางศาสนาแล้ว ที่ชุมชนตำบลนาคร้วแห่งนี้ยังมีวัฒนธรรมประเพณีอื่นที่สืบทอดต่อกันมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ เช่น งานประเพณีตักน้ำข้าวจี๋ข้าวหลาม ซึ่งจะทำทุกเดือนพฤศจิกายน แต่ละบ้านจะนำข้าวใหม่มาทำข้าวหลามแล้วนำไปรวมกันที่วัด จากนั้นจะนำเอาไม้จี้หรือไม้ที่เหลาหนามออกแล้วมาทำให้มีรูปทรงคล้ายองค์พระธาตุแล้วนำไปทำพิธีเพื่อเป็นการบูชาข้าวใหม่ และเพื่อขอบคุณสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ทำให้สมาชิกในหมู่บ้านสามารถปลูกข้าวได้สำเร็จด้วยดี ทั้งยังเป็นการทำบุญข้าวใหม่ไปให้ญาติพี่น้องที่ล่วงลับไปแล้วด้วยนอกจากนั้นยังมีประเพณีไหว้ผีเจ้าบ้าน ซึ่งจะมีการอัญเชิญวิญญาณพ่อบ้านหรือวิญญาณบรรพบุรุษผู้คอยปกป้องรักษาหมู่บ้านมาเข้าทรง สมาชิกในหมู่บ้านก็จะเอาของไปเซ่นไหว้บูชาให้พ่อบ้านปกป้องรักษาหมู่บ้านต่อไป

การนำเสนอข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูล การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลนาครี อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง

ตารางสรุปผลการศึกษาที่ 1 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลนาครี อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว ชุมชนตำบลนาครี	ระดับ					
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	$\bar{X}$
1. ท่านชักชวนนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวชมชนตำบลนาครี	139 (69.50)	61 (30.5)	-	-	-	4.69
2. ท่านเคยจัดการนำเที่ยวแนะนำนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวที่ชุมชนตำบลนาครี	-	-	2 (1.00)	3 (1.50)	195 (97.50)	1.03
3. ท่านแนะนำนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับประวัติชุมชน และข้อมูลทั่วไปของชุมชนแก่นักท่องเที่ยว	113 (56.50)	80 (40.00)	7 (3.50)	-	-	4.53
4. ท่านช่วยดูแลความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว	129 (64.50)	67 (33.50)	4 (2.00)	-	-	4.53
5. ท่านร่วมปฏิบัติตามคำแนะนำในกฎของชุมชนตำบลนาครี	186 (93.00)	4 (7.00)	-	-	-	4.73
6. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ของชุมชนตำบลนาครี	183 (91.50)	10 (5.00)	7 (3.50)	-	-	4.86
7. ท่านได้แนะนำให้นักท่องเที่ยวดูแลอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลนาครี	89 (44.50)	73 (36.50)	38 (19.00)	-	-	4.25
8. ท่านมีส่วนช่วยจัดหางบประมาณเพื่อช่วยพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนตำบลนาครี	-	-	92 (46.00)	84 (42.00)	24 (12.00)	2.34
9. ท่านมีจัดหางบประมาณในการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนตำบลนาครี	-	-	84 (42.00)	94 (47.00)	22 (11.00)	2.31
10. การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวชุมชนตำบลนาครี	43 (21.5)	60 (30.00)	66 (33.00)	29 (14.50)	2 (1.00)	3.56
11. ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนะข้อคิดเห็นในการพัฒนาการประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวชุมชนแะสลักไม้บ้านหลุก ตำบลนาครี	38 (19.00)	64 (32.00)	59 (29.50)	32 (16.00)	7 (3.5)	3.47

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว ชุมชนตำบลนาครี	ระดับ					
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	$\bar{X}$
12. ภายในชุมชนมีการจัดการอนุรักษ์การ แกะสลักไม้ของชุมชนตำบลนาครี	188 (94.00)	12 (6.00)	-	-	-	4.94
13. ภายในชุมชนมีการจัดตั้งมัคคุเทศก์ ท้องถิ่น/ยุวมัคคุเทศก์	92 (46.00)	91 (45.50)	17 (8.50)	-	-	4.37
14. ภายในชุมชนมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สะดวกสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว	170 (85.00)	18 (9.00)	12 (6.00)	-	-	4.79
15. ภายในชุมชนมีการจัดตั้งศูนย์บริการ นักท่องเที่ยวและมีข้อมูลที่ครบถ้วน	62 (31.00)	76 (38.00)	53 (26.50)	9 (4.50)	-	3.95
16. ชุมชนมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและ กิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว	77 (38.50)	81 (40.50)	42 (21.00)	-	-	4.17
17. ภายในชุมชนมีการจัดที่พักเพื่อรองรับ นักท่องเที่ยว	2 (1.00)	3 (1.50)	19 (9.50)	97 (48.50)	79 (39.50)	1.76
รวม	75.55	28	15.06	6.96	3.29	3.78

จากตารางสรุปผลการศึกษาที่ 1 พบว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลนาครี อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปางนั้น ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมาก โดยการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลนาครีมากที่สุดคือ ภายในชุมชนมีการจัดการอนุรักษ์ การแกะสลักไม้ คิดเป็นร้อยละ 4.94 รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 4.86 รองลงมาคือ ภายในชุมชนมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับรองรับ นักท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 4.79 รองลงมาคือ ท่านร่วมปฏิบัติตามคำแนะนำในกฎของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 4.73 และสุดท้ายคือ ท่านชักชวนนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวชุมชนแกะสลักไม้บ้านหลุก คิดเป็นร้อยละ 4.69

2. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน ตำบลนาครี

การมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนตำบลนาครีนั้น การมีส่วนร่วมส่วนใหญ่นั้นจะเป็นในเรื่อง ของการช่วยแนะนำพื้นที่ แนะนำสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน การประชุมและออกความคิดเห็นในทิศ ทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเรื่องการมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์จะมีผู้นำชุมชนเป็นหลัก ในการส่งเสริม และขอความร่วมมือจากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่ทะ เข้ามาให้ความรู้ เพิ่มทักษะในเรื่องความคิดสร้างสรรค์ในการแกะสลักผลงานและที่สำคัญคือการให้ความรู้เพิ่มทักษะ เรื่องการตลาดแก่ผู้ประกอบการ ประชาชนในชุมชน

ผลการวิจัย

1. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน

นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนทั้งภายนอกและภายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลนาครีวผลการศึกษาพบว่าระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง โดยการประชาสัมพันธ์ที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจมากที่สุดคือ สิ่งอำนวยความสะดวกภายในชุมชน กิจกรรมทางการท่องเที่ยว ศูนย์แสดงสินค้า แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งทีนักท่องเที่ยวพึงพอใจน้อยที่สุดคือการประชาสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยวทางสื่อต่างๆ

2. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลนาครีว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง พบว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ตำบลนาครีว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปางนั้น ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลางและมีส่วนร่วมในลักษณะการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว ประวัติชุมชน การช่วยเหลือดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมในเรื่องการจัดหางบประมาณมาสนับสนุนกิจกรรมการส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การจัดการนำเที่ยว ประชาชนยังมีส่วนร่วมน้อย และมีการแนะแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลนาครีวดังนี้

- จัดทำและพัฒนาแผนที่การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชนตำบลนาครีว จากแผนกลางของจังหวัด
- มีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่ทะ หอการค้าจังหวัดลำปาง สำนักงานประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัด ที่จะเข้ามาอบรมเพิ่มทักษะให้กับเยาวชน ตัวแทน ผู้นำในชุมชนในการทำสื่อการประชาสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยวและการพัฒนาการท่องเที่ยว
- ให้ทางจังหวัดช่วยฟื้นฟูและให้ความสำคัญในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวให้กับชุมชนตำบลนาครีวมากขึ้น

อภิปรายผล

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลนาครีว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ซึ่งได้อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยใช้แนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งนี้สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังนี้

การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลนาครีวพบว่าผู้นำและประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้หน่วยงานภาครัฐ/เอกชน เข้ามาให้ความสำคัญและช่วยเหลือในด้านการประชาสัมพันธ์ของชุมชน แกะสลักไม้ตำบลนาครีว การพัฒนาเส้นทางเข้าสู่ชุมชนแกะสลักไม้ หรือเส้นทางเชื่อมโยงไปสู่แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ที่มีระยะทางใกล้เคียงกัน ส่งเสริมเพิ่มทักษะการตลาดและการทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้กับคนในชุมชน สนับสนุนงบประมาณและจัดหาทุนเข้ามาช่วยในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สอดคล้องกับ บุษาริส (Buhalis, 2000) ได้กล่าวถึงกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ความต้องการของ

นักท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาองค์ประกอบของการท่องเที่ยว ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวต้องมีการพัฒนาปัจจัย 6 ประการ (6As) ซึ่งประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยว (Attraction) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) โปรแกรมการท่องเที่ยว (Available Packages) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) และบริการเสริม (Ancillary Services)

ชุมชนตำบลนาครีนั้นยังมีปัญหาในเรื่องการประชาสัมพันธ์ ชุมชนจึงต้องการที่จะให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนหรือหน่วยงานที่มีความรู้ มีหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเข้ามาส่งเสริม สนับสนุนให้ชุมชนมีทักษะความรู้ในการสร้างสรรค์และผลิตทั้งสื่อและสินค้าให้เป็นที่ยอมรับนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวชุมชนและสัมผัสวิถีชีวิตของชุมชน สอดคล้องกับ วิรัช ลภีรัตนกุล (2558) ที่กล่าวถึงสื่อประชาสัมพันธ์ว่าเป็นเครื่องมือและสื่อกลางในการสื่อสารจากองค์กรสู่กลุ่มเป้าหมายการสร้าง ความสัมพันธ์อันใกล้ชิดให้เกิดขึ้นระหว่างองค์กรกับสาธารณชนในปัจจุบัน สื่อในการประชาสัมพันธ์มีมากมายและหลากหลาย อันเป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีของโลก อย่างไรก็ตามสามารถแบ่งสื่อประชาสัมพันธ์หลักๆ โดยพิจารณาตามลักษณะของสื่อได้เป็น 6 ประเภท ดังนี้ 1) สื่อบุคคล 2) สื่อมวลชน 3) สื่อสิ่งพิมพ์ 4) สื่อโสตทัศน 5) สื่อกิจกรรม 6) สื่อสมัยใหม่ (Modern Media) เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ภาครัฐ ภาคเอกชนและชุมชนควรมีบทบาทสำคัญในการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยวและควรเชื่อมโยงชุมชนใกล้เคียงเข้ามามีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวชุมชน รวมไปถึงการสร้างจิตสำนึกให้แก่นักท่องเที่ยวและคนในชุมชนเองในการหวงแหนอนุรักษ์ภูมิปัญญาที่ตนเองมีอยู่ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- กุลวดี ละม้ายจีน. (2551). เอกสารประกอบการสอนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอุบลราชธานี. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- โกวิท พวงงาม. (2545). การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- ฉลองศรี พิมพ์สมพศ. (2557). การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เทศบาลตำบลนาครี. (2562). ข้อมูลทั่วไปตำบลนาครี. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.nakrow.go.th/html/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=1>, สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2562



- มัลลิกา พลอนันต์. (2552). “PR แนวใหม่ ใส่ใจเรื่องความสัมพันธ์”. วารสารนักบริหาร, 31(1), 8-12.
- วิรัช ลภีรัตน์กุล. (2558). การประชาสัมพันธ์. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพฯ.
- Buhalis, D. (2000). Strategic uses of information technologies in the tourism industry. Tourism Management. Essex : Pearson Education.
- Scott M. Cutlip and Allen H. Center. (2000). The Unseen Power: Public Relations: A History. Mahwah. NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

แนวทางการเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย/บทความวิชาการ วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น

วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น ยินดีรับบทความวิจัยและบทความวิชาการทางด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และบริหารธุรกิจและเศรษฐศาสตร์ โดยบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์จะต้องไม่เป็น ผลงานวิจัย/วิชาการที่เคยได้รับการเผยแพร่ในวารสารใดมาก่อน หรือไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาตีพิมพ์ ของวารสารอื่น บทความทุกบทความที่ตีพิมพ์ลงในวารสารฉบับนี้จะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการแก้ไขต้นฉบับและการพิจารณาตีพิมพ์ตามลำดับก่อนหลัง โดยมี ข้อเสนอแนะดังนี้

ประเภทของบทความ

1. บทความวิจัย หมายถึง การนำเสนอผลงานวิจัยอย่างเป็นระบบ กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิจัย
2. บทความวิชาการ หมายถึง งานเขียนซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เป็นความรู้ใหม่ กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ แนวทางการแก้ไขปัญหา มีการใช้แนวคิดทฤษฎี ผลงานวิจัยจากแหล่งข้อมูล เช่น หนังสือ วารสาร อีเมลเน็ต ประกอบการวิเคราะห์วิจารณ์ เสนอแนวทางแก้ไข
3. บทวิจารณ์หนังสือ หมายถึง บทความที่วิพากษ์วิจารณ์ เนื้อหาสาระ คุณค่า และคุณภาพของ หนังสือ บทความ หรือผลงานศิลปะ อาทิ นิทรรศการ ทัศนศิลป์ และการแสดงละครหรือดนตรี โดยใช้หลัก วิชาและดุลยพินิจอันเหมาะสม
4. บทความปริทัศน์ หมายถึง งานวิชาการที่ประเมินสถานะล่าสุดทางวิชาการ (State of the Art) เฉพาะทางที่มีการศึกษาค้นคว้า มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ทั้งทางกว้าง และทางลึก อย่างทันสมัย โดยให้ข้อพิพาทที่ชี้ให้เห็นแนวโน้มที่ควรศึกษาและพัฒนาต่อไป

การเตรียมต้นฉบับ

ชื่อเรื่อง	ควรสั้นกะทัดรัดได้ใจความ ครอบคลุม ตรงกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา
ชื่อผู้เขียน	พิมพ์ชื่อโดยไม่ใช้คำย่อ มีสถานที่ทำงาน หน่วยงานที่สังกัด อีเมล หมายเลขโทรศัพท์ โดยอ้างอิงเชิงบรรณทนายหน้าแรก
บทคัดย่อ	เป็นร้อยแก้ว เขียนเฉพาะเนื้อหาที่น่าสนใจ ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย (อย่างย่อ) และต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
คำสำคัญ	ควรเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบทความ ประมาณ 3-5 คำ ใช้ตัวอักษรภาษาไทยและภาษาอังกฤษ บทความที่เป็นภาษาอังกฤษ มีเฉพาะคำสำคัญภาษาอังกฤษ
บทนำ	อธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญที่ทำการศึกษ วิจัย ค้นคว้า ของผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ สมมติฐานและขอบเขตของการวิจัย
เนื้อเรื่อง	กรณีบทความที่เป็นภาษาไทยควรใช้ภาษาไทยให้มากที่สุด ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย กะทัดรัดและชัดเจน การใช้คำย่อต้องมีคำสมบูรณ์ไว้ในครั้งแรกก่อน
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัย
กรอบแนวคิดในการวิจัย	กลุ่มตัวอย่าง ขอบเขตด้านตัวแปร เป็นการอธิบายว่าศึกษาประเด็นใดบ้าง ผู้ให้ข้อมูลเป็นใคร ใช้ตัวแปรอะไรให้การศึกษา
วิธีดำเนินการวิจัย	อธิบายขั้นตอนการวิจัย โดยกล่าวถึงแหล่งข้อมูล วิธีการรวบรวมข้อมูล วิธีการใช้เครื่องมือในการศึกษาหรือการวิจัย และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย
สรุปผลการวิจัย	อธิบายสิ่งที่ได้จากการศึกษา ไม่ควรซ้ำกับการแสดงผล แต่เป็นการสรุปประเด็น และสาระสำคัญของการวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

อภิปรายผล	อธิบายถึงผลที่ได้รับจากการศึกษาหรือการวิจัย ว่าเป็นไปตามสมมติฐานหรือไม่ ควรอ้างถึงทฤษฎี หรือผลการศึกษาของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องประกอบการอธิบาย
ข้อเสนอแนะ	อธิบายถึงการนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ ปัญหาที่พบในการศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการศึกษาครั้งต่อไป
เอกสารอ้างอิง	ให้เขียนเอกสารอ้างอิง ใช้ระบบนาม-ปี และหน้า (APA Style) ตามรูปแบบที่กำหนด

การเขียนเอกสารอ้างอิง

การอ้างอิงใช้รูปแบบของ American Psychological Association (APA)

การอ้างอิงในบทความ กรณีที่ผู้เขียนต้องการการระบุแหล่งที่มาของข้อมูลในเรื่องให้ใช้วิธีการอ้างอิงในส่วนเนื้อเรื่องแบบนาม-ปี (author-date in-text citation)

การอ้างอิงท้ายบทความ เป็นการรวบรวมรายการเอกสารทั้งหมดที่ผู้เขียนบทความได้ใช้อ้างอิงในการเขียนบทความ และจัดเรียงรายการตามลำดับตัวอักษรชื่อผู้แต่ง ตัวอย่างเช่น

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อหนังสือ**. (พิมพ์ครั้งที่). เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ใน ชื่อบรรณานุกรม, **ชื่อหนังสือ**. (เลขหน้าบทความ).

เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. **ชื่อวารสาร**. ปีที่พิมพ์ (ฉบับที่) เลขหน้าบทความ.

ชื่อผู้เขียนวิทยานิพนธ์. (ปีที่วิจัยสำเร็จ). **ชื่อวิทยานิพนธ์**. วิทยานิพนธ์ปริญญา (ระดับ)

ชื่อสาขาวิชา สังกัดของสาขาวิชา ชื่อมหาวิทยาลัย.

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่เผยแพร่). **ชื่อเรื่อง**. สืบค้นเมื่อ [วัน เดือน ปี] จาก แหล่งสารสนเทศ. [หรือ URL]

การอ้างอิงในเนื้อหา

รูปแบบการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา มี 3 รูปแบบ ดังนี้

1. (ผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์, เลขหน้า) ไว้ท้ายข้อความที่อ้างอิง เช่น (ชนะดา วีระพันธ์, 2555, 55-56)

(Peter & Waterman, 1982, pp. 498-499) (Michalska J., 2008, p. 85)

กรณีที่ไม่มีปรากฏเลขหน้าให้ลงแค่ชื่อผู้แต่งกับปีที่พิมพ์ไว้ในวงเล็บเดียวกัน เช่น

(ศิริโรจน์ วงศ์กระจ่าง, 2554)

2. ผู้แต่ง (ปีที่พิมพ์, เลขหน้า) กรณีมีการระบุชื่อผู้แต่งในเนื้อหาแล้ว ไม่ต้องระบุไว้ในวงเล็บท้ายข้อความที่อ้างอิง เช่น ธนกฤต วันดีเมธ (2554, น.90) ได้ศึกษาถึง.....
Robert E. Hegel (1997, p.14) studied.....
กรณีที่ปรากฏเลขหน้าให้ลงแค่ชื่อผู้แต่งกับปีที่พิมพ์ไว้ในวงเล็บ เช่น
(ศิริโรจน์ วงศ์กระจ่าง, 2554)

3. ปีที่พิมพ์ ผู้แต่ง (เลขหน้า) กรณีมีการระบุปีที่พิมพ์และผู้แต่งในเนื้อหาแล้ว (ปีที่พิมพ์และผู้แต่ง สามารถสลับที่กันได้) ให้ระบุเฉพาะเลขหน้าที่อ้างอิงถึงในวงเล็บเท่านั้นเช่น ในปี 2557 ศุภชัย ยาวะประภาส ได้กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง ความรู้ ความสามารถที่แสดงออกถึงพฤติกรรมการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา จนทำให้การปฏิบัติงานบริหารงานบุคคลบรรลุผลเหนือกว่าระดับปกติ (น.9)

การส่งต้นฉบับ

1. บทความมีความยาวไม่เกิน 15 หน้า กระดาษขนาด A4 ทั้งนี้รวมรูปภาพ ตาราง และเอกสารอ้างอิง
2. การตั้งค่าหน้ากระดาษ ให้กำหนดขอบบน 1.5 นิ้ว ขอบล่าง 1 นิ้ว ขอบซ้าย 1 นิ้ว และขอบขวา 1 นิ้ว
3. แบบตัวอักษรใช้ TH SarabunPSK โดยกำหนดขนาด ดังนี้
 - 3.1 ชื่อบทความภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาด 18 point ตัวหนา กึ่งกลางหน้ากระดาษ
 - 3.2 ชื่อ-สกุลผู้เขียน ทุกท่านภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาด 12 point ตัวหนา ขีดซ้าย
 - 3.3 สถานที่ทำงาน หน่วยงานที่สังกัด อีเมล หมายเลขโทรศัพท์ ขนาด 12 point อ้างอิงเชิงอรรถ
 - 3.4 บทคัดย่อ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ควรสั้นตรงประเด็น และเป็นการสรุปผลงานอย่างรัดกุม ครอบคลุมสาระสำคัญของการวิจัย ความยาวไม่เกิน 400 ตัวอักษร
 - 3.5 คำสำคัญ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เป็นการกำหนดสาระสำคัญที่สามารถนำไปใช้เป็นคำสืบค้นในระบบฐานข้อมูล ไม่ควรยาวมากเกินไป และไม่ควรมากเกิน 3-5 คำ
 - 3.6 บทนำ (ความเป็นมา ความสำคัญ และมูลเหตุที่นำไปสู่การวิจัย)
 - 3.7 วัตถุประสงค์ (มูลเหตุของการศึกษาวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับชื่อเรื่องที่ศึกษาวิจัย)
 - 3.8 เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) เป็นการอ้างอิงแนวคิด ทฤษฎี หรือบทความที่เกี่ยวข้อง หากเป็นงานวิจัยเฉพาะทางควรมีส่วนนี้ เพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐานให้คนทั่วไปสามารถเข้าใจได้

3.9 วิธีดำเนินการวิจัย เป็นการอธิบายวิธีการดำเนินการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ควรเสนอรูปแบบและแสดงขั้นตอนอย่างกระชับ และชัดเจน

3.10 สรุปผลการวิจัย ควรนำเสนอผลอย่างชัดเจน น่าสนใจ ตรงประเด็น เป็นผลที่ค้นพบ โดยลำดับตามหัวข้อที่ศึกษา

3.11 อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ อภิปรายสิ่งที่ได้จากการวิจัย การนำไปใช้ประโยชน์ และข้อเสนอแนะต่างๆ

3.12 เอกสารอ้างอิง ใช้ระบบนาม-ปี และหน้า (APA Style) ระบุแหล่งอ้างอิงเท่าที่ปรากฏในบทความ

ปีที่ 7 ฉบับที่ 4 ประจำเดือน ตุลาคม - ธันวาคม 2563

วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น

Academy Journal of Northern

ISSN : 2651 - 1509

ฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น
888 หมู่ที่ 2 ตำบลหนองบัวใต้ อำเภอมือง จังหวัดตาก 63000



055-517488 ต่อ 808



E-mail. research.northern@gmail.com